

Unia
Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze” współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach
poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na
lata 2014 – 2020

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1/2018
z dnia 25 lipca 2018 roku

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2016-2023

wdrażana przez
Lokalną Grupę Działania
„Partnerstwo na Jurze”

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
**Partnerstwo
na Jurze**

Alwernia-Babice-Chrzanów-Libiaż-Trzebinia Grudzień 2015 r.

Opracowanie: Zarząd LGD, Biuro LGD
Konsultacje eksperckie: FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji

Zatwierdzono na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia w dniu 16.12.2015 r.
Zmieniono na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia w dniu 07.06.2016 r.
Zmieniono na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia w dniu 11.04.2017 r.
Zmieniono na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia w dniu 11.06.2018 r.
Zmieniono na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia w dniu 25.07.2018 r

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I: CHARAKTERYSTYKA LGD	3
ROZDZIAŁ II: PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR	9
ROZDZIAŁ III: DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI	15
ROZDZIAŁ IV: ANALIZA SWOT	24
ROZDZIAŁ V: CELE I WSKAŹNIKI LSR „PARTNERSTWO NA JURZE”	28
ROZDZIAŁ VI: SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU	46
ROZDZIAŁ VII: PLAN DZIAŁANIA	51
ROZDZIAŁ VIII: BUDŻET LSR	52
ROZDZIAŁ IX: PLAN KOMUNIKACJI	54
ROZDZIAŁ X: ZINTEGROWANIE	55
ROZDZIAŁ XI: MONITORING I EWALUACJA	61
ROZDZIAŁ XII: STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	62
ZAŁĄCZNIKI DO STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ LGD PARTNERSTWO NA JURZE NA LATA 2016-2023	62

ROZDZIAŁ I: CHARAKTERYSTYKA LGD

1. Forma prawna i nazwa LGD

Nazwa LGD: Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze”

Forma prawna - stowarzyszenie specjalne, którego członkami są podmioty lub osoby fizyczne z trzech sektorów: publicznego, gospodarczego oraz społecznego, a nadzorowane jest przez Marszałka Województwa Małopolskiego. Działa w szczególności na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 poz. 1393 z późn. zm.), ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173 z późn. zm.), ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 349), ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. 2015 r., poz. 378).

2. Obszar LGD

miasto Chrzanów i miasto Trzebinia
obszary wyłączone z LSR

Obszar LGD „Partnerstwo na Jurze”, który objęty jest Strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, tworzy 5 gmin powiatu chrzanowskiego:

- ✓ Alwernia,
- ✓ Babice,
- ✓ Chrzanów (obszar wiejski),
- ✓ Libiąż
- ✓ Trzebinia (obszar wiejski).

Każda z gmin pozostaje w bezpośrednim lub przynajmniej w dalszym sąsiedztwie, tworząc tym samym zwarty geograficznie obszar. Wszystkie gminy położone są na terenie powiatu chrzanowskiego.

Łączna powierzchnia obszaru wynosi 302 km², co stanowi 81,2% całej powierzchni powiatu chrzanowskiego. Obszar ten cechuje ponadto bliskie sąsiedztwo z głównymi ośrodkami miejskimi województwa małopolskiego i śląskiego.

Źródło: http://www.zasoby-ludzkie.wup-krakow.pl/powiat-4-powiat_chrzanowski.html

Liczba mieszkańców obszaru na dzień 31.12.2013 r. wynosi 68 882 osoby. Obszar realizacji LSR¹ obejmuje tym samym większą liczbę mieszkańców niż średnia liczba mieszkańców objętych LSR/LSROR w latach 2007-2013 w województwie małopolskim (49,2 tys.).

W odniesieniu do Województwa Małopolskiego w roku 2013, mieszkańcy obszaru objętego LSR stanowili w 2013 roku 2,05% populacji regionu, a w 2014 roku 2,04%.

Szczegółowe dane dotyczące powierzchni gmin tworzących obszar LGD oraz liczby ich mieszkańców przedstawia Tabela. Zestawienie podstawowych charakterystyk gmin tworzących obszar LGD Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogółem		Ludność ogółem (dane na 31.12.2013 r.)	
	km ²		osoba	
Powiat chrzanowski	372		127 301	
Obszar LGD	302		68 882	
Alwernia	76		12 739	
Babice	55		9 028	
Chrzanów – obszar wiejski- bez miasta	41		10 235	
Libiąż	57		22 768	
Trzebinia – obszar wiejski, bez miasta	73		14 112	

¹Każdorazowo używając w strategii lub załącznikach określenia LSR, rozumie się przez to Strategię rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność LGD Partnerstwo na Jurze na lata 2016-2023

3. Potencjał LGD

3.1. Opis procesu tworzenia partnerstwa:

Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze” powołana została w celu prowadzenia działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjału terenów wiejskich, aktywizację lokalnych środowisk, a także promowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Obecna LGD wdrażała Lokalną Strategię Rozwoju na lata 2007-2013 oraz jest kontynuatorem Partnerstwa wdrażającego Pilotażowy Program Leader+ na lata 2004-2006.

Na przełomie listopada i grudnia 2004 roku przedstawiciele czterech gmin powiatu chrzanowskiego: gminy Alwernia, Babice, Chrzanów i Libiąż przystąpili do Pilotażowego programu Leader+ - schemat I w ramach Sektorowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Przygotowano wniosek pn. „W pół drogi – gminy pogórnice w poszukiwaniu szans na lepszą przyszłość”.

Wspólne wysiłki gmin zostały formalnie określone w dniu 10 grudnia 2004 roku poprzez podpisanie porozumienia partnerskiego, inaugurując tym samym budowę LGD. Do tworzenia stowarzyszenia zaproszono wszystkie organizacje pozarządowe, jednostki kultury i oświaty, muzea, radnych gminnych i powiatowych, przedstawiciele sołectw, grup nieformalnych (koła gospodyń wiejskich, grupy młodzieżowe), przedsiębiorców, rolników oraz osoby fizyczne aktywnie działające na terenie gmin tworzących LGD.

Opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich miało charakter uspołeczniony. W cyklu warsztatów prowadzonych przez specjalistów i ekspertów zidentyfikowano obszary wiejskie, opracowano misję LGD oraz wskazano strategiczne obszary działania, a także opracowano elementy planowania i zarządzania strategicznego, przeprowadzono analizę SWOT oraz wskazano zestawienie projektów oraz zasady wyboru operacji.

Równolegle prowadzono prace nad stworzeniem dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD. Dokumenty poddano konsultacji z lokalnymi liderami wyłonionymi podczas szkoleń i warsztatów w gminach obszaru. **Tak przygotowane dokumenty przedłożono na Zebraniu Założycielskim, jakie miało miejsce 8 maja 2006 roku w Sali Narad Urzędu Miejskiego w Chrzanowie. W tym dniu dokonano uchwalenia statutu, przyjęcia Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz wyboru organów stowarzyszenia rozpoczynając działanie LGD – Stowarzyszenia Rozwoju Gmin Pogórnicznych „W pół drogi”.** W dniu 18 sierpnia 2006r. swoim postanowieniem Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, Wydział XII Gospodarczy wpisał LGD do rejestru stowarzyszeń pod numerem 0000262087.

14 maja 2008 roku w wyniku połączenia Stowarzyszenia Rozwoju Gmin Pogórnicznych „W pół drogi” i Grupy Partnerskiej „Partnerstwo na Jurze” powstała Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze” obejmująca już wszystkie gminy powiatu chrzanowskiego. Rozpoczęto wtedy prace z przedstawicielami trzech sektorów oraz całym społeczeństwem nad Lokalną Strategią Rozwoju.

18 sierpnia 2009 roku Uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego nr 708/09 Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze” została wybrana do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju obejmującej obszar pięciu gmin powiatu chrzanowskiego o budżecie na wdrażanie IV osi LEADER w kwocie 13 129 820,00 złotych.

3.2. Doświadczenie LGD we wdrażaniu LSR

Od 2009 roku Prezesem Zarządu jest Pan Jerzy Kasprzyk a Wiceprezesem Pan Radosław Warzecha, którzy pełnią kluczową rolę w kierowaniu procesem realizacji LSR. W 2009 roku Zarząd powołał jednostkę administracyjną biuro LGD mające na celu wdrażanie LSR. Od 2012 roku skład osobowy biura jest stały (z czego obsługa księgowo-finansowa jest realizowana przez tą sama osobę od 2010 roku, a Kierownik Biura jest niezmiennie od 2011 roku). Ponad 9-letnie doświadczenie Prezesów Zarządu oraz ponad 4-letnie doświadczenie pracowników biura we wdrażaniu osi IV LEADER gwarantuje stabilność i wymierne efekty we wdrażaniu nowej perspektywy finansowej PROW 2014-2020.

Członkowie Zarządu posiadają odpowiednią wiedzę praktyczną i doświadczenie we wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2007-2013 oraz Pilotażowego Programu LEADER+ na lata 2004-2006. Zarządzanie LGD jest poparte wieloletnim doświadczeniem w pełnieniu funkcji zarządczych w instytucjach publicznych. Posiadają wysokie kwalifikacje potwierdzone dyplomami z zakresu Administracji Publicznej, Zarządzania projektami UE, Zarządzania i Marketingu, Ekonomii. Ponadto aktywnie działają w innych organizacjach pozarządowych. Pracownicy biura LGD posiadają wiedzę praktyczną i doświadczenie we wdrażaniu podejścia LEADER na lata 2007-2013, w tym świadczenie pomocy w przygotowaniu i rozliczaniu projektów, realizacji projektów informacyjnych, szkoleniowych i promocyjnych. Osoby te posiadają kwalifikacje z zakresu zarządzania projektami, zarządzania zespołem, a także koordynacji projektów unijnych.

W ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Partnerstwo na Jurze, członkowie LGD z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego zrealizowali blisko 120 projektów wpływających na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich, zwiększenia oferty turystycznej, rekreacyjnej i kulturowej, aktywizację społeczności lokalnej – działania inwestycyjne skierowane na: budowę placów zabaw, kompleksów boisk, odnowę zabytków, wyposażanie

świetlic wiejskich, remonty i wyposażanie obiektów turystycznych; oraz działania miękkie – wydarzenia promujące kulturę, historię i sport, warsztaty ekologiczne, rękodzielnicze i edukacyjne. Przedsiębiorcy realizowali projekty zwiększające konkurencyjność i rozwijające przedsiębiorstwa oraz zakładające rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej. Rolnicy prowadzili działania zmierzające do różnicowania w kierunku działalności nierolniczej. Natomiast LGD zapoczątkowała wiele wydarzeń promujących kulturę i tradycję regionu, a także realizowała działania z zakresu informowania i aktywizacji społeczności lokalnej o działania prowadzonych w ramach LGD, szkoliła lokalnych liderów, prowadziła badania nad obszarem LSR.

Realizowała również międzyregionalne projekty współpracy sieciujące zasoby lokalne północno-zachodniej Małopolski wraz z 7 partnerami oraz zrealizowała projekt międzynarodowy.

Zrealizowane operacje pozwoliły na zwiększenie potencjału i kapitału terenu objętego LSR. Wpłynęły na wzrost zatrudnienia na obszarze objętym LSR. Rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa i kulturalna przełożyła się na jakość życia mieszkańców i zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego. Stworzone miejsca turystyczne, broszury, aplikacje przyczyniły się do zwiększenia ruchu turystycznego i rozszerzenia oferty dla przyjezdnych.

Prowadzone przez LGD, działania informacyjne, aktywizacyjne, szkoleniowe i doradcze skierowane do społeczeństwa pozwoliły na stworzenie potencjału i podniesienie wiedzy z zakresu zasad wdrażania lokalnej strategii rozwoju oraz tworzenia wniosków o przyznanie pomocy wśród podmiotów i osób fizycznych działających na terenie powiatu chrzanowskiego. Zbudowany kapitał pozwoli na sprawniejszą realizację zaplanowanych przez LGD działań w perspektywie finansowej na lata 2014-2020 i jakość składanych wniosków, sprawną aplikację o środki w ramach dostępnych funduszy. Zrodzone podczas spotkań pomysły będą realizowane przez podmioty z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. Prowadzone działania promocyjne, a przede wszystkim stworzenie produktu turystycznego Chrzanolandia, skupiającego w sobie najważniejsze elementy związane z turystyką oraz wydarzenia „Chrzanolandia zaprasza na ... Ziemiaczysko pod Lipowcem”, promującego walory kulturowe obszaru powiatu chrzanowskiego stały się impulsem dla innych podmiotów do promocji zasobów turystycznych powiatu chrzanowskiego. Wpłynęły one na wiele aktywnych środowisk upatrujących szansę na rozwój swoich podmiotów i poszerzenie oferty dla mieszkańców i turystów. Dzięki temu organizowane wydarzenia zyskały dodatkową jakość.

LGD realizowała również projekt finansowany z innych źródeł niż PROW 2007-2013, tj. „Potrzebni od zaraz” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013. Całkowita wartość pomocy wyniosła 1 217 649,00 zł

W 2015 roku LGD aplikowało o środki finansowe w ramach programu „Mecenate Małopolski” i decyzją Zarządu Województwa Małopolskiego otrzymano środki finansowe na promocję potencjału kulturowego regionu w kwocie 15 000,00 zł.

LGD przygotowało Strategię rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2023, koncentrującą się na rozwiązaniu problemów związanych z ubóstwem, słabą promocją oferty turystycznej regionu, słabej dostępności obiektów pełniących funkcje turystyczne, rekreacyjne i kulturowe.

Analiza obszaru wykazuje potencjał obszaru LGD do tworzenia tego miejsca, jako weekendowego centrum wypoczynku aktywnego i rozrywki, systemie atrakcji rekreacyjnych, sportowych i rozrywkowych, z wykorzystaniem najnowszych technologii i terenów przemysłowych - poeksploatacyjnych, wsparty odpowiednią infrastrukturą podstawową: komunikacyjną i gastronomiczną, na najwyższym i bezpiecznym poziomie usług i produktów, przy atrakcyjnej polityce cenowej.

Zarząd oraz biuro LGD wdrażali LSR poprzez aktywizację potencjalnych beneficjentów, organizację szkoleń oraz spotkań, realizację naborów projektów o dofinansowanie oraz poprzez działania własne mające na celu realizację założeń programu.

Założone wskaźniki zostały zrealizowane na poziomie 80%.

W ramach wdrażania LSR, aktywizacji, funkcjonowania i realizacji projektów współpracy wydatkowano 80,92% budżetu – poniższe zestawienie prezentuje dane dotyczące realizacji budżetu

Tabela. Zestawienie podstawowych danych na temat realizacji budżetu w ramach PROW na lata 2007-2013

Nazwa działania	Założony budżet PLN	Zrealizowany budżet PLN	% wykorzystania budżetu	Liczba wniosków złożonych w naborach	Liczba wniosków wybranych do dofinansowania	Liczba wniosków zrealizowanych
Male Projekty	1 848 111,06	1 698 252,56	91,89%	152	103	77
Odnowa i rozwój wsi	6 600 000,00	5 887 800,44	89,21%	59	46	33

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	1 772 123,94	918 429,00	51,83%	34	16	6
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	70 705,00	68 573,00	96,98%	2	2	1
Funkcjonowanie LGD	1 832 495,64	1 382 624,84	75,45%			
Nabywanie umiejętności i aktywizacja	740 239,36	633 573,10	85,59%			
Projekty współpracy	266 145,00	35 405,34	13,30%			
SUMA	13 129 820,00	10 624 658,28	80,92%			

Zródło: Opracowanie własne

Opis struktury LGD zawierający w szczególności krótką charakterystykę jej członków potwierdzającą, iż skład grupy jest reprezentatywny dla lokalnej społeczności i uwzględnia przedstawicieli grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR:

LGD „Partnerstwo na Jurze” jest partnerstwem trójsektorowym zrzeszającym (na dzień 16 grudnia 2015 r.) 102 członków zwyczajnych, w tym:

- **17 członków z sektora gospodarczego**, zajmujących się działalnością handlową i usługową w branżach spożywczej, gastronomicznej, transportowej, przemysłowej i turystycznej,
- **73 członków z sektora społecznego**: organizacje pozarządowe, organizacje pożytku publicznego, organizacje zrzeszające sektor gospodarczy, organizacje zrzeszające koła gospodyń wiejskich, przedstawiciele kółek rolniczych i organizacji zrzeszających rolników, miejscowości tematyczne, organizacje sportowe, organizacje zajmujące się rozwojem folkloru, organizacje zajmujące się turystyką, organizacje zajmujące się ochroną środowiska i ekologią, organizacje zajmujące się profilaktyką zdrowotną, wsparciem dla grup seniorów, związki zawodowe kluczowych przedsiębiorstw obszaru, organizacje zajmujące się problemami osób niepełnosprawnych, lokalni twórcy i rękodzielnicy,
- **12 członków z sektora publicznego**: gminy, biblioteki, ośrodki kultury, muzea, urząd pracy.
- **z czego 42 osób reprezentuje grupę mieszkańców.**

Współpraca na rzecz rozwoju partnerstwa i realizacji celów:

Za proces współpracy na rzecz rozwoju partnerstwa oraz realizację celów jest odpowiedzialny Prezes Zarządu LGD, realizuje to poprzez wyznaczanie zadań do jednostki administracyjnej LGD jaką jest Biuro LGD.

Realizacja kluczowych działań jest na bieżąco monitorowana, a w szczególności:

- Jakość świadczonego doradztwa (rozmowy z beneficjentami, prowadzenie rejestru udzielanego doradztwa, ankietowanie beneficjentów doradztwa),
- Skuteczność i jakość aktywizacji społeczeństwa do wdrażania LSR, poprzez badania ankietowe, oraz spotkania z potencjalnymi beneficjentami, odbiorcami projektów oraz grupami docelowymi i weryfikacja działań biura LGD,
- Jakości współpracy biura LGD z potencjalnymi beneficjentami, odbiorcami usług LGD oraz projektów oraz z grupami defaworyzowanymi – poprzez bieżący monitoring działań i ich rezultatów,
- Jakości i skuteczności działań komunikacyjnych ze społeczeństwem, oraz grupami defaworyzowanymi poprzez monitoring realizacji wskaźników oraz poziomu zadowolenia z usług biura,
- Poprzez ogłoszenie na stronie bezpośrednich danych kontaktowych umożliwiających bieżący kontakt interesariuszy i zgłaszanie uwag do realizacji LSR oraz poziomu obsługi i usług świadczonych przez biuro.
- Jakość animacji lokalnej i współpracy

Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze” jako aktywizator lokalnej społeczności stawia sobie za cel docieranie do jak największej grupy odbiorców, aktywizację ich i zrzeszanie we wspólnych działaniach. W 2011 roku LGD współpracowało z 12 kołami gospodyń wiejskich, natomiast w 2015 roku ze wszystkimi 29 KGW z terenu powiatu chrzanowskiego, które zostały zaktywizowane do wspólnych działań. LGD planuje rozszerzać współpracę również na innych płaszczyznach, m.in. w celu wspólnej poprawy sytuacji – jakości życia oraz zatrudnienia na obszarach wiejskich.

Ważną kwestią dla jakości wdrażania LSR jest ujęcie najważniejszych zakresów tematycznych, jakimi są: działania na rzecz zatrudnienia, przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz rozwój ekonomii społecznej.

Istotnym wydaje się, iż do prac nad tworzeniem nowej strategii jak również nad jej wdrażaniem zaproszono instytucje mające doświadczenie w realizacji działań w tym zakresie, takich jak: Powiatowy Urząd Pracy w Chrzanowie, ośrodki pomocy społecznej i hufce pracy ze wszystkich gmin powiatu chrzanowskiego oraz organizacje pozarządowe oraz sektor gospodarczy działające w zakresie realizacji polityk społecznych i zatrudnieniowych, znających temat oraz problemy grup docelowych. Współpraca ta oparta na doświadczeniu partnerów gwarantuje dostęp do większej ilości danych i możliwość skutecznego przeciwdziałania negatywnym procesom społecznym.

LGD będzie komunikowało się z grupami defaworyzowanymi (grupy defaworyzowane zostały wymienione i opisane w rozdziale „Diagnoza” w punkcie „Kluczowe grupy docelowe”) poprzez bezpośredni kontakt prowadzony przez pracowników OPS i PUP oraz organizację spotkań dla osób z grup defaworyzowanych. Informacja o organizowanych spotkaniach będzie rozpowszechniana poprzez zamieszczone ogłoszenia na stronach www stowarzyszenia oraz współpracujące z LGD podmioty i instytucje. Komunikacja ma na celu analizę działań LGD, opracowanie oraz podjęcie skutecznych inicjatyw mających na celu niwelację defaworyzacji społecznej jak i zawodowej. Ponadto będą przedstawiane możliwości podjęcia działalności gospodarczej, omawiane warunki zmiany czy podniesienia kwalifikacji oraz inne kwestie i problemy dotyczące tej grupy.

3.3. Opis składu Rady LGD wskazuje, że ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji

W dniu 11.06.2018 roku Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia powołało Radę Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo na Jurze” która będzie pełniła od tego czasu funkcję organu decyzyjnego w miejsce funkcjonującego do tej pory Zarządu Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo na Jurze”.

Rada LGD składa się z maksymalnie 14 członków, reprezentujących następujące sektory: publiczny (mniej niż 30% składu rady), sektor społeczny i gospodarczy. W skład Rady wchodzi minimum jeden: przedsiębiorca, kobieta, osoba poniżej 35 roku życia. W skład organu decydującego o procesie wdrażania LSR wchodzi osoby mające istotny wpływ dla realizacji założeń PROW oraz RLKS oraz mające doświadczenie we wdrażaniu polityki społecznej.

Charakterystyka członków organu:

- ✓ **Sektor społeczny:** osoby o bardzo bogatym doświadczeniu we wdrażaniu działań na rzecz poprawy jakości życia na obszarach wiejskich, o długoletnim doświadczeniu w współpracy ze społeczeństwem i partycypacyjnym podejściem do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Inicjatorzy i realizatorzy wielu działań społecznych o doświadczeniu we wdrażaniu i ocenie projektów realizowanych za pośrednictwem zewnętrznych funduszy.
- ✓ **Sektor gospodarczy:** kluczowi przedstawiciele sektora gospodarczego, prywatnie również zaangażowani w projekty „społecznej odpowiedzialności biznesu”, pracodawcy z kilkudziesięcioletnim doświadczeniem, zatrudniający po kilkudziesięciu pracowników. Prywatnie związani z obszarami wiejskimi, znający ich specyfikę. Eksperti w ocenie ryzyka biznesowego, a co za tym idzie niezbędne źródło wiedzy do oceny projektów i ich założeń.

Władza publiczna ani żadna z grup interesu nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji. LGD prowadzi ponadto rejestr interesów w odniesieniu do poszczególnych członków Rady LGD.

W celu prowadzenia skutecznej i transparentnej polityki organu decyzyjnego Stowarzyszenia mającej na celu prawidłowe wdrożenie LSR oraz wybór projektów mających realizować Strategię rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wprowadzono:

- Rejestr interesów będący załącznikiem do Regulaminu Rady,
- Publikacje protokołów Rady z posiedzeń dotyczących oceny i wyboru operacji zawierających informacje o włączeniach z procesu decyzyjnego ze wskazaniem, których wniosków wyłączenie dotyczy,
- Przeprowadzenie w razie zaistniałej potrzeby konsultacji ze społeczeństwem dotyczących kierunków działań, zmian dokumentów
- Działania dyscyplinujące (w tym usunięcie z organu) wobec członków Rady, którzy nie angażują się w pracę organu, lub oceniają wnioski o dofinansowanie w sposób nieprawidłowy,
- Szkolenia mające na celu stałe podnoszenie wiedzy i kompetencji członków Rady LGD,

3.4. Zwięzła charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym, bez powielania informacji zawartych w statucie i innych dokumentach wewnętrznych:

Rada LGD prowadzi ocenę operacji na podstawie Statutu, Regulaminu Rady, procedur wyboru oraz zapisów Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność i jej załączników, pod względem zgodności ze Strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz wg zaakceptowanych kryteriów wyboru (stworzonych w konsultacji ze społecznością), zgodnie z zatwierdzonymi procedurami oceny i wyboru: operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD, grantobiorców i projektów własnych.

Zatem Rada LGD prowadząca ocenę, realizować będzie wszystkie czynności wg określonych i zatwierdzonych procedur konsultowanych społecznie, w tym będzie przestrzegać zasad dotyczących bezstronności. Narzędzia wykorzystywane w procesie oceny wniosków, są opisane w procedurach dla właściwych operacji. W efekcie oceny, powstawać będzie lista rankingowa, będąca podstawą do zawarcia umowy i przyznania dofinansowania. Procedury oceny i wyboru operacji oraz kryteria wyboru projektów oraz wszelkie niezbędne informacje będą udostępniane do publicznej wiadomości na stronie LGD.

3.5. Wskazanie dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD z podaniem sposobu ich uchwalania i aktualizacji oraz opisem głównych kwestii, które będą w nich zawarte:

Głównymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie LGD Partnerstwo na Jurze są: Statut Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo na Jurze”, „Regulamin Rady Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo na Jurze” Regulamin Zarządu Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo na Jurze”, „Regulamin Komisji Rewizyjnej Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo na Jurze”, oraz Regulamin Biura Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo na Jurze”.

3.5.1. Statut LGD

Uchwalany i zmieniany przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia: Zarząd projektuje zmiany w Statucie, wysyłany jest on do konsultacji minimum 5 dni przed Walnym Zebraniem Członków Stowarzyszenia do wszystkich członków, zgłoszone uwagi są przedstawiane na Walnym Zebraniu i konsultowane jest ich wprowadzenie.

Statut:

- reguluje najważniejsze kwestie przewidziane w Ustawie z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. 1989 nr 20 poz. 104 z późn. zm.): nazwę stowarzyszenia, teren działania i siedzibę stowarzyszenia, cele i sposoby ich realizacji, sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków, a także wskazuje władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje, sposób reprezentowania stowarzyszenia oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności jego uchwał, sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich, zasady dokonywania zmian statutu oraz tryb rozwiązywania się stowarzyszenia.
- **wskazuje ponadto:**
 - organ nadzoru nad Stowarzyszeniem, jakim jest Marszałek Województwa Małopolskiego,
 - organ LGD kompetentny w zakresie uchwalenia LSR i jej aktualizacji - Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia,
 - organ LGD kompetentny w zakresie uchwalenia procedur oceny i wyboru operacji oraz kryteriów wyboru operacji - Zarząd,
 - uregulowania dotyczące bezstronności członków Rady w wyborze operacji.

Regulamin Rady

Uchwalany i zmieniany przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia: Zarząd projektuje zmiany w Regulaminie Rady, wysyłany jest on do konsultacji minimum 5 dni przed Walnym Zebraniem Członków Stowarzyszenia do wszystkich członków, zgłoszone uwagi są przedstawiane na Walnym Zebraniu i konsultowane jest ich wprowadzenie.

Rada powoływana jest przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia jako organ decyzyjny

Regulamin zawiera przede wszystkim:

- ✓ szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Rady,
- ✓ szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny operacji (sposób wyłączenia członka organu z oceny),
- ✓ szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji (ocena wniosków, zasady dokumentowania oceny, wzory dokumentów, itp.),
- ✓ zasady protokołowania posiedzeń Rady LGD,
- ✓ zasady wynagradzania członków Rady LGD

Regulamin Zarządu LGD

Uchwalany i zmieniany przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia: Zarząd projektuje zmiany w Regulaminie Zarządu, wysyłany jest on do konsultacji minimum 5 dni przed Walnym Zebraniem Członków Stowarzyszenia do wszystkich członków, zgłoszone uwagi są przedstawiane na Walnym Zebraniu i konsultowane jest ich wprowadzenie.

Zarząd LGD Partnerstwo na Jurze kierujący bieżącą działalnością) powoływany jest przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.

Regulamin zawiera przede wszystkim:

- ✓ szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Zarządu,
- ✓ zakres prac i obowiązków organu

3.5.2. Regulamin Biura LGD

Uchwalany i zmieniany przez Zarząd LGD.

Regulamin określa zasady funkcjonowania Biura stowarzyszenia, w tym:

- ✓ zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników,
- ✓ uprawnienia Kierownika Biura,
- ✓ godziny pracy biura,
- ✓ zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD uwzględniające zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych,
- ✓ opis metody oceny efektywności świadczonego przez pracowników LGD doradztwa.

Ponadto, dokumentem regulującym funkcjonowanie LGD jest także Regulamin Komisji Rewizyjnej, zawierający przede wszystkim:

- ✓ szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Komisji,
- ✓ zasady prowadzenia działań kontrolnych,
- ✓ zasady protokołowania posiedzeń.

Ważnym dokumentem określającym zasady funkcjonowania LGD w zakresie wyboru projektów do dofinansowania są procedury oceny i wyboru: operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD, grantobiorców, operacji własnych LGD.

Procedury powstały zgodnie z rozporządzeniami i wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dlatego ich zmiany będą zależne od nowelizacji rozporządzeń lub modyfikacji wytycznych.

ROZDZIAŁ II: PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Partycypacja społeczna pozwala obywatelom na realne branie udziału w procesach planistycznych i decyzyjnych. LSR to dokument wypracowany, przy aktywnym udziale mieszkańców obszaru oraz podmiotów działających dla tych mieszkańców. Pracownicy LGD Partnerstwo na Jurze na bieżąco podczas wdrażania poprzedniej strategii komunikowali się ze społeczeństwem zarówno podczas organizowanych spotkań, jak i imprez integrujących i aktywizujących mieszkańców.

LGD zidentyfikowała na swoim terenie grupy istotne z punktu widzenia tworzenia i realizacji LSR. Były to przede wszystkim:

- osoby na co dzień zajmujące się realizowaniem oddolnych polityk rozwoju lokalnego na rzecz społeczeństwa lub grup: przedstawiciele organizacji działających na terenie LGD, przedstawiciele nieformalnych grup (koła gospodyń wiejskich, lokalni działacze i pasjonaci miejscowych bogactw natury i kultury, rzemieślnicy),
- osoby znające potrzeby obszaru i mieszkańców: sołtysi, samorządowcy, radni
- mieszkańcy,
- osoby znające problemy związane z przedsiębiorczością, gospodarką i rynkiem pracy: sektor gospodarczy, organizacje zrzeszające sektor gospodarczy, rolnicy, lokalni producenci,
- osoby na co dzień współpracujące z grupami defaworyzowanymi (na rynku pracy oraz defaworyzowanymi społecznie ze względu na wiek, pochodzenie, status): pracownicy ośrodków pomocy społecznej, warsztatów terapii zajęciowej, powiatowego urzędu pracy, domów pomocy społecznej, organizacji na rzecz osób niepełnosprawnych, domów pomocy społecznej, domów dziecka, ośrodków opiekuńczo-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- osoby, które wdrażały poprzedni LSR, poprzez realizację projektów dofinansowanych za pośrednictwem LGD,
- osoby, które brały udział w wyborze projektów do dofinansowania, osoby odpowiedzialne za monitoring procesu wdrażania LSR i ewaluację.

Proces udziału mieszkańców w tworzenie Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność podzielono na kilka etapów. Na każdym z etapów prac nad LSR wykorzystano różnorodne metody partycypacji, angażując tym samym możliwie szerokie grono uczestników a metody dostosowano zarówno do etapu prac, jak i do możliwości uczestników.

Proces partycypacyjny we wdrażaniu strategii przedstawiono w kolejnych rozdziałach, na etapach ich dotyczących.

Dane z konsultacji społecznych przeprowadzonych na obszarze objętym LSR, które wykorzystane zostały do opracowania LSR:

- Wskazano kluczowe grupy z punktu widzenia realizacji LSR (opisano w diagnozie)
- Wskazano kierunki działania: w głównej mierze rozwój turystyki weekendowej opartej o tradycje i emocje, zsięciowanej i wspólnie promowanej przez markę Chrzanolandia, co za tym idzie partycypacyjnie wygenerowano cel ogólny, cele szczegółowe i przedsięwzięcia
- Wskazano istotne problemy obszaru: związane z bezrobociem, ubóstwem, defaworyzacją
- Wskazano metody rozwiązywania głównych problemów (obszary interwencji) i miary ich realizacji (wskaźniki) oraz system ich ewaluacji, monitoringu i sposób badania, oraz zaproponowano kryteria wyboru które spowodują realizację zamierzonych celów
- Zaprojektowano granty oraz wskazano jakie operacje własne wskazuje społeczeństwo do realizacji przez LGD

Podsumowując wyniki analizy wniosków z konsultacji:

Na pierwszych warsztatach społeczeństwo sygnalizowało różne działania i problemy (między innymi stan dróg, dostępu do publicznej opieki zdrowotnej, braku skanalizowania niektórych wsi, brak komunikacji społecznej, zagospodarowanie odpadów przez gminy, oczyszczalnie ścieków) wszystkie uwagi zostały zebrane i na kolejnych warsztatach przedstawione w formie pełnej diagnozy – zostało to skonfrontowane z środkami jakie są możliwe do rozdysponowania i możliwościami dofinansowania wynikającymi z rozporządzeń, zostały również pokazane zestawienia złożonych fiszek projektowych będących odzwierciedleniem różnych potrzeb społecznych (łącznie wszystkich to 60 milionów). W wyniku kolejnych warsztatów wygenerowano tylko te kierunki, które mogą być realizowane i wygenerowano kluczowy cel a następnie jemu podporządkowano działania.

1. Instrumenty partycypacyjne wykorzystane w procesie budowania niniejszej LSR to:

1. Wywiady pogłębione dotyczące:

a) grup defaworyzowanych:

Uczestnicy: przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej, powiatowego urzędu pracy, warsztatów terapii zajęciowej, organizacji zajmujących się pomocą osobom niepełnosprawnym, sołtysi, radni gmin, mieszkańcy, liderzy społeczni

Terminy: październik, spotkania w małych grupach. Łącznie przeprowadzono rozmowy z 114 osobami.

Uzasadnienie wyboru metody: głównym wyzwaniem LSR jest między innymi niwelacja defaworyzacji, dlatego też istotne jest szczegółowe poznanie potrzeb, problemów i sytuacji tych grup oraz wyłonienie rodzajów defaworyzacji, ich przyczyn i możliwości działań w tym zakresie. Współpraca z uczestnikami z racji jej wieloletniego doświadczenia we współpracy ze społeczeństwem pozwoli na wyodrębnienie skutecznych działań i grup docelowych w realizacji nowego LSR.

Wnioski ze spotkań w grupach problemowych dotyczyły głównie sposobu komunikacji oraz włączania osób z grup defaworyzowanych w działania w ramach LSR. Zarówno powiatowy urząd pracy jak i ośrodki pomocy społecznej zadeklarowały współpracę w organizowaniu dla LGD spotkań dla beneficjentów w celu zachęcania ich do podejmowania aktywności w ramach realizowanych działań. Jest to ważne, gdyż wskazane podmioty mają najlepszy kontakt z tymi osobami i w naturalny sposób są łącznikiem pomiędzy LSR a odbiorcami działań.

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: diagnoza, analiza SWOT, plan komunikacji, etap poszukiwania rozwiązań i określania celów, etap identyfikacji grup docelowych, konsultacje planu działania.

b) przedsiębiorczości, bezrobocia:

Uczestnicy: organizacje zrzeszające przedsiębiorców, PUP, przedstawiciele sektora gospodarczego, łącznie przeprowadzono rozmowy z 26 osobami

Uzasadnienie wyboru metody: jednym z kluczowych elementów interwencji PROW jest rozwój przedsiębiorczości, oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia na obszarach wiejskich. Zaplanowane spotkania pozwolą na poznanie potrzeb sektora gospodarczego oraz wspólne wypracowanie polityki działania mającej na celu wsparcie rozwoju gospodarczego.

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: diagnoza, analiza SWOT, plan komunikacji, etap poszukiwania rozwiązań i określania celów, etap identyfikacji grup docelowych, konsultacje planu działania, formułowanie wskaźników, opracowanie kryteriów wyboru, opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji.

c) rozwoju obszaru objętego LSR, kierunków działania LGD (m.in. kultury, tradycji, zasobów):

Uczestnicy: przedstawiciele miejscowości tematycznych, ośrodków kultury, bibliotek, muzeów, organizacji pozarządowych zajmujących się działaniami rozwojowymi, organizacji nieformalnych (koła gospodyń wiejskich, rzemieślnicy, artyści ludowi, rękodzielnicy).

Łącznie w tym etapie przeprowadzono wywiady z 72 osobami

Uzasadnienie wyboru metody: wywiady pogłębione miały na celu zbadanie problemów i potrzeb społeczeństwa, oraz wyzwań nowego okresu programowania. O tyle były istotne, iż niejednokrotnie na spotkaniach warsztatowych większość z osób nie była chętna do zabierania głosu, a w wyniku spotkań w małych grupach generowali konstruktywne uwagi i spostrzeżenia.

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: diagnoza, analiza SWOT, plan komunikacji, etap poszukiwania rozwiązań i określania celów, etap identyfikacji grup docelowych, konsultacje planu działania, formułowanie wskaźników, opracowanie kryteriów wyboru, opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji

2. Badanie ankietowe przeprowadzone od maja do czerwca 2015 r. na terenie gmin: Alwernia, Babice, Chrzanów, Libiąż oraz Trzebinia. Skierowane było do osób zamieszkujących obszar objęty LSR, w wieku pow. 15 roku życia. Polegała na przeprowadzeniu badania z wykorzystaniem:

a) **Wywiadów internetowych CAWI** (Computer-Assisted Web Interview),

b) **Ankiety audytoryjnej**, dystrybuowanej na terenie obszaru LGD „Partnerstwo na Jurze” poprzez pracowników biura LGD.

Liczba respondentów: 257 (w tym 229 uczestników wypełniło ankietę w całości).

Uzasadnienie wyboru metody: anonimowe badanie potrzebne do diagnozy.

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: diagnoza, kierunki działań nowego LSR

3. Warsztaty:

a) **Podzielone na grupy:**

• **Przedstawiciele sektora publicznego:**

Uczestnicy: ośrodki kultury, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, powiatowy urząd pracy, biblioteki, sołtysi, radni, Starostwo Powiatowe i Gminy (w szczególności wydziały: promocji, inwestycji, rozwoju, środowiska). Uczestniczyły łącznie 62 osoby.

Terminy: 14 września 2015 r. i 9 listopada 2015 r.

Uzasadnienie wyboru metody: metoda miała na celu konfrontacje potrzeb i problemów i ich weryfikacje w gronie najważniejszych osób sektora publicznego. Fisze projektowe złożone przez podmioty opiewały na kwotę 50 milionów złotych, a kwota przewidziana na LSR jest sześciokrotnie niższa. Ta grupa pełniła istotną rolę w weryfikacji tego co jest niezbędne, priorytetowe i ważne z punktu widzenia LSR a co może zostać odłożone w czasie, lub zrealizowane z innych funduszy.

Pierwsze spotkanie miało na celu wspólne wyłonienie problemów, wyzwań i potencjału terenu, następnie określenie na tej podstawie możliwości interwencji w ramach LSR, oraz wybranie tych założeń i grup docelowych które mogą być wsparte w ramach strategii, opracowano analizę SWOT, diagnozę i ustalono kierunek działań, oraz ustalono plan komunikacji.

Drugie spotkanie odbyło się po wywiadach pogłębionych i miało na celu uzupełnienie diagnozy i analizy SWOT oraz ich weryfikację

W kolejnym etapie ustalono cele ogólne, szczegółowe, zweryfikowano cele interwencji, opracowano przedsięwzięcia i działania, które odpowiadałyby realizacji celów oraz odpowiednie wskaźniki. Wygenerowano propozycje kryteriów wyboru.

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: Diagnoza, Analiza SWOT, kryteria wyboru, ustalanie hierarchii działań kierunków interwencji i celów, cele, przedsięwzięcia i wskaźniki, plan komunikacji, monitoring i ewaluacja.

• **Przedstawiciele sektora społecznego i gospodarczego:**

Uczestnicy: organizacje formalne i nieformalne z terenu całego obszaru objętego LSR, sektor gospodarczy, mieszkańcy. Uczestniczyło łącznie 58 osób.

Termin: 15 września 2015 r. i 21 października 2015 r.

Uzasadnienie wyboru metody: metoda miała na celu konfrontacje potrzeb i problemów i ich weryfikacje w gronie najważniejszych osób sektora społecznego i gospodarczego z całego obszaru.

Spotkanie w dniu 15 września: Fisze projektowe złożone przez osoby fizyczne i podmioty opiewały na kwotę 50 milionów złotych, a kwota przewidziana na LSR jest sześciokrotnie niższa. Przedstawiono wyniki spotkania z sektorem publicznym i wybory tej grupy oraz zweryfikowano i skorygowano je o uwagi uczestników tego spotkania. Ta grupa pełniła istotną rolę w weryfikacji tego co jest niezbędne, priorytetowe i ważne z punktu widzenia LSR a co może zostać odłożone w czasie, lub zrealizowane z innych funduszy.

Na spotkaniu w dniu 21 października 2015 r. przedstawiono wszystkie wyniki badań, wywiadów, oraz spotkań warsztatowych w gminach oraz wypracowane wspólnie dokumenty w ramach poszczególnych grup.

Spotkanie to zreształo najważniejszych przedstawicieli sektora społecznego i gospodarczego z całego powiatu i miało za zadanie selekcję proponowanych zapisów w projektach dokumentów.

Ta grupa jako reprezentująca społeczeństwo wygenerowała ostateczny projekt wszystkich dokumentów mających być docelowo w LSR.

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: diagnoza, analiza SWOT, cele, przedsięwzięcia i wskaźniki, ustalanie hierarchii działań kierunków interwencji i celów, plan komunikacji, plan działań, zasady wyboru operacji, ustalenie kryteriów wyboru, opracowanie zasad monitoringu i ewaluacji, grupy docelowe

b) Ze społecznością lokalną danej gminy:

Uczestnicy: wszyscy przedstawiciele organizacji formalnych i nieformalnych danej gminy, sektora gospodarczego, sektora społecznego i publicznego. Uczestniczyło łącznie 113 osób.

terminy spotkań: Alwernia - 14.10.2015r.; Babice - 28.09.2015r.; Chrzanów - 06.10.2015r.; Libiąż - 21.09.2015r.; Trzebinia - 15.10.2015r.

Uzasadnienie wyboru metody: ustalenie priorytetów działania w ramach jednej Gminy

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: diagnoza, analiza SWOT, cele, przedsięwzięcia i wskaźniki, hierarchia celów, plan komunikacji, plan działań, zasady wyboru operacji, ustalenie kryteriów wyboru, opracowanie zasad monitoringu i ewaluacji, etap poszukiwania rozwiązań

4. Grupa koordynująca i decyzyjna:

Uczestnicy: przedstawiciele LGD (Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna, pracownicy), zewnętrznymi eksperci

Zespół na podstawie przygotowanych wcześniej etapów pracy podejmował decyzje dotyczące dalszych kroków działania oraz podziału zadań i środków w ramach LSR. Zespół zadaniowy był odpowiedzialny za analizę zgłoszonych uwag i propozycji w ramach spotkań i warsztatów partycypacyjnych.

Terminy: dwa razy w miesiącu od lipca do grudnia 2015 r.

Uzasadnienie wyboru metody: zespół miał za zadanie określanie kolejnych kroków przy realizacji prac nad LSR mających na celu zwiększenie partycypacji i moderowanie kolejnych etapów i zapisów, oraz zbieranie i weryfikację danych.

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: partycypacja, diagnoza, analiza SWOT

5. Konsultacje społeczne: mailing

Uczestnicy: członkowie LGD, uczestnicy spotkań partycypacyjnych, radni gmin i powiatu, sołtysi, organizacje pozarządowe, pracownicy urzędów gmin (burmistrzowie, wójt, kierownicy działów promocji oraz inwestycji), instytucje kultury (dyrektorzy bibliotek i ośrodków kultury), przedsiębiorcy. Wysłano ponad 250 maili z informacją o konsultacjach LSR oraz załącznikami.

Termin: od 3 grudnia 2015 roku do 16 grudnia 2015 roku

Zakres konsultacji: LSR wraz z załącznikami do LSR, kryteria wyboru operacji oraz procedury oceny i wyboru operacji.

Proces: wszystkie uwagi zostały zaprezentowane na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia do konsultacji i podjęcia ostatecznej decyzji.

Uzasadnienie wyboru metody: metoda ta pozwala wszystkim zainteresowanym na przeanalizowanie całokształtu dokumentu i wniesienie do niego uwag i sugestii, a zasięg metody jest bardzo duży, ponieważ każda z osób dostaje dokumenty drogą mailową i ma odpowiednio dużo czasu by w wolnej chwili móc je przeanalizować i przedstawić własne rekomendacje.

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: cały dokument Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, kryteria wyboru, procedury oceny i wyboru operacji.

6. Konsultacje całości dokumentu na lokalnych wydarzeniach: punkt konsultacyjny

Uczestnicy: społeczeństwo (poinformowani poprzez plakaty oraz informacje w kościołach o tym, iż na wydarzeniu w danej gminie jest punkt konsultacyjny nowego LSR)

5-6 grudnia 2015 r. Jarmark w Chrzanowie, 12 grudnia 2015 r. Alwernia Święto Ambrożego, 27-29 listopada 2015 r. harcerski biwak w Libiążu, 24 listopad 2015 r. Trzebinia, Urząd Gminy w Babicach w dniach 1-8 grudnia 2015 r. Uczestniczyły łącznie 564 osoby.

Uzasadnienie wyboru metody: dotarcie do bardzo szerokiego grona mieszkańców i przedstawicieli organizacji i instytucji

Elementy LSR opracowane przy tej metodzie: konsultacja całego dokumentu

7. Wyniki badań, monitoringu i ewaluacji wdrażania LSR za okres 2007-2013

Uczestnicy: pracownicy LGD, Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna, zewnętrznymi eksperci

Uzasadnienie wyboru metody: doświadczenie z procesu wdrażania poprzedniego okresu programowania, wyniki monitoringu analiz oraz rekomendacje w tym zakresie i w zakresie ewaluacji, wyniki badań m.in. osiągnięcia dodatkowych wartości w realizacji projektów dofinansowanych w poprzednim okresie programowania – pokazują elementy potrzebne w procesie tworzenia nowego LSR, pozwalają na uniknięcie problemów we wdrażaniu nowej strategii i wskazują kierunki działań W trakcie spotkań grupy wyłoniły się wnioski odnośnie możliwości wskazania

wartości docelowych poszczególnych wskaźników wdrażania LSR. Wnioski znajdują się w rozdziale dotyczącym celów. Wnioski z realizacji poprzedniego okresu LSR znalazły się również w pracach nad ustalaniem kryteriów wyboru projektów. Zastosowane kryteria pozwolą wybrać operacje w największym stopniu realizujące założone w LSR cele i wskaźniki oraz pozwolą uniknąć trudności związanych z niejednoznacznością interpretacją kryteriów.

Elementy LSR opracowane przy udziale tej metody: diagnoza, cele, przedsięwzięcia i wskaźniki, kryteria wyboru

Wszystkie wnioski ze spotkań zostały przeanalizowane przez Zarząd LGD.

W przypadku konsultacji dokumentu, został on partycypacyjnie zaakceptowany. W sytuacji uwag do jakiegoś zapisu w dokumencie strategicznym (przesłanych drogą mailową lub bezpośrednio w biurze LGD) zgłoszonych przez więcej niż dwie osoby stosuje się decyzję, iż zostaje ona przedstawiona na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia. Ostateczna decyzja zostaje podjęta przez ten organ.

2. Podsumowując udział instrumentów na poszczególnych etapach budowania LSR przypisano niżej wykorzystane instrumenty partycypacyjne do etapów powstawania LSR:

Etap I diagnostyczny - definiowania potrzeb i problemów – był realizowany równoległe z procesem zbierania danych. Narzędzia wykorzystane na tym etapie:

- Ankieta audytoryjna
- Wywiady internetowe CAWI
- Wywiady pogłębione dotyczące grup defaworyzowanych
- Wywiady pogłębione dotyczące rozwoju gospodarczego
- Wywiady pogłębione dotyczące kierunków rozwoju
- Warsztaty ze społecznością lokalną poszczególnych gmin
- Warsztaty z grupami - reprezentanci sektora społecznego i gospodarczego całego obszaru
- Warsztaty z sektorem publicznym - reprezentanci całego powiatu
- Wyniki badań, ewaluacji i monitoringu wdrażania LSR za okres 2007-2013
- Konsultacje społeczne
- Grupa koordynująca i decyzyjna

Ostateczna analiza zapisów, procedura przyjęcia lub odrzucenia odbyła się na warsztatach w dniu 21.10.2015 r.

Ze względu na wysokość środków finansowych, rodzaj operacji, jakie zgodnie z rozporządzeniami mogą być realizowane oraz możliwości dofinansowywać projektów odrzucono te problemy i potrzeby, które nie mogą być realizowane w ramach LSR, a należą do nich przede wszystkim: problemy komunikacyjne, problemy kanalizacyjne, stan głównych dróg,

Etap II określania celów i ustalania ich hierarchii

Narzędzia wykorzystane na tym etapie:

- Wywiady pogłębione dotyczące grup defaworyzowanych
- Wywiady pogłębione dotyczące rozwoju gospodarczego
- Wywiady pogłębione dotyczące kierunków rozwoju
- Warsztaty ze społecznością lokalną poszczególnych gmin
- Warsztaty z grupami - reprezentanci sektora społecznego i gospodarczego całego obszaru
- Warsztaty z sektorem publicznym - reprezentanci całego powiatu
- Wyniki badań, ewaluacji i monitoringu
- Konsultacje społeczne
- oraz wyniki badań (Ankieta audytoryjna, Wywiady internetowe CAWI) dotyczących kierunków działań i interwencji nowego LSR

Ostateczna analiza zapisów, procedura przyjęcia lub odrzucenia odbyła się na warsztatach w dniu 21.10.2015 r.

Wszystkie zespoły i spotkania potwierdziły kluczowy kierunek LSR (czyli rozwój przemysłu czasu wolnego, rekreacji i firm działających na w tych obszarach), jej cele a także wagę wzmocnienia rynku pracy na obszarze objętym LSR. Zdaniem ankietowanych, najistotniejszymi kierunkami działań dla gmin wchodzących w skład obszaru LGD „Partnerstwo na Jurze” w najbliższej perspektywie czasowej są rozwój tradycji i kultury (61,5% wskazań), działania związane z walką z bezrobociem (61,1% wskazań) oraz rozwój turystyki (50,4% wskazań).

Etap III poszukiwania rozwiązań oraz ustalania kryteriów oceny, stanowiących sposoby realizacji strategii:

- Otwarty nabór fiszek projektowych – interesariusze LGD zgłaszali propozycje projektów do realizacji na terenie LGD, w których opisywali, jakie cele będą realizować, dla kogo i jak przyczynią się do odpowiedzi na postawione wcześniej problemy. Termin zbierania kart projektowych: sierpień-listopad 2015 r. Po wstępnym etapie zbierania fiszek i prezentacji zebranych celów i propozycji wstępnej przedsięwzięć interesariusze otrzymali miesiąc na uzupełnienie fiszek i dopracowanie pomysłów w ślad za zidentyfikowanymi celami. Na tym etapie łącznie z poprzednim zebrano 137 fiszek projektowych.
- Wywiady pogłębione dotyczące grup defaworyzowanych (etap poszukiwania rozwiązań)

- Wywiady pogłębione dotyczące rozwoju gospodarczego (etap proponowania wskaźników)
- Wywiady pogłębione dotyczące kierunków rozwoju (etap poszukiwania rozwiązań i ustalania kryteriów)
- Warsztaty ze społecznością lokalną poszczególnych gmin (kryteria wyboru, etap poszukiwania rozwiązań)
- Warsztaty z grupami - reprezentanci sektora społecznego i gospodarczego całego obszaru
- Warsztaty z sektorem publicznym - reprezentanci całego powiatu (etap poszukiwania rozwiązań, kryteria wyboru)
- Wyniki badań, ewaluacji i monitoringu (kryteria wyboru oraz rekomendacje do kierunków działań)
- Konsultacje społeczne

Ostateczna analiza zapisów, procedura przyjęcia lub odrzucenia odbyła się na warsztatach w dniu 21.10.2015

Wszystkie wykorzystane instrumenty skierowane były na wskazanie możliwych rozwiązań. Dużo miejsca w tych spotkaniach zajęły zagadnienia związane z marką Chrzanolandia, tym, co może ona promować i jak budować potencjał obszaru przy jej wsparciu. Wiele miejsca poświęcono instrumentom dla przedsiębiorców a także grup defaworyzowanych, dla których wskazano instrumenty ekonomii społecznej. Bardzo istotnym elementem etapu III i IV była analiza wniosków z wdrażania poprzedniej LSR, tego, co było dużym sukcesem, ale i czynników ryzyka.

Etap IV formułowania wskaźników LSR oraz identyfikacji grup docelowych:

- Wywiady pogłębione dotyczące grup defaworyzowanych (grupy docelowe)
- Wywiady pogłębione dotyczące rozwoju gospodarczego (grupy docelowe)
- Wywiady pogłębione dotyczące kierunków rozwoju (grupy docelowe, wskaźniki)
- Warsztaty ze społecznością lokalną poszczególnych gmin (wskaźniki)
- Warsztaty z grupami – reprezentanci sektora społecznego i gospodarczego całego obszaru
- Warsztaty z sektorem publicznym - reprezentanci całego powiatu
- Wyniki badań, ewaluacji i monitoringu (wskaźniki)
- Konsultacje społeczne

Ostateczna analiza zapisów, procedura przyjęcia lub odrzucenia odbyła się na warsztatach w dniu 21.10.2015

Etap V konsultacji całego dokumentu i zaproponowanych w nim rozwiązań:

- Warsztaty z grupami – reprezentanci sektora społecznego i gospodarczego całego obszaru
- Warsztaty z sektorem publicznym - reprezentanci całego powiatu
- Konsultacje całości dokumentu na lokalnych wydarzeniach: punkt konsultacyjny
- Konsultacje społeczne
- Dokument został również przekazany burmistrzom i radnym wraz z przygotowaną informacją o prowadzonych konsultacjach oraz z prośbą o przedstawienie uwag.

Wszystkie uwagi zostały zebrane i przedstawione na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia w dniu 16.12.2015 r., wspólnie przekonsultowane i zaopiniowane do przyjęcia lub odrzucenia.

Podsumowując działania partycypacyjne: skutkami działań partycypacyjnych w procesie powstawania LSR było:

- Powstanie dobrego i praktycznego materiału bazowego do opracowania LSR
- Identyfikacja i wybór grup defaworyzowanych
- Przygotowanie planu komunikacji oraz wskazanie głównych instrumentów wspierających wdrażanie LSR
- Aktywizacja środowiska do włączenia się w projektowanie LSR
- Wygenerowanie nowych pomysłów i działań
- Większa wiedza osób mających wdrażać LSR o problemach społecznych
- Zaangażowanie i aktywizacja we wspólne działania nowych grup (ośrodki pomocy społecznej, przedsiębiorcy)
- Aktywizacja środowisk do tworzenia oferty sieciowanej
- Wyłonienie głównych kierunków działań w ramach LSR
- Wskazanie oczekiwanych efektów realizacji LSR
- Wzrost liczby członków LGD
- Zwiększenie zaangażowania w włączenie się w rozwój lokalny i współdecydowanie
- Wzmocnienie poparcia dla działań LGD oraz zaangażowanie i deklaracje w działania na rzecz tworzenia wspólnej ofert sieciowanej turystyki

3. Aktualizacja LSR – zapewnienie partycypacyjnego charakteru

Mając świadomość, iż plan strategiczny stanowi wytyczną do realizacji działań zaplanowanych na kolejne lata, w kontekście wdrażania równie istotnym będzie zapewnienie udziału mieszkańców w pracach nad ewentualnymi aktualizacjami LSR, wynikającymi z ewaluacji. Dlatego też określono procedurę aktualizacji LSR, uwzględniającą zapewnienie partycypacyjnego charakteru prac nad projektowanymi zmianami.

Procedura stanowi załącznik nr 1 do LSR.

ROZDZIAŁ III: DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI

Pełna diagnoza obszaru objętego LSR Partnerstwo na Jurze powstała w oparciu o:

- analizę danych statystyki publicznej (głównie Bank Danych Lokalnych GUS),
- analizę danych z urzędów gmin oraz jednostek im podległych oraz Starostwa Powiatowego dotyczących: zasobów, atrakcji, liczby imprez kulturalnych, aktywizacji i wydarzeń,
- diagnozy obszarów z aktualnie opracowanych Strategii Gmin i Powiatu (opracowane w 2014 i 2015 roku)
- analizę danych z Powiatowego Urzędu Pracy,
- analizę danych z ośrodków pomocy społecznej,
- badania społeczne mieszkańców (ankieta audytoryjna i CAWI),

Tak przygotowany dokument był konsultowany ze społecznością lokalną w celu wygenerowania najistotniejszych elementów interwencji oraz grup docelowych, które mają zostać objęte wsparciem.

Poprzez poniższe metody partycypacyjne wyodrębniono te elementy, które muszą być w sposób bardziej szczegółowy zdiagnozowane i objęte wsparciem

Zatem przedstawiona diagnoza odnosi się tylko do elementów istotnych z punktu widzenia objęcia wsparciem PROW

W procesie opracowania diagnozy udział wzięli przede wszystkim przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie objętym LSR, grup nieformalnych (m.in. koła gospodyń wiejskich, lokalni aktywiści i pasjonaci lokalnych bogactw natury i kultury), przedsiębiorcy, lokalni producenci i wytwórcy, organizatorzy wypoczynku i turystyki oraz sołtysi, samorządowcy, a także mieszkańcy nieidentyfikujący się z żadną z powyższych grup. W ten sposób zapewniono możliwie szeroką akceptację zidentyfikowanych silnych i słabych stron obszaru, a także szans i zagrożeń.

Do 21.10.2015 roku w sposób badawczy i partycypacyjny wybrano najistotniejsze elementy i przedstawiono je w diagnozie zawierającej wszelkie możliwe aspekty dotyczące wybranych zakresów interwencji: problemy, potrzeby, zasoby i potencjał obszaru. Została ona przedstawiona i przeanalizowana na spotkaniu warsztatowym z udziałem przedstawicieli kluczowych grup z sektorów społecznego, publicznego i gospodarczego.

Grupy szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji LSR - Kluczowe grupy docelowe

Wybór kluczowych grup docelowych został wygenerowany na podstawie procesu partycypacyjnego. Grupy wskazane zostały z racji założeń programu PROW mających na celu wyrównanie dostępu osób z obszarów wiejskich do rynku pracy oraz do usług społeczno-kulturalnych – a co za tym idzie obniżenie ich defaworyzacji w tych kwestiach. Poniżej przedstawiono najważniejsze grupy objęte szczególnym wsparciem oraz opisano problemy i potrzeby tych grup i przyczynę ich defaworyzacji.

Osoby defaworyzowane na rynku pracy – bezrobotni - problem bezrobocie, potrzeba: praca w danej miejscowości lub najbliższej okolicy

Osoby defaworyzowane na rynku pracy: osoby z niepełnosprawnościami – problem brak pracy dla osób z orzeczeniem, niechęć pracodawców, potrzeba: stworzenie warunków finansowych do umożliwienia samozatrudnienia, stworzenie miejsc pracy dostosowanych do osób niepełnosprawnych, stworzenie możliwości zatrudniania osób niepełnosprawnych, praca w domu

Osoby defaworyzowane na rynku pracy: kobiety – problem niższe uposażenia niż u mężczyzn, defaworyzacja młodych kobiet ze względu na obawę pracodawcy o absencję pracownicy z powodu ciąży

Potrzeba: stworzenie warunków do samozatrudnienia

Osoby zagrożone ubóstwem - problemem jest nie wystarczająca ilość środków finansowych na realizację podstawowych potrzeb społecznych, potrzeba: praca w najbliższej okolicy, lepiej płatna praca, praca dla gospodyń domowych

Osoby fizyczne chcące zakładać działalność gospodarczą - problemem jest brak środków finansowych na start firmy, potrzeba: uruchamianie programów wsparcia przedsiębiorczości

Organizacje NGO mające potencjał do rozwoju branży przedsiębiorczości społecznej i gospodarczej w ramach danej organizacji, problem: brak środków finansowych na realizację projektu, potrzeba: uruchomienia programów pomocowych i dofinansowań

Obszar interwencji - wsparcie gospodarki, rozwój działań dających podstawę do zarobkowania (wsparcie turystyki weekendowej)

Rozwój przedsiębiorczości opartej o zasoby lokalne oraz potencjał terenu między innymi w ramach tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, miejscowości tematycznych czy turystyki emocji (rzemieślnicy mogą zarobkować prowadząc prelekcje, warsztaty, możliwość tworzenia płatnych izb regionalnych i żywych pracowni).

Osoby defaworyzowane społecznie:

Na podstawie przeprowadzonych analiz, właśnie te grupy osób, uznano jako osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których skierować należy przede wszystkim działania związane z komercjalizacją usług oferty czasu wolnego, a także rozwojem czasu wolnego, jako działań zmierzających do zwiększenia włączenia społecznego.

- **Seniorzy, a w głównej mierze starsze osoby, samotne - problem:** defaworyzacja polega na braku oferty dla grupy społecznej, grupa ta jest również poza wiekiem produkcyjnym i mniej działań jest skierowanych do niej niż do osób w wieku produkcyjnym, brak wystarczającego docenienia potencjału wiedzy i doświadczenia jakim dysponują osoby starsze, osoby starsze czują się niepotrzebne i izolowane.

Obszary interwencji-proponowane rozwiązania: tworzenie oferty czasu wolnego skierowanej do seniorów ale także angażowanie tej grupy jako propagatora i przekaziciela tradycji i dziedzictwa, przez co wzmacnianie będzie społeczne znaczenie osób starszych oraz integracja między i wewnątrzpokoleniowa.

- **Koła gospodyń wiejskich – problem:** defaworyzacja polegająca na braku osobowości prawnej uniemożliwiająca rozwój i traktowanie na równi z innymi organizacjami oraz blokująca możliwość aplikowania o środki finansowe w większości z funduszy. Zbyt niskie docenienie wartości grupy jako jednego z kluczowych nośników dziedzictwa regionu. Zbyt niskie wsparcie instytucjonalne grup. Ciągłe zmniejszanie się liczby członkiń, brak młodych osób -kontynuatorów rodzi obawę przed zniknięciem przekazicieli tradycji ludowych. Cechą charakterystyczną tych grup nieformalnych jest ich silne zakorzenie w tożsamości i tradycjach oraz osadzenie w konkretnych potrzebach społecznych, a także wysoki poziom aktywności w realizacji przedsięwzięć związanych z zaspokajaniem potrzeb społeczności lokalnej (w tym promowanie postaw patriotycznych). Przedstawicielki KGW wciąż zwracają uwagę na konieczność realizacji działań dotyczących podnoszenia kompetencji organizacyjno-prawnych, zarządczych i komunikacyjnych, a także potrzebę wsparcia lokalowego.

Obszary interwencji: rozwiązaniem jest wzmocnienie znaczenia grup w społeczeństwie, ukazanie ich kluczowej roli, wsparcie i zaktywizowanie członkiń.

- **Dzieci i młodzież z obszarów wiejskich oraz ich rodzice - problemy:** defaworyzacja polegająca na mniejszej dostępności do oferty kulturalnej i społecznej niż w przypadku mieszkańców miast powyżej 20 tys. mieszkańców, mniejszy dostęp do oferty edukacyjnej, utrudnienia komunikacyjne w dostępie do ofert kulturalnych, rekreacyjnych i edukacyjnych. Znikoma oferta przedszkolna i żłobkowa. Znikoma oferta rozwoju czasu wolnego dla dziewcząt, ponieważ istniejąca oferta dotyczy w głównej mierze chłopców (boiska sportowe).

Obszary interwencji: Rozwiązaniem jest tworzenie miejsc pracy przyjaznych młodym matkom, zapewniających elastyczny czas pracy. Angażowanie w tworzenie oferty miejscowości tematycznej, tworzenie miejsc pracy związanych z lokalnymi usługami (usługi dla turystów)

Jak również tworzenie oferty nakierowanej na dzieci i młodzież – oferta bezpłatnego ogólnodostępnego rozwoju czasu wolnego m.in. place zabaw, skateparki, siłownie napowietrzne, boiska, parki linowe, jak również żywe pracownie, ogrody sensoryczne, ścieżki nordic-walking, biegowo i konne.

- **Dzieci i młodzież z ubogich rodzin oraz ich rodzice - problem:** bieda wynikająca z: braku wykształcenia, braku pracy, niezaradności życiowej, samotnego rodzicielstwa, wielodzietności, problemów finansowych, utraty pracy, choroby, wypadku, nagłego braku głównego żywiciela rodziny, niepełnosprawności. Defaworyzacja w głównej mierze polega na finansowym ograniczeniu dostępu do oferty edukacyjnej i kulturalnej, zlikwidowaniu bezpłatnych atrakcji (np. lodowisko w Libiążu).

Obszar interwencji: rozwiązaniem jest wzrost bezpłatnej oferty skierowanej dla tej grupy.

- **Dzieci i młodzież z rodzin patologicznych, dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych oraz wychowujące się poza rodziną**

Problemy: Patologie wynikają z nadmiernego spożywania alkoholu, mobbingu, zażywania substancji odurzających, małych zamkniętych enklaw społecznych, przemocy w rodzinach, subkultury, demoralizacji, hazardu, braku zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych członków rodziny, przestępczości, długotrwałego bezrobocia z własnego wyboru, narkomanii, samobójstw, problemów psychicznych, zamknięcia kluczowych zakładów przemysłowych i wydobywczych na obszarze - zwolnienia dużej liczby osób zatrudnionych od wielu lat, będących podstawowymi żywicielami rodziny, brak możliwości i umiejętności przekwalifikowania się, brak pracy w podobnym zawodzie, niemoc, depresje, alkoholizm

Defaworyzacja polegająca na odrzuceniu społecznym, w skrajnych przypadkach napiętnowaniu, braku prawidłowych wzorców postępowania, zagrożenie przenoszeniem złych wzorców rodzinnych, brak opieki edukacyjnej, zdrowotnej i psychologicznej. Złe warunki życia. Prawdopodobieństwo zasilenia w przyszłości

grupy bezrobotnych lub osób o niskich kwalifikacjach z powodu braku dostępu do edukacji i zaangażowania rodziny w proces edukacyjny.

Obszary interwencji: rozwiązaniem są wszelkiego rodzaju działania wdrażające tą grupę w środowisko o prawidłowych wzorcach, pomoc w planowaniu życiowych zamierzeń, pomoc w zapewnieniu podstawowych potrzeb, pokazanie wzorców. Realizowane to może być przez programy: „starszy brat, starsza siostra”, w ramach żywych pracowni, edukacja rzemieślnicza, pomoc w zdobywaniu kwalifikacji, zapewnienie bezpłatnego dostępu do oferty - edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej.

Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości

- Szansą jest sektor przedsiębiorczości społecznej- prężnie działające ngo chcące się przekwalifikowywać i wprowadzać do swojej działalności usługi płatne (w głównej mierze w działających miejscowościach tematycznych, oraz organizacje które takie miejscowości chcą założyć)
- Społeczność wskazuje na szanse na rozwój gospodarczy w nowotworzonych miejscowościach tematycznych oraz turystycznym rozwoju obszaru:
 - Szansą jest „moda” na folklor, turystykę związaną z dziedzictwem oraz turystykę emocji
 - Atutem jest bardzo bogaty potencjał kulturowy związany z dziedzictwem, folklorem i tradycjami:
 - o region Małopolski jest uznawany za kolebkę polskości,
 - o natomiast obszar objęty LSR ma dwa atuty - potencjał dziedzictwa Krakowiaków Zachodnich oraz Ślązaków, oraz bogate tradycje górnicze,
 - o obszar był zlokalizowany na granicy zaborów austriackiego, pruskiego i rosyjskiego przez co posiadamy bardzo bogatą historię związaną z przemytnictwem osobowym i towarowym, migracjami ludzkimi,
 - o 29 prężnie działających kół gospodyń wiejskich,
 - o potencjał w dziedzictwie niematerialnym związanym z plecionkarstwem i garncarstwem,
 - o trzy miejscowości tematyczne i potencjał do tworzenia kolejnych.
- **W 2013 roku na obszarze objętym LSR zarejestrowanych było 5 511 podmiotów gospodarczych.** W stosunku do roku bazowego (2009) zmiana wynosiła 9,5% i była niższa od średniej dla województwa małopolskiego, ale wyższa od dynamiki w powiecie chrzanowskim (5,8%). W 2014 roku zarejestrowanych było natomiast 5570 (dynamika 10,6%). Największą dynamiką cechowała się gmina Alwernia, gdzie odnotowano zwiększenie się liczby podmiotów o 13,7%. Najmniej korzystna tendencja dotyczyła gminy Babice oraz obszaru wiejskiego Chrzanowa, gdzie dynamika zmian wynosiła odpowiednio 8,9% oraz 8,4% (co nadal było wynikiem lepszym od średniej dla powiatu chrzanowskiego, ale gorszym od średniej dla województwa małopolskiego).

Wykres. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2009-2014 na obszarze objętym LSR

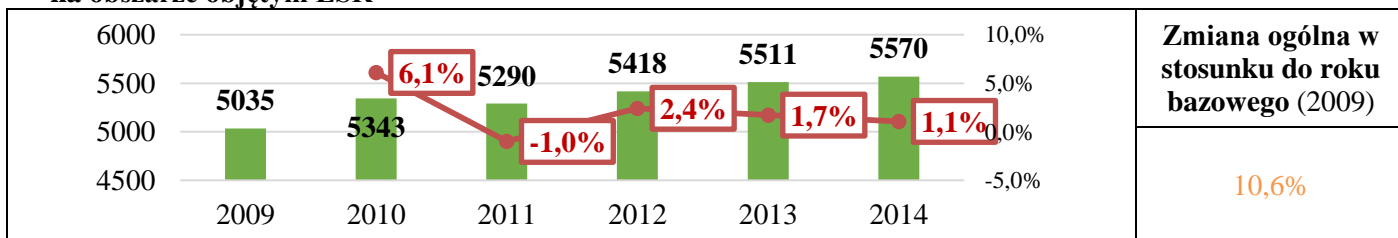

Tabela. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2009-2014 na obszarze objętym LSR, w podziale na gminy, powiat i województwo

Obszar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	dynamika zmian 2009/2014
małopolskie	314017	331363	331595	343375	351074	356785	13,6%
powiat chrzanowski	11074	11605	11381	11566	11712	11774	6,3%
gmina Alwernia	973	1044	1030	1050	1082	1106	13,7%
gmina Babice	673	715	698	720	729	733	8,9%
gmina Chrzanów – obszar wiejski	694	707	697	707	744	752	8,4%
gmina Libiąż	1619	1729	1733	1775	1757	1775	9,6%
gmina Trzebinia – obszar wiejski	1076	1148	1132	1166	1199	1204	11,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Pomimo pozytywnej tendencji w rozwoju podmiotów gospodarki narodowej zarówno w całym powiecie chrzanowskim, jak i na obszarze objętym LSR, **od 2010 roku wyraźna jest malejąca liczba inicjatyw gospodarczych podejmowanych przez osoby fizyczne.** W 2014 roku osoby fizyczne zarejestrowały 810 nowych przedsiębiorstw, co oznacza spadek tego wskaźnika o 12,0% w stosunku do roku bazowego. Jednocześnie tendencja ta jest właściwa dla większości gmin powiatu. Wynika to z braku wsparcia na nowo tworzone przedsiębiorstwa.

Należy ponadto podkreślić, że liczba podmiotów z sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) stanowi zaledwie 0,9% ogółu zarejestrowanych podmiotów. Mała liczba podmiotów gospodarczych z sekcji A powiązana jest z dużym rozdrobnieniem gruntów, charakterystycznym dla województwa małopolskiego – średnia powierzchnia gospodarstwa na obszarze objętym LSR wynosiła 2,25 ha wobec 3,56 dla województwa małopolskiego. **Rolnictwo nie stanowi tym samym priorytetowej gałęzi gospodarki lokalnej gmin, co wynika z historycznie przemysłowej orientacji całego obszaru objętego LSR, a także zagrożenia erozją i zanieczyszczeniem gleb metalami ciężkimi.** Gleby cechują się ponadto niską klasą bonitacyjną i przesuszeniem, co sprawia że prowadzenie gospodarstw rolnych staje się nieopłacalne.

Opis rynku pracy

Problemy lokalnej gospodarki i rynku pracy w sposób bezpośredni przekładają się na sytuację w zakresie realizowania polityki społecznej na obszarze gmin LGD. W skali powiatu chrzanowskiego liczba osób objętych pomocą społeczną w 2014 roku była równa 7517 osobom. Obserwowalny jest spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, który w stosunku do roku bazowego (2009) wynosił 17,5%. Wskazywać to może na pozytywne efekty polityki społecznej i wzrost poziomu jakości życia, ale z drugiej strony może mieć również związek ze zmianą kryteriów przyznawania pomocy (podwyższenie poziomu kryterium dochodowego, decydującego o przyznaniu pomocy).

Bezrobocie wynika z charakteru gospodarki w powiecie chrzanowskim - do 1990 roku był to obszar typowo przemysłowy z bardzo mocno rozwiniętą gospodarką głównie w gałęzi wydobywczej, przetwórczej. Zamykanie zakładów m.in. Kopalnia Węgla Kamiennego w Sierszy, Gumownia Trzebinia, Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Chrzanowie, Thermoplast Sp. z o.o., Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Chrzanowie, Powszechna Spółdzielnia Spożywców „Społem”, Zakłady Tłuszczowe w Trzebini, kamieniołomy, Bumar-Fablok S.A., Zakłady Metalurgiczne Trzebinia oraz restrukturyzacja i zmniejszanie zatrudniania w zakładach: Rafineria Trzebinia S.A., Zakłady Chemiczne „Alwernia” S.A., Zakłady Surowców Ogniotrwałych "Górka", Libet S.A. Spowodowało to również upadek małych przedsiębiorstw (podwykonawców), firm działających w innych branżach zależnych od danego dużego przedsiębiorstwa oraz upadek kolejnictwa (zamknięcie linii kolejowej nr 103, uszczuplenie kursów osobowych oraz towarowych). Około 20 tysięcy ludzi na przestrzeni 20 lat straciło pracę, a tylko część z nich była w stanie znaleźć nową pracę lub się przekwalifikować.

Zamknięcie przetwórczo-owocowo-warzywnego w Tenczynku spowodowało upadek rolnictwa, w tym sadownictwa, szansą jest turystyka związana z ekologią oraz moda na zdrowe odżywianie,

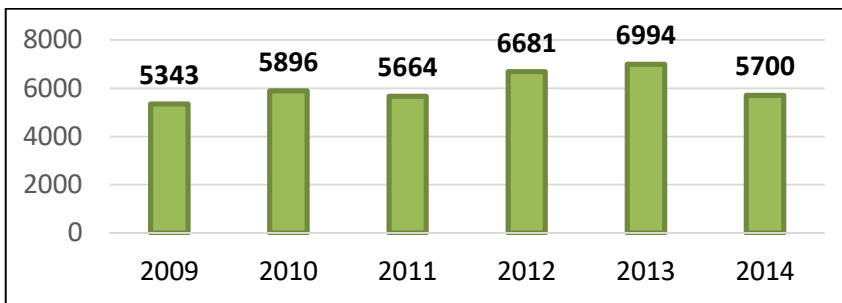
Zamknięcie skupu wikliny w Zatorze spowodowało spadek liczby osób wytwarzających koszyki wiklinowe (wikliniarstwem trudnili się mieszkańcy trzech gmin: Alwernia, Babice, Libiąż. Na 11 sołectw ściśle gospodarczo utrzymujących się z wyrobu wikliny na dzień dzisiejszy pozostały tylko 4 osoby utrzymujące się z tego rzemiosła. Szansą jest turystyka emocji, gdzie rzemieślnicy mogą zarobkować prowadząc prelekcje, warsztaty, tworzyć płatne izby regionalne i żywe pracownie.

Udział liczby bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym na obszarze LGD na koniec 2013 roku wynosił 8,6% i był wyższy od poziomu właściwego dla województwa małopolskiego (7,8%). W 2014 roku obserwowalna jest podobna relacja, chociaż wartość udziału bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym zmalała, zarówno w przypadku obszaru LGD, jak i województwa małopolskiego (odpowiednio 7,1% i 6,6%).

W skali gmin obszaru LGD widoczny jest rosnący problem bezrobocia wśród osób niemobilnych powyżej 55 roku życia, który dotyczy całego powiatu chrzanowskiego. W stosunku do roku bazowego odnotowano wzrost o 149,9%. Osoby te charakteryzują się niską mobilnością zawodową i w dużej mierze zasilają grupę osób długotrwale bezrobotnych.

W skali powiatu chrzanowskiego – a tym samym gmin obszaru LGD - widoczne są negatywne zmiany, jeśli chodzi o liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w rejestrach PUP. W 2014 roku zarejestrowanych na terenie powiatu chrzanowskiego było 5700 bezrobotnych. W stosunku do roku bazowego (2009) zaobserwowano wzrost o 357 osób, czyli o 6,7%. Tendencja ta dotyczyła wszystkich gmin, a najsilniej obecna była na obszarze gminy Alwernia.

Wykres. Liczba bezrobotnych na obszarze objętym LSR w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Zmiana ogólna 2009/2014

6,7%
(357 osób)

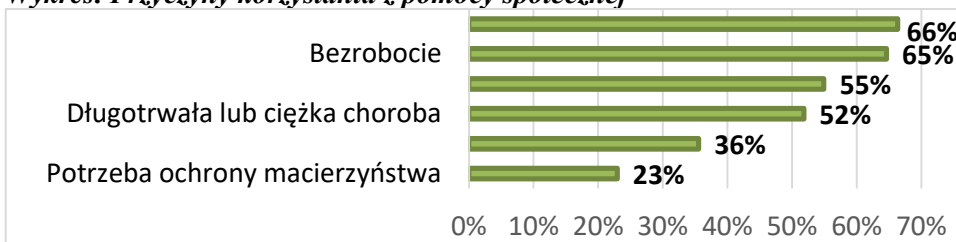
Prawie 40,0% zarejestrowanych bezrobotnych na terenie gmin LGD w 2014 roku to osoby długotrwale pozostające bez zatrudnienia. Problem ten widoczny jest przede wszystkim w przypadku gmin Babice i Libiąż, gdzie liczba bezrobotnych w stosunku do roku bazowego (2009) wzrosła aż o 109,0% oraz 101,3%. Osoby długotrwale bezrobotne, wraz z przedłużającym się czasem pozostawania poza sferą zatrudnienia, mogą mieć coraz większe problemy z ponowną adaptacją do wymagań rynku pracy. Co więcej, osoby te po dłuższym okresie bezskutecznego poszukiwania pracy mogą całkowicie tego zaprzestać i zasilić tym samym szeregi biernych zawodowo.

Dane statystyczne są zbieżne z opinią mieszkańców obszaru LGD, którzy uznali rynek pracy za największą słabość całego obszaru (75,6% negatywnych ocen).

Należy także podkreślić, że chociaż liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa i bezrobocia w powiecie chrzanowskim spada, to jednak widoczny jest wysoki udział osób korzystających ze świadczeń tego typu w ogólnej liczbie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W gminach Chrzanów oraz Trzebinia udział ten wynosi odpowiednio 71,7% oraz 71,5% w przypadku ubóstwa oraz 66,0% i 71,3% w przypadku bezrobocia.

Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej na terenie gmin obszaru LGD są: ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba. Analizując dynamikę zmian, należy zwrócić uwagę na rosnącą liczbę wsparć udzielanych z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz sieroctwa.

Wykres. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych IOSS

Niewątpliwie wyzwania rozwojowe dla obszaru, muszą w sposób spójny i komplementarny przyczyniać się do zwiększenia miejsc pracy na obszarze LSR oraz rozwoju oferty czasu wolnego i turystyki, w oparciu o lokalne zasoby. Rozwój oferty turystycznej/rekreacyjnej, w kontekście rozwoju oferty czasu wolnego może przyczynić się do tworzenia nowych podmiotów gospodarczych lub rozwoju usług świadczonych przez podmioty sektora czasu wolnego.

Zatem stworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich z wykorzystaniem potencjału/zasobów przyrodniczych, kulturowych, społecznych i gospodarczych oraz organizacyjnych wpisuje się politykę zrównoważonego rozwoju. Rozwój na rzecz mieszkańców prowadzony winien być z poszanowaniem środowiska naturalnego i odwoływać się do długofalowych korzyści w tym zakresie.

Wnioski z prowadzonych prac nad diagnozą, zdefiniowano w rozdziale V, w którym po analizie problemów, dokonano określenia celów strategii oraz miar sukcesu ich realizacji – wskaźników rezultatu i produktu

Przedstawienie działalności sektora społecznego, w tym integracja w rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Ilość formalnych ngo na obszarze objętym LSR plus organizacje działające na rzecz tych obszarów (ngo zarejestrowane poza obszarem objętym LSR, ale na obszarze powiatu chrzanowskiego tj. miasta Chrzanów i Trzebinia np. Chrzanowskie Stowarzyszenie Folklorystyczne z siedzibą w Chrzanowie utworzone dla zrzeszenia 4 KGW z obszarów wiejskich: Balin, Luszowice, Płaza, Pogorzyce. Organizacja działa stricte na obszarach wiejskich): 186 organizacji w tym 30 fundacji oraz 31 Ochotniczych Straży Pożarnych
Ilość nieformalnych organizacji pozarządowych: 29 Kół Gospodyń Wiejskich

Ilość organizacji, które pozyskiwały dofinansowania z LGD: 27 organizacji w tym: stowarzyszenie zrzeszające KGW, OSP, kluby sportowe, miejscowości tematyczne

Ilość stowarzyszeń, które się zawiązały, wznowiły swoją działalność lub zaktywizowały się do pracy społecznej za pośrednictwem LGD: 13.

Z analiz LGD wynika iż, 29 KGW oraz 138 organizacji jest aktywnych – tj. minimum raz w roku składa sprawozdanie i realizuje minimum statutowe założenia dotyczące wsparcia swoich członków. Aż 56 organizacji jest bardzo aktywnych w obszarze działań na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Działania przez nie podejmowane to: inicjatywy mające na celu integracje różnych grup społecznych wewnątrz grupy i między grupami (powiatowy dzień seniora, lub organizację wydarzeń integrujących różne pokolenia np. dzieci i seniorzy), działania na rzecz ochrony zdrowia (stowarzyszenie diabetyków prowadzi różnego rodzaju akcje profilaktyczne w szkołach i na wydarzeniach), działania na rzecz środowiska, ekologii, odnawialnych źródeł energii (Fundacja BioOgrody), działania na rzecz wzmocnienia sektora gospodarczego np. targi pracy, pikniki przedsiębiorców, gala przedsiębiorców, pomoc przy realizacji inkubatorów oraz stref ekonomicznych (np. Chrzanowska Izba Gospodarcza) działania na rzecz kultywowania tradycji (wszystkie KGW oraz wiele stowarzyszeń) oraz działania na rzecz informowania i włączania sektora społecznego w realizację włączenia w demokratyczny rozwój i zarządzanie jednostkami sektora publicznego (np. Samorządowa Wspólnota Obywatelska Powiatu Chrzanowskiego)

Wskazanie problemów społecznych:

Problemy społeczne wskazane są w opisie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR przy opisie grup defaworyzowanych społecznie

Wskazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR

Gminy tworzące obszar LGD cechuje nie tylko spójność w wymiarze terytorialnym, ale także historycznym, społecznym i gospodarczym. Teren powiatu chrzanowskiego w jego największej historycznej rozciągłości, nazywany także Ziemią Chrzanowską, należy do najstarszych ośrodków osadniczych w Polsce.

Spójność obszaru jest widoczna na większości płaszczyzn, w tym administracyjno-terytorialnej:

- ✓ od 1999 roku wszystkie gminy obszaru objętego LSR tworzą powiat. Historia powiatu, w którego obrębie były w/w gminy, sięga już lat 1853/54.
- ✓ jednolite cele rozwoju, określone w dokumentach planistycznych gmin o charakterze strategicznym. Oparte w szczególności na:
 - rozwoju oferty czasu wolnego, bazującej na zasobach lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
 - wzmacnianiu potencjału gospodarczego oraz rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców,
 - aktywnej polityce na rynku pracy i wspieraniu zatrudnienia,
 - wzmacnianiu tożsamości lokalnej i spójności społecznej oraz kapitału społecznego, a także partycypacji społecznej,
 - doskonaleniu jakości i dostępności usług publicznych,
 - zwiększeniu dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców i turystów.

Oprócz powiązań terytorialnych, wynikających z bezpośredniego sąsiedztwa, gminy obszaru objętego LSR wyróżnia także spójność:

1.1. Gospodarczą:

- ✓ wszystkie gminy posiadają historię gospodarczą związaną z przemysłem ciężkim: w głównej mierze wydobywczym,
- ✓ gminy łączą wspólne bardzo mocne tradycje zawodów rzemieślniczych, które aktualnie są na wyginieciu: plecionkarstwo, garncarstwo (powiat jest jednym z nielicznych tak dużych terenowo na skalę Polski ośrodkiem garncarstwa i plecionkarstwa)
- ✓ położenie pomiędzy 2 dużymi ośrodkami gospodarczymi (Kraków i konurbacja śląska), jako rynkami zbytu, w tym dla usług związanych z rekreacją i czasem wolnym w oparciu o potencjał obszaru.

1.2. Uwarunkowania społeczno-kulturowe: spójność zapewniają niska gęstość zaludnienia, przewaga niewielkich jednostek osadniczych, dominacja osób o narodowości polskiej, wyznania katolickiego.

1.3. Infrastrukturalnych: mocno rozwinięta komunikacja nakierowana na transport między gminami powiatu, położenie między dwoma lotniskami.

1.4. Kulturowych: jedyny obszar, w którym przenikają się dwie kultury: Krakowiaków Zachodnich i Ślązaków – związane z położeniem na granicy oraz z faktem, iż powiat należał administracyjnie do województwa śląskiego i do małopolskiego. Spójność obszaru i odmiennosc od typowej Małopolski i Śląska wyrażona w:

zwyczajach i gwarze, tradycjach patriotycznych (np. niespotykanych nigdzie w Małopolsce tradycjach związanych z górnictwem), historii, etosie pracy.

1.5. Przyrodniczych: wszystkie gminy powiatu chrzanowskiego charakteryzują się wysokim stopniem zalesienia oraz posiadają osobliwości geologiczne i pomniki przyrody. Tereny powiatu chrzanowskiego wchodzi w skład trzech parków krajobrazowych: Tenczyński Park Krajobrazowy, Rudniański Park Krajobrazowy oraz Dolinki Podkrakowskie.

1.6. Społecznych: na terenie powiatu chrzanowskiego działa wiele organizacji pozarządowych działających w sferze wsparcia gospodarki, promocji kultury i tradycji, profilaktyki zdrowotnej, pomocy emerytom i rencistom i grupom defaworyzowanym, pomocy osobom niepełnosprawnym, rozwoju sportu, związki zawodowe oraz organizacje działające na rzecz swoich miejscowości.

Zgodnie z analizą diagnozy społeczeństwo wskazało 4 najistotniejsze obszary interwencji:

- Wsparcie i rozwój gospodarki/przemysłu
- Rozwój turystyki
- Rozwój oferty czasu wolnego
- Działania na rzecz środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu

Poniżej przedstawiono obszary wsparcia i wynikające z diagnozy problemy, uwarunkowania, potrzeby i zasoby

Kluczowym dla rozwoju obszaru oraz rozwiązywania jego problemów obszarem interwencji jest : rozwój i wsparcie gospodarki, ponieważ stabilnie rozwijający się sektor pracy jest gwarantem rozwoju społeczeństwa i podnoszenia jakości jego życia

Problemy i potrzeby związane z tym typem interwencji przedstawiono powyżej w poddziałach związanych z kluczowymi grupami docelowymi (problemy tych grup), charakterystyka gospodarki oraz opis rynku pracy. Potencjał wsparcia gospodarki zawiera się również w interwencji dotyczącej rozwoju turystyki, ponieważ poprzez wsparcie rozwoju turystyki weekendowej np. w zakresie wsparcia bezpłatnej ogólnodostępnej infrastruktury czy tworzenie miejscowości tematycznej stwarza się warunki dla społeczeństwa do rozwoju przedsiębiorczości.

Istotnym dla rozwoju obszaru oraz rozwiązywania jego problemów obszarem interwencji jest : rozwój oferty czasu wolnego

Problemy, wyzwania, szanse i potencjał na które odpowiada dany obszar interwencji:

- Brak oferty czasu wolnego skutkuje wzrostem zachowań patologicznych, aktów wandalizmu, wzrostu narkomanii i alkoholizmu. Jest to spowodowane brakiem możliwości zagospodarowania czasu wolnego, brakiem bezpłatnych i ciekawych form spędzania czasu (kiedyś były bezpłatne koła zainteresowań, atrakcje jak lodowiska czy muzea), ubóstwem (brak atrakcyjnych alternatyw do spędzania czasu wolnego w domu), brakiem zainteresowania ze strony dorosłych (eurosieroty, brak więzi wielopokoleniowych, brak czasu), brakiem zewnętrznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, Brak dostatecznej liczby świetlic wiejskich, oferta na aktualnych świetlicach nie zachęca do korzystania
- Rozwój oferty czasu wolnego służy również zwiększeniu atrakcyjności danego obszaru i przyczynia się do wzrostu liczby osób zamieszkałych,
- Problemem jest niszczenie istniejących obiektów ogólnodostępnej infrastruktury,
- Brak obiektów ogólnodostępnej infrastruktury skutkuje wzrostem poziomu defaworyzacji społecznej.
- Szansą jest wykorzystanie prężnie działających organizacji ngo, które mają potencjał do tworzenia ofert czasu wolnego jednakże nie posiadają środków finansowych na jego realizację. W poprzednim okresie programowania odnotowaliśmy takie działania jak: Stowarzyszenie Ziemi Lipowieckiej (w projekcie dla dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem oraz z rodzin patologicznych) stworzyły żywą pracownię rękodzieła, Stowarzyszenie Przyjaciół Regulic i Nieporazu przeprowadziło wiele warsztatów związanych z kulinariami, rękodziełem, garncarstwem i folklorem, były również działania związane z aktywnością sportową w tym nordic walking i turnieje piłkarskie.
- **Cechą wspólną gmin tworzących obszar objęty LSR jest wysoka atrakcyjność osadnicza terenów wiejskich.** Świadczy o tym rosnąca liczba mieszkańców, wynikająca z procesu suburbanizacji głównych ośrodków miejskich powiatu – Chrzanowa, Libiąża oraz Trzebini. Aktualna liczba ludności (2014 rok) w stosunku do 2009 roku powiększyła się o 0,61%, co jest tendencją odwrotną względem całego powiatu chrzanowskiego (-0,63%). Należy wzmocnić trend nakierowany na wzrost atrakcyjności osadniczej.

- Cechą charakterystyczną obszaru objętego LSR jest ponadto bardzo niski wskaźnik przyrostu naturalnego. Średni przyrost naturalny z lat 2009-2014 wynosił -1,2 promila, podczas gdy w przypadku powiatu chrzanowskiego było to -1,1 promila, a w przypadku województwa małopolskiego 1,7 promila.

Kluczowym obszarem interwencji dla obszaru objętego LSR jest rozwój potencjału turystycznego – który ma docelowo skutkować rozwojem gospodarczym

Problemy, wyzwania, szanse i potencjał na które odpowiada dany obszar interwencji:

Spoleczność dostrzega szanse na rozwój społeczno-gospodarczy w rozwoju turystyki emocji opartej o turystykę weekendową

- społeczeństwo wskazuje dużą szansę w rozwoju marki Chrzanolandia i w sieciowaniu oferty turystycznej,
- szansą jest „moda” na folklor, turystykę związaną z dziedzictwem oraz turystykę emocji,
- moda na ekologię oraz zdrowy i aktywny tryb życia,
- atutem jest bardzo bogaty potencjał kulturowy związany z dziedzictwem, folklorem i tradycjami:
 - region Małopolski jest uznawany za kolebkę polskości,
 - natomiast obszar objęty LSR ma dwa atuty - potencjał dziedzictwa Krakowiaków Zachodnich oraz Ślązaków, oraz bogate tradycje górnicze,
 - obszar był zlokalizowany na granicy zaborów austriackiego, pruskiego i rosyjskiego, przez co posiada bogatą historię związaną z migracjami ludzkimi oraz przemysłnictwem osobowym i towarowym,
 - 29 prężnie działających kół gospodyń wiejskich,
 - potencjał w dziedzictwie niematerialnym związanym z plecionkarstwem i garncarstwem,
 - plany tworzenia grodu rycerskiego,
 - plany tworzenia ogrodów sensorycznych, żywych pracowni, izb tradycji i ekomuzeów,
 - bardzo prężnie działające koła pszczelarskie,
 - bardzo prężnie działające organizacje pozarządowe mogące stworzyć bazę do rozwoju turystyki,
 - obszar objęty LSR zlokalizowany jest w północno-zachodniej części województwa małopolskiego, na pograniczu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej (gm. Alwernia, gm. Babice, południowa część gm. Chrzanów oraz gm. Trzebinia) i Wyżyny Śląskiej (północna i środkowa część gminy Libiąż oraz gminy Chrzanów, z historyczną najstarszą zabudową miasta Chrzanów) oraz u podnóża Karpat (południowa część gm. Libiąż, która leży w obrębie Kotliny Oświęcimskiej, wchodzącej w skład kotlin podkarpackich).
 - bogate walory przyrodnicze, a także zróżnicowana rzeźba terenu, położonego w obrębie wyżyn, warunkują atrakcyjność krajobrazową oraz rekreacyjno-turystyczną tego obszaru (duży potencjał do rozwoju turystyki aktywnej, np. rowerowej i poznawczej),
 - przez teren LGD przebiegają obszary trzech parków krajobrazowych: Rudniańskiego Parku Krajobrazowego, Tenczyńskiego Parku Krajobrazowego oraz Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie. W ich obrębie wyznaczono 43 pomniki przyrody.
 - część obszaru objęta jest programem ochrony przyrody Natura 2000. W gminach Babice i Alwernia zlokalizowany jest obszar Dolina Dolnej Skawy, a w gminie Alwernia znajduje się obszar Rudno oraz Wiśliska,
 - obok elementów krajobrazowo-przyrodniczych, obszar objęty LSR wyróżnia bogate niematerialne i materialne dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki kultury materialnej świeckiej i religijnej (w tym muzea i obiekty zabytkowe), a także obiekty rękodziela rzemieślniczego,
 - tradycje podtrzymywane są także za sprawą odbywających się w omawianych gminach imprez cyklicznych, które przyciągają coraz większą liczbę odwiedzających, np. „Ziemniaczysko pod Lipowcem” w Wygiełzowie, „Majówka u Bernardynów” w Alwerni, czy „Biesiada Patriotyczna” w Libiążu. Bardzo bogata oferta imprez kulturalnych w stosunku do średniej wojewódzkiej,
 - Na obszarze objętym LSR utworzono także trzy miejscowości tematyczne – Bolęcín. Wioska pod Skałą, Dulowa. Zaginiona Wioska oraz Zagórze. Wioska u Źródła. Oferują one warsztaty i lekcje tematyczne, wycieczki oraz questy, a także organizują pokazy lokalnego rzemiosła i potraw. Oferta przeznaczona jest nie tylko dla dzieci i młodzieży, ale także dla seniorów. Potencjał wynikający z lokalnej specyfiki i tradycji pozwala także wskazać tereny, na których możliwe jest utworzenie kolejnych miejscowości tematycznych. W sołectwach Olszyny i Jankowice znajduje się zagłębienie wikliny, a w Regulicach funkcjonuje winnica. Potrzebę rozwoju oraz potencjał miejscowości tematycznych dostrzegają także mieszkańcy obszaru objętego LSR, którzy wskazywali je jako jedno z bardziej istotnych kierunków rozwoju,
 - zdecydowana większość mieszkańców obszaru objętego LSR traktuje jego walory przyrodnicze i kulturowe jako atuty - bogactwo natury pozytywnie określiło aż 83,3% ankietowanych mieszkańców, natomiast zabytki i atrakcje kulturowe postrzegają jako atut ponad 60% respondentów,
 - istotnym atutem gmin obszaru LGD są ponadto szlaki rowerowe oraz piesze. Obok rozbudowanej sieci lokalnych tras rowerowych, na uwagę zasługują przede wszystkim odcinki międzynarodowego szlaku

- dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways oraz EuroVelo R4. Istotne znaczenie z punktu widzenia turystyki, mają ponadto rowerowo-pieszy Szlak Maryjny, będący częścią międzynarodowej trasy pielgrzymkowej Częstochowa - Mariazell (Austria) oraz Szlak Miejsc Papieskich na Ziemi Chrzanowskiej. Na terenie Nadleśnictwa Chrzanów wytyczono i oznakowano ponadto szlaki konne.
- LGD Partnerstwo na Jurze wypracowało także wspólną markę „Chrzanolandia”. Marka ta obejmuje przede wszystkim: zabytki i muzea, imprezy cykliczne, rzemiosło tradycyjne, lokalne potrawy, gwarę oraz ludowe zwyczaje. Lokalna Grupa Działania pełni funkcję koordynatora działań mających na celu synergię różnych atrakcji adresowanych do turystów. Zajmuje się także marketingiem wewnętrznym i zewnętrznym marki.
 - Warto również zaznaczyć, że w ostatnich latach obserwowany jest systematyczny i trwały rozwój sektora turystyki na terenie województwa małopolskiego. Liczba turystów korzystających z noclegów w Małopolsce rokrocznie wzrasta. W miesiącach wakacyjnych osiąga wielkość zbliżoną do 450 tys. osób miesięcznie (dla porównania w 2009 roku w szczycie sezonu liczba odwiedzających wynosiła 300 tys. osób). Potwierdzają to gminne statystyki dotyczące turystów oraz uczestników imprez. Dla przykładu, Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie odwiedza rocznie około 100 tys. turystów, Ekomuzeum garncarstwa wraz z izbą tradycji regionalnej na terenie gminy Alwernia ok. 5 tys. turystów, źródło triasowe oraz źródło jurajskie w Regulicach ok 3 tys. osób rocznie. Według danych statystyki publicznej w 2014 roku w powiecie chrzanowskim udzielono 5421 noclegów turystom z Polski i zagranicy.
- **Problemy rozwojowe turystyki:**
 - niewystarczająca infrastruktura turystyczno-wypoczynkowa,
 - brak spójnej oferty turystyczno-rekreacyjnej gmin,
 - brak zintegrowania oferty turystycznej oraz brak jednolitego i skutecznego systemu promocji, wizualizacji i informacji w zakresie oferty spędzania czasu wolnego,
 - mieszkańcy wskazują też na problem niedostatecznej opieki nad obiektami kultury i dziedzictwa - zły stan niektórych obiektów – a także na niedostateczny poziom usług związanych z zabytkami (mała dostępność opiekuna lub przewodnika itp.).

Dodatkowym obszarem interwencji jest: ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu, który wynika z problemu obszaru jakim jest bardzo wysokie zanieczyszczenie środowiska

Problemy, wyzwania, szanse i potencjał na które odpowiada dany obszar interwencji:

- Na obszarze objętym LSR wzrasta liczba chorób cywilizacyjnych, powodowanych przez zanieczyszczenia powietrza wynikające z dużej liczby zakładów przemysłu ciężkiego, z obecności górnictwa (między innymi pracownicy otrzymują bezpłatnie węgiel, dlatego nie decydują się na zmianę sposobu ogrzewania na bardziej ekologiczne), brak kanalizacji – odprowadzanie zanieczyszczeń do wodnych cieków zbiorowych, zanieczyszczanie pól.
- Podobnie jak w całym województwie małopolskim, **na terenie objętym LSR odnotowuje się niezadowolający stan jakości powietrza**, w szczególności przekroczenie norm stężeń zanieczyszczeń pyłu PM10 oraz PM 2,5, a także benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu oraz dwutlenku siarki – *Źródło: Program Strategiczny Ochrona Środowiska, który realizuje Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.*
- Na obszarze objętym LSR funkcjonuje znaczna liczba organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją ekologiczną oraz ochroną środowiska.
- W konsekwencji aż 35,2% mieszkańców uważa stan środowiska naturalnego za słabość obszaru, a 37,6% osób wskazuje ekologię jako istotny kierunek działania dla stowarzyszenia LGD Partnerstwo na Jurze w ramach nowej LSR – *Raport z badania opinii mieszkańców obszaru Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Na Jurze”, Kraków 2015.*
- Bardzo duży potencjał organizacyjny dotyczący ekologii, ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu obserwuje się w organizacjach pozarządowych, a w głównej mierze wśród organizacji skupiających pszczelarzy – aktualnie realizowane są liczne warsztaty i spotkania, oraz olimpiada powiatowa dotycząca ekologii i pszczelarstwa.
- Bardzo dużym potencjałem w realizacji edukacji proekologicznej, środowiskowej charakteryzuje się sektor gospodarczy – społeczeństwo zauważa wzrost społecznej odpowiedzialności biznesu i zaangażowanie w realizację bezpłatnych warsztatów edukacyjnych

Unia Europejska

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze” współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020

ROZDZIAŁ IV: ANALIZA SWOT

Kolejnym etapem prac w oparciu o sporządzoną diagnozę było opracowanie analizy SWOT, jako istotnego etapu analizy strategicznej. Efekty prac stały się dla LGD podstawą dla dalszej analizy problemów/przewag konkurencyjnych.

MOCNE STRONY	Odniesienie do diagnozy / procesu partycypacyjnego	SŁABE STRONY	Odniesienie do diagnozy / procesu partycypacyjnego
Spójność obszaru pod względem gospodarczym, historycznym, społecznym oraz terytorialnym	Diagnoza: spójność obszaru	Zbyt słabo rozwinięta komunikacja transportowa między sołectwami i gminami	Diagnoza Obszar interwencji: wsparcie gospodarki
Stabilne i efektywnie funkcjonujące partnerstwo członków LGD, gwarantujące połączenie kreatywności z doświadczeniem w realizacji działań w ramach nowej LSR,	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych	Zbyt słabo rozwinięta oferta czasu wolnego (w tym dla równych grup wiekowych, dzieci, młodzież, seniorzy, rodziny),	Diagnoza Obszar interwencji: rozwój oferty czasu wolnego Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych
Walory przyrodniczo-krajobrazowe – położenie u podnóża Karpat, na pograniczu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej oraz Wyżyny Śląskiej, w dolinie Wisły; bogactwo flory i fauny, duża powierzchnia lasów i terenów zielonych, w tym obszarów Natura 2000 oraz parków krajobrazowych,	Diagnoza Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego	Słabo rozwinięta mała architektura turystyczno-rekreacyjna, mało urządzonych miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych – bariera w rozwoju oferty czasu wolnego,	Diagnoza. Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego
Bogactwo dziedzictwa kulturowego - materialnego i niematerialnego,	Diagnoza. Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego	Sezonowość oferty aktywizującej na terenie powiatu – brak oferty na miesiące zimowe	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych
Bogata oferta imprez kulturalno-rozrywkowych przyciągających licznych odwiedzających,	Diagnoza. Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego	Brak wspólnej oferty czasu wolnego, właściwej dla całego obszaru LGD (zintegrowanie wydarzeń, przewodniki, itp.) oraz wspólnej strategii promocji,	Diagnoza. Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego Zgłoszone podczas warsztatów
Tradycje przemysłowe: kopalniane/górnictwo/przemysłowe/kolejowe	Diagnoza. Spójność obszaru objętego LSR Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego	Marka „Chrzanolandia” wciąż nie obejmuje najważniejszych wydarzeń na terenie LGD,	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych

	Oraz wsparcie gospodarki Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych		
Bogactwo rzemiosła, ośrodki rzemieślnicze znane w całej Polsce: plecionkarstwo, garncarstwo, pszczelarstwo, rzeźbiarstwo	Diagnoza. Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych	Niewystarczające kompetencje aktywnie działających organizacji pozarządowych oraz brak dostępu do istotnych zasobów (np. lokalowych)	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych
Miejsca o potencjale turystycznym: izby regionalne, muzea, skansen, obiekty przyrodnicze na skalę krajową	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych	Niewielkie zagospodarowanie ruchu turystycznego i rekreacyjno-wypoczynkowego na potrzeby rozwoju obszaru LGD (w większości oferta jednodniowa),	Diagnoza. Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego Oraz wsparcie gospodarki
Doświadczenie LGD w rejestracji produktów lokalnych na ministerialnej liście produktów tradycyjnych	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych	Mała liczba gospodarstw agroturystycznych oraz turystycznych obiektów noclegowych (np. hoteli, moteli)	Diagnoza Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego
Wypracowywana wspólna marka „Chrzanolandia”, mająca być znakiem jakości imprez, wydarzeń oraz zabytków i atrakcji na terenie LGD	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych	Niedostateczna opieka oraz usługi dotyczące obiektów kultury i dziedzictwa (np. stan niektórych obiektów, dostępność opiekuna lub przewodnika)	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych
Atrakcyjność istniejących miejscowości tematycznych na terenie LGD (Bołęciny, Dulowa, Zagórze) oraz potencjał do utworzenia kolejnych miejscowości tematycznych	Diagnoza. Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego Oraz wsparcie gospodarki	Niewystarczająca świadomość i wrażliwość społeczna w zakresie ekologii, powodująca szkodliwe zachowania dla środowiska naturalnego (wypalanie traw, wycinanie drzew, ingerencja w krajobraz, itp.)	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych
Inicjatywy w zakresie kultywowania tradycji lokalnych, tworzenia turystycznych produktów lokalnych, restauracji ginących zawodów,	Zgłoszone podczas warsztatów	Niski poziom przedsiębiorczości i spadająca liczba nowych przedsiębiorstw zakładanych przez osoby fizyczne,	Diagnoza. Obszar interwencji: wsparcie gospodarki
Ścieżki rowerowe, prezentujące ciekawe miejsca na obszarze LGD i umożliwiające uprawianie czynnego wypoczynku, w tym dwa międzynarodowe szlaki rowerowe: Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways oraz Eurovelo R4,	Diagnoza. Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego	Wysoki poziom bezrobocia, szczególnie wśród osób powyżej 55 roku życia,	Diagnoza. Kluczowe grupy docelowe: Defaworyzowane ze względu na dostęp do rynku pracy Obszar interwencji: wsparcie gospodarki

Przebiegające przez obszar LGD specjalnie oznakowane pieszkie ścieżki dydaktyczne z bogactwem elementów religijnych, historycznych, przyrodniczych i krajobrazowych (rowerowo-pieszny Szlak Maryjny, będący częścią międzynarodowej trasy pielgrzymkowej Częstochowa - Mariazell oraz Szlak Miejsc Papieskich na Ziemi Chrzanowskiej, a także szlaki turystyczne i konne	Diagnoza. Obszar interwencji: rozwój potencjału turystycznego	Obserwowalny w ostatnich latach wzrost odsetka osób długotrwale bezrobotnych w ogóle osób pozostających bez pracy,	Diagnoza. Kluczowe grupy docelowe: Defaworyzowane ze względu na dostęp do rynku pracy Obszar interwencji: wsparcie gospodarki
Dobre położenie komunikacyjne i wysoka dostępność komunikacyjna – przebiegająca przez obszar autostrada A4 oraz droga wojewódzka nr 79, a także bliskość lotnisk w Krakowie i Katowicach,	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych.	Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa i bezrobocia.	Diagnoza. Kluczowe grupy docelowe: Defaworyzowane ze względu na dostęp do rynku pracy Obszar interwencji: wsparcie gospodarki
trakcyjność osadnicza terenów wiejskich – wzrastająca liczba mieszkańców terenów wiejskich w wyniku procesu suburbanizacji; tendencja odwrotna w stosunku do całego powiatu chrzanowskiego,	Diagnoza. Obszar interwencji: Czas wolny	Niezadawalający stan jakości powietrza, w szczególności przekroczenie norm stężeń zanieczyszczeń pyłu PM10 oraz PM 2,5	Diagnoza. Obszar interwencji: ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu
Zwiększająca się liczba inicjatyw proekologicznych takich jak: ekologiczne sady, agroturystyki, ekologiczne uprawy i hodowle zwierząt	Zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych		
Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych na obszarze LSR	Diagnoza. Obszar interwencji: wsparcie gospodarki		
Silne zakorzenienie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w tożsamości i tradycjach oraz osadzenie w konkretnych potrzebach społecznych	Zgłoszone na warsztatach		
Wysoki poziom aktywności organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w realizacji przedsięwzięć związanych z zaspokajaniem potrzeb społeczności lokalnej.	Zgłoszone na warsztatach, wynika z badania poprzedniego okresu programowania		

SZANSE	Odniesienie do diagnozy / procesu partycypacyjnego	ZAGROŻENIA	Odniesienie do diagnozy / procesu partycypacyjnego
Sąsiedztwo aglomeracji krakowskiej i konurbacji śląskiej (odbiorcy usług dotyczących spędzania czasu wolnego, itp.),	Przedstawione szanse wynikają z analizy przedstawionych w diagnozie	Postępujący proces starzenia się społeczeństwa,	Przedstawione zagrożenia wynikają z analizy przedstawionych w diagnozie
Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014-2020,		Odpyły wykwalifikowanej kadry i całych rodzin poza obszar LGD (aglomeracja Śląska, Kraków, zagranica),	

Włączenie zasobów przyrodniczo-kulturowych w obieg społeczno-gospodarczy, w szczególności na potrzeby rozwoju oferty czasu wolnego,	społeczno-gospodarczej trendów lub zostały zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych, a także ewaluacji poprzedniej LSR	Postępujące ubożenie lokalnego społeczeństwa.	społeczno-gospodarczej trendów lub zostały zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych, a także ewaluacji poprzedniej LSR
Rozwój oferty czasu wolnego w oparciu o potencjał zbiorników, rzek i cieków wodnych,		Brak samorządowych środków finansowych na pokrycie wkładu własnego przy realizacji projektów unijnych na obszarach wiejskich	
Moda na aktywność weekendową, turystykę aktywną i kulturową,			
Rosnące zainteresowanie produktami lokalnymi oraz rozwijająca się moda na ekologię /zdrowy tryb życia,			
Popularność folkloru, tradycji i sztuki ludowej,			
Rozwój oddolnych nieformalnych inicjatyw lokalnych (biegacze, morsy, cykliści)			
Agroturystyka, jako szansa rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, również na terenie LGD			

ROZDZIAŁ V: CELE I WSKAŹNIKI LSR

Specyfikacja i opis celów ogólnych, przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne

Cele strategii były przedmiotem analiz z uwzględnieniem elementów partycypacji oraz prac zespołu monitorującego poprzednią LSR.

Najistotniejszym celem jest poprawa jakości życia mieszkańców

Podczas warsztatów partycypacyjnych, licznych spotkań i konsultacji wyłoniono problemy mieszkańców, sektora gospodarczego i społecznego. Następnie każdy z problemów został omówiony z perspektywy:

Kto jest odpowiedzialny za powstanie problemu?

Jaka jest przyczyna problemu?

kto i w jaki sposób może zniwelować problem?

Każda z przyczyn miała swoje odzwierciedlenie w braku finansów (publicznych, społecznych, gospodarczych, prywatnych)

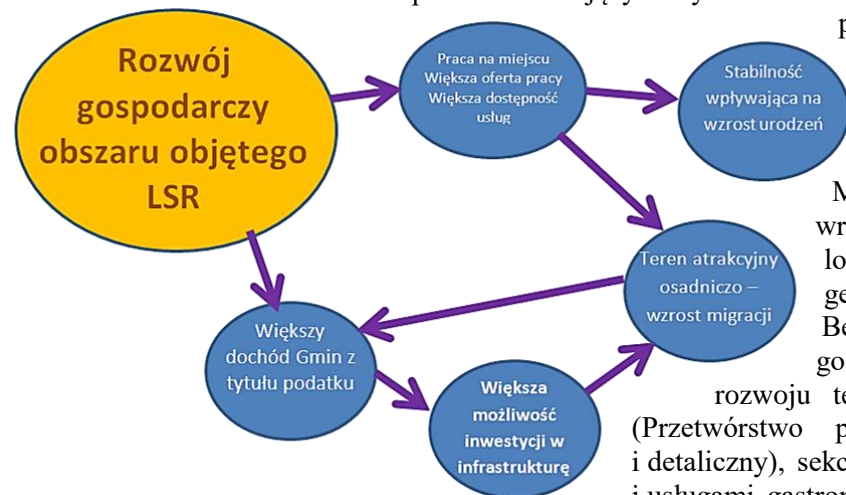
Najistotniejsze jest zatem wsparcie gospodarki, która wpływa na każdy aspekt życia mieszkańców

Wybór obszarów interwencji:

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, iż dawny obszar „bardzo atrakcyjnego przemysłowo terenu” o potencjale kilkudziesięciu dużych zakładów, zatrudniający dziesiątki tysięcy osób (w czasie prosperity niezbędnym było sprowadzanie pracowników z innych województw oddalonych nawet o 600 kilometrów) w ostatnich kilkunastu latach znacząco podupadł. W wyniku zmian ustrojowych, oraz kryzysów na rynkach zbytu 1/3 kluczowych dla gospodarki zakładów została zamknięta a pozostałe zostały zrestrukturyzowane. Dodatkowo zamknięcie skupu warzyw i owoców w Tenczynku oraz skupu wyrobów wiklinowych w Zatorze wpłynęło na zaniechanie działalności rolniczej na tym obszarze.

Wyzwaniem jest stworzenie takich warunków dla rozwoju gospodarczego by móc wygenerować stały i stabilny jej wzrost.

Z diagnozy wynika, iż obszar posiada bardzo duży potencjał związany z turystyką weekendową – powstaje coraz więcej atrakcji turystycznych i miejsc wypoczynku opartych o lokalne zasoby i ekologię. Jednakże problemem jest brak zintegrowania i wspólnej promocji w celu „zatrzymania” turysty na więcej niż jeden dzień. Wspólne działania wszystkich partnerów i realizacja zsięciowanej polityki rozwoju turystycznego i jej promocji pozwoli na stabilny wzrost rozwoju gospodarczego. Szansą jest odnowienie i wsparcie istniejących atrakcji, w tym również tworzenie oferty czasu wolnego dla mieszkańców, która uzupełniałaby ofertę dla turystów. Również tworzenie nowych produktów mających być elementem wspólnej oferty takich jak: ekomuzea, żywe pracownie, ogrody sensoryczne, gród rycerski, edukacyjne centrum pszczelarstwa, zagrody edukacyjne, przełoży się na wzrost ruchu turystycznego.

Ma powstać infrastrukturalny potencjał, który wraz z rozwojem turystycznym i działaniami lokalnych podmiotów i liderów zacznie generować miejsca pracy. Bezpośrednim wsparciem zostanie objęty sektor gospodarczy. W głównej mierze kluczowe dla

rozwoju tego typu turystyki jest wsparcie: sekcji C (Przetwórstwo przemysłowe), sekcji G (handel hurtowy i detaliczny), sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi), sekcji N (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca), sekcji R (Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją). Wszystkie te działania i istniejące zasoby zostaną zinwentaryzowane, a następnie zintegrowane i promowane pod wspólną marką „Chrzanolandia”.

CEL OGÓLNY: W efekcie prowadzonych analiz zdefiniowano następujący cel ogólny dla LSR, którego realizacja istotnie przyczynić się może do zmiany sytuacji mieszkańców terenów wiejskich LSR

Stworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich z wykorzystaniem potencjału przyrodniczego, kulturowego, społecznego, gospodarczego oraz organizacyjnego dla zrównoważonego rozwoju regionu

Stworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich z wykorzystaniem potencjału przyrodniczego, kulturowego, społecznego, gospodarczego oraz organizacyjnego dla zrównoważonego rozwoju regionu
POPRAWIEZ:

Zniwelowanie kluczowych problemów obszaru i mieszkańców na podstawie diagnozy i SWOT:

- Zanieczyszczone środowisko (wzrost chorób cywilizacyjnych, alergii)-cel szczegółowy 3
- Defaworyzacja osób z obszarów wiejskich w dostępie do rynku pracy Cel szczegółowy 2 i 4
- Defaworyzacja osób z obszarów wiejskich w dostępie do oferty kulturalnej i oferty czasu wolnego cel szczegółowy 1
- Słaby potencjał administracyjny organizacji cel szczegółowy 4
- Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjna, sportowa, turystyczna oraz wypoczynkowa cel szczegółowy 1

-BEZROBOCIE (brak oferty pracy na obszarze, likwidacja dużych zakładów przemysłowych, szansa na rozwój gospodarczy w turystyce weekendowej) Cel szczegółowy 1 i 2

Rozwój gospodarczy obszaru jako najważniejszy element wpływu na wzrost jakości życia mieszkańców, oparty o wynikające z diagnozy i SWOT elementy potencjału i szanse rozwoju :

- szansa na rozwój poprzez turystykę weekendową
- Wykorzystanie potencjału wynikającego z mody na folklor, ekologię, zdrowy tryb życia
- bogactwo zasobów terenu w kultywowaniu dziedzictwa (29KGW)
- trzy istniejące miejscowości tematyczne oraz potencjał do tworzenia nowych
- rozwój marki integrującej atrakcje
- Rosnące zainteresowanie produktami lokalnymi,
- Dziedzictwo przyrodnicze jako zasób (atut), o który należy dbać,
- Zwiększająca się liczba inicjatyw proekologicznych jak: ekologiczne sady, agroturystyki, ekologiczne uprawy i hodowle zwierząt.

Realizowane poprzez cele szczegółowe: 2,3,1

na podstawie diagnozy i konsultacji społecznych wygenerowane zostały cele szczegółowe

CS4: Wzmocnienie włączenia społecznego mieszkańców w proces wdrażania LSR poprzez działania edukacyjne oraz rozwój partnerstwa na rzecz rozwoju obszaru objętego LSR

CS3:Innowacyjne rozwiązania i zachowania promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu

CS1: Kształtowanie oferty oraz warunków dla spędzania czasu wolnego mieszkańców oraz rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru objętego LSR

CS2: Wsparcie i promocja efektywnej, nowoczesnej gospodarki, w tym turystycznej, opartej na lokalnych zasobach

**MATRYCA POWIĄZAŃ DIAGNOZY OBSZARU I LUDNOŚCI, ANALIZY SWOT ORAZ CELÓW I WSKAŹNIKÓW
EFEKTEM POWSTANIA CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH, PRZEDSIĘWZIĘĆ ORAZ WSKAŹNIKÓW BYŁA DIAGNOZA ORAZ KONSULTACJE
SPOŁECZNE**

Zidentyfikowane problemy/atuty społeczno-ekonomiczne	Wyzwania	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
<p>PROBLEMY: P.3. Zagrożenie wykluczeniem społecznym, osób z grupy dewaforyzowanych, jako kontekst konieczności integracji i włączania społecznego we wspólną ofertę dla mieszkańców, P4. Zbyt słabo rozwinięta oferta czasu wolnego dla mieszkańców (różne grupy wiekowe) i stan/jakość infrastruktury, jako jednego z ważnych elementów jakości życia mieszkańców, P5. Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjna, sportowa, turystyczna oraz wypoczynkowa, jako kontekst rozwoju przemysłów czasu wolnego w oparciu o zasoby lokalne i możliwości tworzenia nowych miejsc pracy, P6. Niedostateczne zintegrowanie oferty czasu wolnego w ramach marki „Chrzanolandia”, dla</p>	<p>W1. Rozwój oferty czasu wolnego dla mieszkańców, jako: -poprawa warunków życia i zwiększania atrakcyjności osadniczej dla młodych i ich dzieci (korzyści: podatki, przyrost naturalny), -poprawa warunków życia seniorów, w tym jako elementu srebrnej gospodarki. Konieczność integracji i włączenia społecznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, (osób dewaforyzowanych), jako realizacji/uczestnictwa we wspólnej ofercie dla mieszkańców, Konieczność kształtowania oferty</p>	<p>1. Kształtowanie oferty oraz warunków dla spędzania czasu wolnego mieszkańców oraz rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru objętego LSR.</p>	<p>1.1. Rozwój oferty czasu wolnego dla mieszkańców LSR, w tym grup defaworyzowanych, sprzyjający włączeniu społecznemu, poprzez budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację i wyposażenie obiektów 1.2. Tworzenie i rozwój oferty turystycznej, wykorzystującej zasoby obszaru LSR a) obiekty infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej b) produkty turystyczne</p>	<p>P.1.1. Liczba obiektów infrastruktury czasu wolnego objętych wsparciem P.1.2.1. Liczba objętych wsparciem obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej P.1.2.2. Liczba nowych lub ulepszonych produktów turystycznych wykorzystujących</p>	<p>R.1.1. Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury czasu wolnego R.1.2.1. Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej R.1.2.2. Liczba osób, które skorzystały z nowych lub ulepszonych produktów</p>	<p>O.1. Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju O.2. Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej</p>	<p>Istotnymi czynnikami zewnętrznymi mającymi wpływ na realizację przedsięwzięć jest płynność w przepływie pieniędzy w ramach realizacji LSR, terminowość rozliczania wniosków o płatność oraz przejrzystość procedur wdrażania działań w ramach LSR.</p>

<p>efektywności działań promocyjnych.</p> <p>ATUTY</p> <p>A1. Atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazowa obszaru objętego LSR,</p> <p>A2. Bogate materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe,</p> <p>A3. Atrakcyjność istniejących miejscowości tematycznych na terenie LGD,</p> <p>A4. Wysoka dostępność komunikacyjna,</p> <p>A5. Potencjał wynikający z dziedzictwa i zasobów społecznych do tworzenia nowych miejscowości tematycznych.</p>	<p>turystyczno-rekreacyjnej zorientowanej na osoby chcące spędzić czas poza miastem (Krakowem, Katowicami – konurbacją śląską),</p> <p>Rozwój infrastruktury gastronomicznej oraz noclegowej,</p> <p>Zintegrowanie oferty czasu wolnego oraz utworzenie skutecznego systemu promocji w ramach marki „Chrzanolandia”.</p>			<p>zasoby obszaru LSR</p> <p>P.1.2.3. Liczba sieci w zakresie oferty turystycznej, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR</p>	<p>turystycznych wykorzystujących zasoby obszaru LSR</p> <p>R.1.2.3. Liczba osób, które skorzystały z więcej niż jednej usługi turystycznej objętej siecią, która otrzymała wsparcie w ramach realizacji LSR</p>	<p>i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym.</p>	
<p>PROBLEMY:</p> <p>P7. Wysokie rozdrobnienie rolnictwa oraz niska klasa bonitacyjna gleb,</p> <p>P8. Niski odsetek podmiotów gospodarczych z sekcji A PKD 2007 (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo),</p> <p>P9. Malejąca liczba inicjatyw gospodarczych podejmowanych przez osoby fizyczne,</p> <p>P10. Negatywne tendencje dotyczące bezrobocia: (wzrost ogólnej liczby bezrobotnych, dynamiczny przyrost bezrobotnych w wieku 50+ oraz długotrwałe</p>	<p>W6. Podniesienie poziomu przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru LGD, w tym w szczególności osób długotrwałe bezrobotnych,</p>	<p>2. Wsparcie i promocja efektywnej, nowoczesnej gospodarki, w tym turystycznej, opartej na lokalnych zasobach</p>	<p>2.1. Wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej, poprzez inwestycje polegające na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa</p> <p>2.2. Wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej poprzez inwestycje</p>	<p>P.2.1. Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej</p> <p>P.2.2. Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa,</p>	<p>R.2. Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)</p>		<p>Oprócz wskazanych wyżej elementów związanych z rozliczaniem operacji, z pozycji beneficjenta istotna jest również koniunktura na rynku pracy oraz czynniki makroekonomiczne wpływające na tworzenie miejsc pracy. Na wskaźniki uczestnictwa</p>

<p>bezrobotnych), P11. Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. ATUTY: A6. Wysoka dostępność komunikacyjna (2 lotniska, autostrady, kolej), A7. Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych na obszarze LSR – atrakcyjność inwestycyjna, A.8. Bliskość do 2 istotnych rynków zbytu: Kraków i konurbacja śląska (zwłaszcza w kontekście usług, w tym przemysłów czasu wolnego, powiązanego z zasobami lokalnymi), A.9. Dziedzictwo i zasoby lokalne, jako potencjał rozwoju przemysłów czasu wolnego.</p>	<p>W7. Wzmacnianie spójności społecznej obszaru, w tym włączenie grup defaworyzowanych – możliwość tworzenia dla nich lub przez nich miejsc pracy, W8. Włączenie w obieg społeczno-gospodarczy zasobów obszaru LGD (w tym komercjalizacja usług wokół oferty czasu wolnego czy rozwój agroturystyki oraz infrastruktury gastronomicznej), W9. Rozwój istniejących podmiotów gospodarczych, jako podmiotów dostarczających coraz bardziej konkurencyjne usługi/produkty i tworzące lokalne miejsca pracy (dla mieszkańców – podatek PIT i CIT w gminie)</p>		<p>polegające na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa</p>	<p>w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej</p>			<p>w spotkaniach i innych inicjatywach ma też wpływ realizacja podobnych działań przez inne niż realizujące w ramach LSR podmioty o podobnym charakterze.</p>
<p>PROBLEMY P12. Niezadowolający stan jakości powietrza, w szczególności przekroczenie norm stężeń zanieczyszczeń pyłu PM10 oraz PM 2,5, P13. Niewystarczająca świadomość i wrażliwość społeczna w zakresie</p>		<p>3. Innowacyjne rozwiązania i zachowania promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom</p>	<p>3.1. Stworzenie kompleksowej innowacyjnej oferty edukacji proekologicznej, promującej ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu</p>	<p>P.3.1. Liczba powstałych innowacyjnych, kompleksowych ofert edukacji proekologicznej, promującej ochronę środowiska i</p>	<p>R.3.1. Liczba odbiorców powstałej kompleksowej oferty edukacji proekologicznej</p>		<p>W ramach tego celu istotny wpływ na innowacyjny charakter działań będzie miała dostępność finansowa nowych</p>

<p>ekologii, powodująca szkodliwe zachowania dla środowiska naturalnego (wypalanie traw, ingerencja w krajobraz, itp.), P.14. Wzrost liczby osób cierpiących z powodów chorób cywilizacyjnych, w głównej mierze alergię, otyłość jako element cywilizacyjny dotyczący wszystkich obszarów Polski. ATUTY: A10. Znaczna liczba organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją ekologiczną oraz ochroną środowiska, A11. Rozwijająca się moda na ekologię/ zdrowy tryb życia, A12. Rosnące zainteresowanie produktami lokalnymi, A13. Dziedzictwo przyrodnicze jako zasób (atut), o który należy dbać, A.14. Zwiększająca się liczba inicjatyw proekologicznych jak: ekologiczne sady, agroturystyki, ekologiczne uprawy i hodowle zwierząt.</p>	<p>W10. Działanie na rzecz promowania postaw proekologicznych wśród mieszkańców obszaru LSR, jako element konieczny dla osiągnięcia długofalowego efektu i zrównoważonego gospodarowania zasobami, W11. Poszukiwanie adekwatnych metod i form przekazu, które nie staną się kolejnym komunikatem, tylko nawiązując do lokalnych spraw (zasobów) pokażą istotność włączenia się każdego mieszkańca, dla osiągnięcia globalnego efektu (zrównoważony rozwój), W12. Promowanie lokalnych ekologicznych produktów rolno-</p>	<p>klimate</p>	<p>3.2. Innowacyjne działania edukacyjne, w zakresie proekologicznych rozwiązań, promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu</p>	<p>przeciwdziałanie zmianom klimatu P.3.2. Liczba zrealizowanych przedsięwzięć, w zakresie proekologicznych rozwiązań promujących ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu</p>	<p>R.3.2. Liczba uczestników przedsięwzięć, w zakresie proekologicznych rozwiązań, promujących ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu.</p>		<p>rozwiązań w zakresie ochrony środowiska oraz ogólna koniunktura na takie rozwiązania na rynku.</p>
<p>PROBLEMY: P15. Niska liczba organizacji pozarządowych w stosunku do średniej dla województwa</p>	<p>W12. Promowanie lokalnych ekologicznych produktów rolno-</p>	<p>4. Wzmocnienie włączenia społecznego</p>	<p>4.1. Wsparcie edukacyjne, lub informacyjne lub doradcze</p>	<p>P.4.1.1. Liczba podmiotów, którym udzielono</p>	<p>R.4.1.1. Liczba podmiotów, które</p>		<p>Istotnymi czynnikami zewnętrznymi mającymi wpływ</p>

			<p>członków organów statutowych Stowarzyszenia oraz pracowników LGD</p> <p>4.3. Realizacja działań rozwojowych na rzecz obszaru LSR realizowanych we współpracy</p>	<p>LGD</p> <p>P.4.2.2. Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD</p> <p>P.4.3.1. Liczba przygotowanych projektów współpracy</p> <p>P.4.3.2. Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym międzynarodowej</p> <p>P.4.3.3. Liczba LGD uczestnicząca w projektach współpracy</p> <p>P.4.4.1 Liczba funkcjonujących jednostek administracyjnych w latach 2016 do 2023 mających na celu wdrożenie realizacji LSR</p>	<p>którzy podnieśli swoją wiedzę</p> <p>R.4.3.1. Liczba projektów wykorzystujących lokalne zasoby: - przyrodnicze, - kulturowe, - historyczne, - turystyczne, - produkty lokalne</p> <p>R.4.3.2. Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: - przedsiębiorcy, -grupy defaworyzowane (określone w LSR) - młodzież, - turyści, - inne</p> <p>R.4.4.1 Liczba zrealizowanych dokumentów</p>		
--	--	--	--	---	---	--	--

Zgodność celów z celami programów

Ze względu na przypisanie LSR w całości finansowaniu w ramach EFRROW cele LSR wpisują się w cele PROW na lata 2014-2020 (zwanego dalej PROW lub Programem), a konkretne operacje planowane do finansowania w ramach LSR zgodne są z typami operacji przewidzianymi do finansowania w ramach PROW. Działania LGD zostały objęte celem tematycznym WRS CT 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, a realizacja LSR została następnie przypisana celowi szczegółowemu 6B PROW "Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich". W ramach wyboru działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich jakie oferuje PROW w tym celu (PROW: 5.2.6.2.1) usytuowano działanie M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność; art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013), a więc finansowanie Lokalnych Grup Działania, w tym realizację ich Lokalnych Strategii Rozwoju.

Zgodnie z uzasadnieniem podejmowanych działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich zawartym w PROW, działanie LEADER realizować będzie wypracowane lokalnie strategie rozwoju (LSR), dostosowane do sytuacji i potrzeb danego obszaru. Leader ukierunkowany został na cele związane z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, w związku z czym istotne w ramach LSR jest wsparcie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej, w tym przez podmioty ekonomii społecznej (jako uzupełnienie wsparcia z EFS), któremu towarzyszyć będą szkolenia i doradztwo dostosowane do potrzeb indywidualnych. Wsparcie w ramach CT 9 będzie przyczyniało się do zmniejszenia liczby osób zagrożonych i wykluczonych społecznie, zwiększając ich szanse na zatrudnienie i integrację ze środowiskiem dzięki rozwojowi sektora ekonomii społecznej. Ze środków PROW, podmioty ekonomii społecznej mogą uzyskać wsparcie na realizację operacji w ramach LEADER - w niniejszej LSR są podmiotami uprawnionymi do realizacji operacji w ramach rozwoju działalności gospodarczej.

W celu zachowania i odbudowy dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego wsi i krajobrazów wiejskich, w PROW wspierana jest odbudowa i poprawa stanu dziedzictwa kulturowego wsi w miejscowościach wiejskich i miastach do 5 tys. mieszkańców na obszarach wiejskich oraz rozwój i poprawa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarach wiejskich.

PROW stanowi także wkład w realizację celów przekrojowych w zakresie innowacyjności, środowiska oraz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej. Cele przekrojowe klimat, środowisko i innowacje realizowane są zatem również przez działanie PROW M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER.

Środowisko i klimat to dwa silnie powiązane ze sobą cele przekrojowe polityki rozwoju obszarów wiejskich, uwzględnione jednocześnie jako priorytety UE: 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem oraz 5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym. Działania i poddziałania zaprogramowane pod tymi priorytetami mają przełożenie na realizację zarówno celów środowiskowych jak i klimatycznych. W przypadku LEADER, społeczności lokalne są w najwyższym stopniu zainteresowane zrównoważonym rozwojem i przeciwdziałaniem pogorszeniu stanu środowiska, którego jakość w sposób istotny wpływa na warunki życia i potencjał rozwoju danego obszaru. Ponadto, w ramach działalności szkoleniowej, będą mogły być realizowane operacje z zakresu podnoszenia świadomości czy promowania postaw prośrodowiskowych i proklimatycznych. Program w szerokim zakresie realizuje zatem cele środowiskowe i klimatyczne, zarówno poprzez szereg działań bezpośrednio na nie ukierunkowanych (inwestycje), jak i instrumentów, których efektem dodatkowym jest pozytywny wpływ na środowisko lub klimat (np. szkolenia, edukacja). Wzmocnieniu tego efektu służyć będzie zastosowanie, w ramach niektórych działań, kryteriów wyboru premiujących operacje uwzględniające (poprzez swój zakres) aspekty środowiskowo-klimatyczne. W przypadku niniejszej LSR ma odzwierciedlanie w niektórych dopuszczonych do realizacji typach operacji, a także w kryteriach wyboru operacji, gdzie dodatkowe punkty przydziela się za to, że operacja obejmuje działania na rzecz ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatycznym, w tym obejmuje działania na rzecz odnawialnych źródeł energii.

Jeśli chodzi natomiast o cel przekrojowy Innowacyjność, podejście LEADER w ramach PROW pozostawia szerokie możliwości co do sposobu ukształtowania LSR, w tym pozwala na dostosowanie podejścia do warunków lokalnych, a jednocześnie sprzyja całościowo innowacyjnemu podejściu do problematyki rozwoju lokalnego. Beneficjenci mogą realizować operacje niezdefiniowane ogólnie, lecz wykorzystujące pomysły ściśle powiązane ze specyfiką danego obszaru. Promowanie rozwiązań innowacyjnych, może mieć również miejsce w trakcie szkoleń realizowanych w ramach LEADER. W przypadku niniejszej LSR innowacyjność ma odzwierciedlanie w kryteriach wyboru operacji, gdzie dodatkowe punkty przydziela się za innowacyjny charakter projektu. Innowacyjność jakiej oczekuje LGD w operacjach realizowanych na jej obszarze została określona w kryteriach wyboru i opisana w rozdziale VI LSR. Niektóre narzędzia konsultacyjne stosowane w procesie dialogu prowadzonego ze społecznością lokalną podczas tworzenia LSR należy również uznać za innowacyjne.

Przedstawienie celów z podziałem na źródła finansowania.

Wszystkie cele niniejszej LSR planowane są w oparciu o finansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, którego podstawą finansowania jest EFRROW.

Przedstawienie przedsięwzięć realizowanych w ramach RLKS

Wszystkie działania realizowane są zgodnie z projektem RLKS, przede wszystkim w ramach celu szczegółowego 6B - wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich. W celu uproszczenia procesu monitorowania i zarządzania, całość budżetu EFRROW przeznaczony na RLKS (tj. na działanie LEADER) przypisana zostanie do tego właśnie celu szczegółowego. Ponadto EFRROW będzie wspierał podejście RLKS w następujących celach szczegółowych: - 3A – poprawa konkurencyjności głównych producentów w drodze lepszego ich zintegrowania z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy zapewnienia jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów i organizacje międzybranżowe. W ramach podejścia Leader wspierane będą operacje z zakresu małego przetwórstwa oraz tworzenie sieci w zakresie utworzenia krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz działań promocyjnych i marketingowych. - 6A - ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy. W ramach podejścia Leader realizowane będą operacje w zakresie przedsiębiorczości a także inwestycje w infrastrukturę do świadczenia usług dla ludności (techniczną, w zakresie turystyki, rekreacji, kultury, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. - 6C - zwiększanie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) W ramach podejścia Leader wspierane będą operacje z zakresu wykorzystania technologii informacyjnych w rozwoju pozarolniczych miejsc pracy czy udostępniania zasobów kulturowych, przyrodniczych i turystycznych obszarów wiejskich.

Specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych wraz z uzasadnieniem wyboru wskaźnika w kontekście jego adekwatności

Uzasadnieniem do realizacji wszystkich przedsięwzięć, oraz ich wskaźników są następujące czynniki:

- **formy realizacji przedsięwzięć oraz zakresy tematyczne operacji** - wynikają z problemów i potrzeb określonych na poziomie diagnozy i konsultacji społecznych, co następnie zostało określone w analizie SWOT (czynniki SWOT uwidoczniono przy opisie każdego z celów)
- **odbiorcy pomocy** - zostali zidentyfikowani podczas konsultacji społecznych oraz diagnozy, a także wytypowani ze względu na potrzeby lokalne, możliwość realizacji określonych typów operacji wynikającą ze statutowych celów lub podmiotowej odpowiedzialności za rozwój lokalny, a także potencjał wewnętrzny podmiotów, który pozwala im na zrealizowanie określonych działań;
- **wysokość wsparcia** - przewidziana dla poszczególnych przedsięwzięć wynika z potrzeb, jak i z doświadczeń płynących z realizowanych operacji o podobnym charakterze, a także ze zdolności organizacyjnych oraz doświadczenia jakie posiadają poszczególni odbiorcy pomocy.

Uzasadnieniem do wyboru wskaźników są następujące czynniki/przesłanki:

- formy wskaźników pozwalają w sposób ścisły zmierzyć ilość poszczególnych typów operacji objętych przedsięwzięciami (produkt) oraz bezpośrednie efekty działań (rezultaty), a także zmiany jakie spowodują te działania w dłuższej perspektywie czasu (oddziaływanie);
- jednostki pomiaru są powszechnie stosowane i łatwe w dokonywaniu obliczeń - nie ma możliwości sumowania różnych jednostek pomiaru, ponieważ konkretna jednostka przypisana jest do konkretnego wskaźnika (na każdym poziomie LSR);
- wskaźniki zliczają tylko jedną cechę - nie zastosowano wskaźników odnoszących się do dwóch lub więcej czynników podlegających obliczeniom (na każdym poziomie LSR);
- zastosowane wskaźniki są proste i czytelne, zatem pomagają w monitorowaniu ich wartości - zarówno po stronie beneficjenta, jak i Biura LGD gromadzącego dane monitoringowe (produkty i rezultaty zliczane na podstawie danych własnych LGD, ankiet monitorujących beneficjenta, danych z Instytucji Wdrażającej oraz innych dokumentacji właściwych dla typu operacji - np. dokumentacja projektu współpracy itp.; oddziaływania mierzone za pomocą ankietowych badań własnych realizowanych ex-ante dla wartości bazowej i ex-post dla badania porównawczego po realizacji LSR;
- zastosowano wskazane w "Podręczniku..." wskaźniki obowiązkowe - w każdej sytuacji, kiedy dane typy operacji mogą być monitorowane za pomocą wskaźników obowiązkowych (produkty i rezultaty);

- w całej LSR (na poziomie produktu i rezultatu) zastosowano statyczne typy wskaźników (typu "Liczba..."), ponieważ zastosowanie wskaźników dynamicznych (typu "Wzrost...") dla wskaźników produktu zliczających co do zasady ilość zdarzeń objętych Przedsięwzięciami nie ma zastosowania, a przypadku rezultatów zastosowanie wskaźników dynamicznych nie było możliwe, ponieważ: na etapie tworzenia LSR nieznanymi są np. konkretne obiekty, tereny, wydarzenia jakie będą objęte wsparciem, ani beneficjenci, którzy zostaną wybrani w procesie oceny operacji, zatem nie możliwe jest określenie wartości początkowych dla tych operacji (np. ilości użytkowników świetlic czy uczestników wydarzeń); operacje danego typu (np. inwestycje w publiczną infrastrukturę) mogą być związane z obiektami już istniejącymi (modernizacja), jak i nowymi (budowa), zatem zastosowanie wskaźnika dynamicznego byłoby tu nieuniwersalne; trudno jest stwierdzić czy przy zastosowaniu wskaźnika dynamicznego ("wzrost") faktyczna zmiana wywołana jest dzięki przeprowadzonej operacji, czy też wynika z innych, niezależnych od operacji czynników (okoliczność także podana w "Podręczniku...").
- wskaźnikom przypisano łatwe do weryfikacji i pewne źródła danych, dzięki czemu ograniczono do minimum możliwość popełnienia błędów obliczeniowych na etapie monitorowania ich wartości;

Sposób i częstotliwość dokonywania pomiaru, uaktualniania danych

Podstawowym sposobem dokonywania pomiaru wskaźników realizacji LSR jest bieżące monitorowanie polegające na bieżącym zliczaniu wskaźników produktu i rezultatu z ankiet monitorujących beneficjenta, składanych przez beneficjentów na koniec realizacji danej operacji (po otrzymaniu ostatniej płatności). Uaktualnianie danych ma tu zatem miejsce w momencie otrzymania kolejnej ankiety. Pierwszym elementem pomiaru wskaźników jest prognozowanie osiągnięcia wskaźników na podstawie naboru wniosków. Operacje wybrane do finansowania muszą realizować wskaźniki LSR, zatem wynik naboru daje podstawowe dane dotyczące spodziewanego poziomu realizacji wskaźników odpowiadających danym typom operacji / Przedsięwzięciom, które dany nabór obejmował. Dodatkowo, przewiduje się okresowe monitorowanie osiągnięcia zaplanowanych poziomów wskaźników określone w procedurach monitoringu, w ramach którego wchodzi zarówno czynności pracowników Biura LGD (gromadzenie danych monitorujących, monitoring grantobiorców), jak i czynności Zarządu LGD analizującego dane z monitoringu i podejmującego decyzje dotyczące ewentualnych zmian w zapisach procedur (w tym kryteriów wyboru) - w przypadkach gdy takie zmiany będą konieczne (problemy z osiągnięciem zakładanego poziomu wskaźnika).

Ostateczne osiągnięcie założonych poziomów wskaźników produktu i rezultatu planowane jest na rok 2023, zbiegający się z ostatecznym rozliczeniem operacji realizowanych w ramach LSR przez poszczególnych beneficjentów i samą LGD.

Wskaźniki rezultatu zliczane są również na podstawie ankiety monitorującej beneficjenta, który za pomocą ankiety informuje LGD o uzyskanych rezultatach (np. ilości uczestników wydarzeń, osób odwiedzających obiekty objęte operacjami itp.). Wartości dla wskaźników oddziaływania (poziom celów ogólnych) określone są na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na obszarze LGD z poszanowaniem założeń minimalnej próby respondentów oraz losowości badania. Badanie końcowe, weryfikujące założenia wzrostu wartości wskaźników oddziaływania, zostanie przeprowadzone w końcowym okresie związania LGD z celami realizacji LSR, a więc w roku 2023, zgodnie z filozofią badania przemian na tym poziomie, które powinny pokazywać długookresowy efekt wdrożenia. Zakłada się kilkuprocentowe wzrosty wartości wskaźników oddziaływania, ponieważ zmiany jakie badają te wskaźniki odnoszą się do ogółu przemian zachodzących na obszarze, a co za tym idzie są odzwierciedleniem procesów długookresowych, powolnych zmian społecznych.

Zidentyfikowane obszary interwencji – zdefiniowane wartości dla wyznaczonych wskaźników jako miar sukcesu poszczególnych celów i przedsięwzięć LSR

Określone cele strategiczne, mają w długofalowej perspektywie przynieść pożądane zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru objętego działaniem LGD Partnerstwo na Jurze, a zatem przedmiotowej strategii.

Wartość bazowa została wyznaczona w przypadku wskaźników oddziaływania w oparciu o dane BDL GUS za rok 2014, natomiast dla wszystkich wskaźników produktu i rezultatu na poziomie zero, metodologia ta wynika z faktu iż stan na dzień dzisiejszy jest taki że nie ma z dofinansowań w ramach programu PROW 2014 – 2020 żadnych działań.

Stany docelowe wskaźników zaplanowano w oparciu o:

- zastosowany podział budżetu LSR, oparty z kolei o potrzeby lokalne wynikające z diagnozy i konsultacji społecznych oraz o obligatoryjne przepisy dotyczące podziału budżetowego (m.in. konieczność przeznaczenia 50% budżetu na wsparcie przedsiębiorczości, maksymalny poziom operacji grantowej na poziomie 300.000 zł itp.);
- realny poziom / prawdopodobieństwo wystąpienia operacji danego typu oparty o dotychczasowe doświadczenia z terenu LGD (np. w odniesieniu do popularności działań "miękkich", w tym wydarzeń, szkoleń itp.), w tym o doświadczenia płynące z poprzedniego okresu wdrażania (2007-2013);

- możliwy do przyjęcia harmonogram czasowy realizacji operacji, w szczególności istotny przy przedsięwzięciach infrastrukturalnych;
 - ogólną zdolność LGD do zorganizowania określonej liczby naborów, w tym również w kontekście zdolności finansowej do realizacji naborów grantowych.
 Poziomy przejściowe wynikają z ogólnych ram realizacji LSR, w tym Planu Działania określającego trzy okresy realizacji LSR (do 2018, 2021 i 2023 r.). Osiągnięcie określonych wartości wskaźników w poszczególnych okresach realizacyjnych wynika z ww. czynników i rozłożenia naborów wniosków w czasie. Poszczególne wartości docelowe wskaźników oraz udział tych wartości w okresach przejściowych odzwierciedla Plan Działania (tabela).

Przewidywane stany docelowe wskaźników podano w obligatoryjnej tabeli celów/ przedsięwzięć/ wskaźników w dalszej części rozdziału.

Cały dokument nie tylko został opracowany w innowacyjny sposób, przy bardzo dużym wsparciu partycypacyjnym społeczeństwa, ale też założone w strategii działania są opracowane jako kompleksowa zintegrowana formuła rozwoju obszaru oparta o innowacyjny charakter turystyki emocji. Założenia zapisów dokumentu jak i kryteria wyboru odzwierciedlają swojego rodzaju novum na rynku – każdy z punktów działania począwszy od funkcjonowania biura, a zakończywszy na nietypowych kryteriach aktywizujących podmioty do włączania we wszystkie działania społeczeństwo sprawiają że strategia ta na etapie jej pisania, analizowania jak i wdrażania jest innowacyjna.

W ramach kryteriów wyboru operacji dla tego celu zastosowano kryterium związane z zaangażowaniem społeczności lokalnej w proces projektowania i realizacji projektu. Włączenie mieszkańców w przedsięwzięcia realizowane w ramach celu 3, zakłada już na etapie tworzenia/doskonalenia procesu/usługi włączenie mieszkańców – grup docelowych (szczególnie dzieci i młodzieży) do procesu ich identyfikacji oraz opracowywania - tzn. dobór metod i narzędzi.

Dlatego przedsięwzięcia w tym celu nie są skoncentrowane jedynie na dostarczeniu dla odbiorców (grup docelowych) określonych produktów tworzonych przez pomioty wnioskujące o dofinansowanie, ale przede wszystkim mają uwzględniać specyfikę grup docelowych i adekwatności metod, już na etapie ich identyfikacji – to jest tworzenia określonego produktu / usług / oferty. Podejście to zastosowano, gdyż włączanie mieszkańców w prace nad rozwiązaniami, które mają rozwiązywać problemy społeczne, jest jednym z istotnych elementów innowacji społecznych. Takie podejście jest obecnie rekomendowane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

1	CEL OGÓLNY	Stworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich z wykorzystaniem potencjału przyrodniczego, kulturowego, społecznego, gospodarczego oraz organizacyjnego dla zrównoważonego rozwoju regionu				
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Kształtowanie oferty oraz warunków dla spędzania czasu wolnego mieszkańców oraz rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru objętego LSR.				
1.2		Wsparcie i promocja efektywnej, nowoczesnej gospodarki, w tym turystycznej, opartej na lokalnych zasobach				
1.3		Innowacyjne rozwiązania i zachowania promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu				
1.4		Wzmocnienie włączenia społecznego mieszkańców w proces wdrażania LSR poprzez działania edukacyjne oraz rozwój partnerstwa na rzecz rozwoju obszaru objętego LSR				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 Rok	Plan 2020	Źródło danych/sposób pomiaru
W1	Stopa bezrobocia w Małopolsce		%	10,8	10,7	BAZA STRATEG (prowadzona przez GUS) Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego
	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym		%	24	23,0	BAZA STRATEG(prowadzona przez GUS) Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 Rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
W1.1	R.1.1. Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury czasu wolnego		Osoby	0	6 000 ²	-Sprawozdania monitorujące beneficjentów

²Średnio z jednego wspartego obiektu infrastruktury czasu wolnego skorzysta 500 osób, biorąc pod uwagę okres realizacji poszczególnych operacji.

	R.1.2.1. liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Osoby	0	1 000 ³	-Sprawozdania monitorujące beneficjentów
	R.1.2.2. Liczba osób, która skorzystała z nowych lub ulepszonych produktów turystycznych wykorzystujących zasoby obszaru LSR	Osoby	0	11 000 ⁴	-Sprawozdania końcowe i monitorujące beneficjentów - Dane z obiektów wspartej infrastruktury
	R.1.2.3. Liczba osób, które skorzystały z więcej niż jednej usługi turystycznej objętej siecią, która otrzymała wsparcie w ramach realizacji LSR	Osoby	0	100 ⁵	-Sprawozdania końcowe i monitorujące beneficjentów
W1.2	R.2. Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)	Miejsce	0	24 ⁶	-Sprawozdania końcowe beneficjentów - Sprawozdania monitorujące beneficjentów; - Dokumenty rejestrowe dla nowoutworzonych przedsiębiorstw
W1.3	R.3.1. Liczba odbiorców powstałej kompleksowej oferty edukacji proekologicznej	Osoby	0	1500 ⁷	-Sprawozdania końcowe beneficjentów,
	R.3.2. Liczba uczestników przedsięwzięć, w zakresie proekologicznych rozwiązań, promujących ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	Osoby	0	1000 ⁸	- Dane z projektów dotyczących osób uczestniczących
W1.4	R.4.1.1. Liczba podmiotów, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD	Osoby	0	25 ⁹	Karta doradztwa zweryfikowana w oparciu o zrealizowane projekty
	R.4.1.2. Liczba osób przeszkolonych, w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych ww. wsparciem	Osoby	0	60 ¹⁰	-Listy obecności
	R.4.1.3. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno –	Osoby	0	180 ¹¹	-Listy obecności,

3 Szacunkowy wzrost liczby odwiedzających osób na jedną operację, to 500 osób przez okres od realizacji operacji (szacowany na 2018 r.) do roku 2023.

4 Z każdej pojedynczej operacji w ramach projektu grantowego średnio skorzysta 300 osób, natomiast w wyniku realizacji projektów własnych (5 nowych lub ulepszonych produktów turystycznych) skorzysta 5000 osób.

5 W ramach z sieciowanej oferty turystycznej powstaną pakiety turystyczne, przy czym z przynajmniej dwóch takich pakietów skorzysta 100 osób.

6 Z wyliczeń i doświadczenia przy wdrażaniu poprzedniej perspektywy finansowej wynika, że niewielu pracodawców deklaruje zatrudnienie większej liczby osób niż zakładają wymogi PROW. Wiąże się to z dużymi obciążeniami dla pracodawcy, a przy obecnym poziomie zmechanizowania prowadzonych działalności, nie jest potrzebne zatrudnianie dużej liczby osób. Natomiast branża turystyczna na naszym terenie wzrasta stosunkowo powoli do innych branż i wnioskodawcy boją się zaryzykować i zatrudnić większą liczbę osób. Założono, że kilku beneficjentów wskaże zatrudnienie wyższe niż wymaga rozporządzenie.

7 Projekty skierowane będą szczególnie dla dzieci i młodzieży powiatu chrzanowskiego, przy czym zakłada się średnie uczestnictwo 500 osób w jednej ofercie

8 Z jednego projektu skorzysta średnio 200 osób, szczególnie dzieci, młodzieży z terenu objętego LSR

9 Przedsiębiorcy zlecają tworzenie wniosków aplikacyjnych podmiotom zewnętrznym, jednostki sektora publicznego posiadają wykwalifikowane kadry, dlatego doradztwo dla tych sektorów będzie niewielkie i przełoży się na rezultat. Nastawić należy się przede wszystkim na podmioty trzeciego sektora oraz grupy nieformalne. W zeszłym okresie programowania na 382 podmioty, którym udzielono doradztwa, wniosek złożyło 107 podmiotów. Zważywszy, że ponad 80% środków skierowanych jest dla przedsiębiorców oraz jednostek finansów publicznych, należy się spodziewać realizacji wskaźnika w szczególności przez grantobiorców.

10 Z analizy wynika, że w poprzednim okresie mimo dostosowywania terminów szkoleń dla konkretnych grup odbiorców, w szkoleniu uczestniczyło średnio 20 osób. Zadeklarowano zbliżoną liczbę.

	konsultacyjnych							
	R.4.1.4. Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD		Osoby	0		90 ¹²		-Ankiety
	R.4.2. Liczba uczestników szkoleń, którzy podnieśli swoją wiedzę		Osoby	0		52 ¹³		-Listy obecności - certyfikaty udziału w szkoleniach, ankieta
	R.4.3.1.Liczba projektów wykorzystujących lokalne zasoby: - przyrodnicze, - kulturowe, -historyczne, -turystyczne, - produkty lokalne		Projekty	0		2 ¹⁴		Potwierdzeń złożenia wniosków, Oświadczenie beneficjenta
	R.4.3.2.Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: -przedsiębiorcy, -grupy defaworyzowane -młodzież, -turyści, - inne		Projekty	0		2 ¹⁵		- Potwierdzeń złożenia wniosków, -oświadczenie beneficjenta
	R.4.4.1 Liczba zrealizowanych dokumentów		sztuk	0		2 ¹⁶		-sprawozdanie z realizacji planu komunikacji -sprawozdanie z realizacji planu działania
PRZEDSIĘWZIĘCIA		Grupy docelowe	Sposób realizacji ¹⁷	WSKAŹNIKI PRODUKTU				
				Nazwa	Jednostka miary	Wartość		ŹRÓDŁO DANYCH/SPOSÓB POMIARU
						Początek 2016 rok	Końcówka 2023 rok	
1.1.	1.1. Rozwój oferty czasu wolnego dla mieszkańców LSR, w tym grup defaworyzowanych, sprzyjający włączeniu społecznemu, poprzez budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację i wyposażenie	Podmioty sfery kultury Mieszkańcy obszaru LSR, Turyści	Konkursy	P.1.1. Liczba obiektów infrastruktury czasu wolnego objętych wsparciem	Szt.	0	12 ¹⁸	-Sprawozdania końcowe beneficjentów

¹¹ Bazując na frekwencji podczas spotkań partycypacyjnych w gminach zrzeszonych w ramach LGD, średnia liczba osób na spotkaniach wyniosła 15 osób. Identyczna frekwencja spodziewana jest na spotkaniach w sprawie wdrażania i aktualizacji LSR.

¹² Szacuje się, że co najmniej 50% obecnych na spotkaniach złoży ankietę potwierdzającą zadowolenie z przeprowadzonych spotkań informacyjno-konsultacyjnych.

¹³ Planowane szkolenia, w zależności od tematyki i poziomu zaawansowania będą 1 lub 2 dniowe lub więcej. Zakłada się, że w szkoleniach dla pracowników weźmie udział 28 uczestników, natomiast w szkoleniach dla organów LGD 24 uczestników.

¹⁴ Realizowane będą 2 projekty współpracy, wykorzystujące zasoby lokalne: m.in. przyrodnicze, turystyczne oraz produkty lokalne.

¹⁵ Planowane do realizacji projekty współpracy zakładają skierowanie działań szczególnie do turystów odwiedzających obszar LSR, ale również poprzez wsparcie ciekawych obiektów na terenie powiatu chrzanowskiego kieruje się do grup defaworyzowanych z obszaru objętego LSR.

¹⁶ Podstawą realizacji LSR są dwa dokumenty: plan komunikacji i plan działania dlatego na tym oparto działalność jednostki administracyjnej LGD i poprawność wdrażania

¹⁷ konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.

¹⁸ W ramach działania planuje się realizację inwestycji rozszerzających ofertę czasu wolnego poprzez budowę obiektów infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej. Są to duże projekty, których średni szacowany koszt wynosi ok. 188 300,00 zł. Możliwa będzie realizacja maksymalnie 12 operacji.

	obiektów							
1.1.	1.2. Tworzenie i rozwój oferty turystycznej, wykorzystującej zasoby obszaru LSR a) obiekty infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Turyści Mieszkańcy obszaru LSR, w tym grupy defaworyzowane	Konkursy Operacje własne Projekty współpracy Granty	P.1.2.1. Liczba objętych wsparciem obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Obiekty	0	2 ¹⁹	-Sprawozdania końcowe beneficjentów
	b) produkty turystyczne			P.1.2.2. Liczba nowych lub ulepszonych produktów turystycznych wykorzystujących zasoby obszaru LSR	Szt.	0	25 ²⁰	Sprawozdania końcowe beneficjentów
				P.1.2.3. Liczba sieci w zakresie oferty turystycznej, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	Szt.	0	1 ²¹	Sprawozdania końcowe beneficjenta
1.2.1	2.1. Wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej, poprzez inwestycje polegające na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Mieszkańcy obszaru LSR, w tym grupy defaworyzowane	Konkurs	P.2.1. Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej	Szt.	0	7 ²²	-Umowa o dofinansowanie -Wpis do rejestru przedsiębiorców /KRS -Sprawozdania końcowe beneficjentów
1.2.2	2.2. Wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym w branży	Przedsiębiorstwa	Konkursy	P.2.2. Liczba operacji polegających na rozwoju	Szt.	0	12 ²³	-Umowa o dofinansowanie,

19 Z analiz wynika, iż grantobiorcy będą realizowali inwestycje, których poziom dofinansowania wyniesie 50 000 zł, dlatego też przy założonym budżecie na przedsięwzięcie będzie możliwa realizacja 2 operacji.

²⁰W ramach działania planuje się realizację 25 wskaźników na średnią kwotę 40 000,00 zł ukierunkowanych na tworzenie i ulepszanie produktów turystycznych.

21 LGD zamierza stworzyć jedną sieć w ramach marki Chrzanolandia z projektów własnych

22 W zeszłym okresie programowania operację na podjęcie działalności gospodarczej wykorzystał wyłącznie jeden beneficjent. Złożone w LGD fiszki projektowe opiewają na maksymalne możliwe kwoty dofinansowania dla poszczególnych działań. Założono 7 projektów podejmujących działalność.

23 Z analiz Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie wynika, iż skuteczniejsze i trwalsze jest wsparcie firm, które działają na rynku pracy co najmniej 3 lata (przez pierwsze 2 lata przedsiębiorca płaci mniejszy ZUS, dlatego weryfikacja stabilności firmy następuje dopiero po 3 pełnych latach działalności) dlatego też większa część środków finansowych przeznaczona jest na rozwój mikro i małych przedsiębiorstw. Założono 12 projektów rozwijających działalność

	turystycznej i okołoturystycznej poprzez inwestycje polegające na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa			istniejącego przedsiębiorstwa, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej				-Sprawozdania końcowe beneficjentów
1.3.1	3.1. Stworzenie kompleksowej innowacyjnej oferty edukacji proekologicznej, promującej ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	Mieszkańcy obszaru LSR, w tym grupy defaworyzowane, turyści	Konkurs Granty Operacje własne	P.3.1. Liczba powstałych innowacyjnych kompleksowych ofert edukacji proekologicznej, promującej ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	Szt.	0	3 ²⁴	-Sprawozdania końcowe beneficjentów
1.3.2	3.2. Innowacyjne działania edukacyjne, w zakresie proekologicznych rozwiązań, promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu.	Mieszkańcy obszaru LSR, w tym szczególności dzieci i młodzież	Operacje Własne	P.3.2. Liczba zrealizowanych przedsięwzięć, w zakresie proekologicznych rozwiązań promujących ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	Szt.	0	5 ²⁵	-Sprawozdania końcowe beneficjentów
1.4.1	4.1. Wsparcie edukacyjne, lub informacyjne lub doradcze dla beneficjentów w zakresie zasad pozyskiwania i rozliczania środków w ramach LSR	Mieszkańcy obszaru LSR, w tym grupy defaworyzowane Przedsiębiorcy, Rolnicy Przedstawiciele organizacji pozarządowych	Aktywizacja	P.4.1.1. Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	Podmioty	0	200 ²⁶	-Lista doradztwa
				P.4.1.2. Liczba szkoleń dla beneficjentów LSR	Szt.	0	3 ²⁷	Lista obecności na szkoleniu
				P.4.1.3. Liczba spotkań informacyjno- konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	Szt.	0	12 ²⁸	Dokumentacja zdjęciowa

²⁴ Ze złożonych fiszek projektowych wynika, że zainteresowanie realizacją działań związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatu zainteresowane jest stosunkowo niewiele podmiotów w odniesieniu do całości budżetu. Założono wskaźnik 3 projektów, które potwierdzone są fiszkami projektowymi i beneficjenci potwierdzili chęć realizacji w roku 2016.

²⁵ Z szacunkowych danych z poprzedniego okresu programowania wynika, że działania tego typu realizowane były szczególnie przez Stowarzyszenia, a ich średnio koszt wynosił 10 000 zł, dlatego możliwe będzie zrealizowanie maksymalnie 5 operacji.

²⁶ Doradztwo indywidualne skierowane jest w szczególności do podmiotów nie posiadających wykwalifikowanych zasobów kadrowych, czyli NGO, parafie, itp. To one najchętniej korzystają z proponowanego doradztwa, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów nigdy nie korzystających ze źródeł zewnętrznych. Innymi podmiotami korzystającymi z doradztwa są osoby fizyczne chcące założyć lub rozwinąć działalność gospodarczą.

²⁷ Z analiz wynika, że szkolenia dla przedsiębiorców są nieefektywne ze względu na zlecenie przygotowania wniosku firmom zewnętrznym przez podmioty gospodarcze. Z tego względu dla pozostałych jednostek gospodarczych zaplanowano doradztwo indywidualne. Szkolenia będą prowadzone trzykrotnie dla pozostałych podmiotów, tj. grantobiorców, jednostek publicznych, itp. Zmiany związane z kryteriami wyboru czy kosmetycznymi zmianami w rozporządzeniu będą przedstawiane podczas doradztwa indywidualnego.

²⁸ Przewidziano średnio 2 spotkania w ciągu roku, rozpoczynając w roku 2017 a kończąc w roku 2022. W razie potrzeby i szybszej absorpcji środków przez beneficjentów nie wyklucza się zwiększenia liczby szkoleń w początkowych latach wdrażania strategii.

1.4.2	4.2.Szkolenia podnoszące wiedzę i kompetencje dla członków organów statutowych Stowarzyszenia oraz pracowników LGD	Przedstawiciele JST i ich jednostek organizacyjnych	Koszty bieżące	P.4.2.1. Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	Osobodni	0	45 ²⁹	- Listy obecności -Programy szkoleń
		Członkowie i pracownicy LGD		P.4.2.2. Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	Osobodni	0	48 ³⁰	-Listy obecności -Programy szkoleń
1.4.3	4.3. Realizacja działań rozwojowych na rzecz obszaru LSR realizowanych we współpracy	Mieszkańcy obszaru LSR, w tym grupy defaworyzowane Turyści Przedsiębiorcy, Rolnicy	Projekty współpracy	P.4.3.1. Liczba przygotowanych projektów współpracy	Szt.	0	2 ³¹	-Umowy o dofinansowanie -Umowy partnerskie
				P.4.3.2. Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym międzynarodowej	Szt.	0	2 ³²	Potwierdzenie rozliczenia projektu
				P.4.3.3. Liczba LGD uczestnicząca w projektach współpracy	Szt.	0	6 ³³	-Umowy partnerskie
1.4.4	4.4 Zapewnienie stabilnego i efektywnego wdrażania LSR	Beneficjenci, mieszkańcy obszaru objętego LSR, organizację formalne i nieformalne, sektor publiczny, sektor gospodarczy	Koszty bieżące	P.4.4.1 Liczba funkcjonujących jednostek administracyjnych w latach 2016 do 2023 mających na celu wdrożenie realizacji LSR	lata	0	8 ³⁴	Sprawozdanie końcowe z realizacji LSR

Projekty współpracy

²⁹ Zatrudnieni w biurze LGD pracownicy będą uczestniczyli w szkoleniach podnoszących ich kompetencje. Zakłada się łącznie 45 osobodni szkoleń na cały okres wdrażania LSR, co daje średnio ponad 6 osobodni szkoleń na jeden rok.

³⁰ Planuje się uczestnictwo w szkoleniach przez wszystkich członków Rady (max 14 osób). Łącznie w latach wdrażania LSR i oceny projektów (planowane w latach 2017-2022) zakłada się 48 osobodni szkoleń dla członków Rady, co średniorocznie daje 8 osobodni szkoleń.

³¹ LGD planuje przygotowanie dwóch projektów współpracy dotyczących ścieżek Nordic Walking oraz stworzenie Ekomuzeum.

³² LGD planuje realizację dwóch projektów współpracy dotyczących ścieżek Nordic Walking oraz stworzenie Ekomuzeum.

³³ W projektach współpracy weźmie udział 6 partnerów (krajowych i/lub zagranicznych).

³⁴ Zaplanowano iż jedna jednostka będzie wdrażała LSR poprzez funkcjonowanie przez 8 lat - w latach 2016-2023

Zaplanowano realizację dwóch projektów współpracy z czego jeden międzynarodowy, poprzedzone analizą potrzeb społecznych w tym zakresie, wybrano partnerów projektu oraz podjęto rozmowy mające na celu ustalenie wspólnych ram projektowych i podpisano porozumienia o współpracy:

1. Projekt wspierający Ekomuzea mający na celu stworzenie dużej sieciowanej oferty ekomuzeów. Wpisuje się w główne założenie LSR – turystykę emocji. Wspólną realizację projektu zadeklarowali następujący partnerzy:
 - Local Action Group Oststeirisches Kernland
 - Stowarzyszenie Dolina Karpia

ROZDZIAŁ VI: SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU

Ogólna charakterystyka rozwiązań formalno-instytucjonalnych, wraz ze zwięzłą informacją wskazującą sposób powstawania poszczególnych procedur, ich kluczowe cele i założenia

Procedury oceny i wyboru poszczególnych projektów zostały opracowane na podstawie wymogów ustawodawstwa krajowego oraz zostały poddane pod konsultacje społeczne podczas przeprowadzonych spotkań i warsztatów. Wszystkie wnioski i postulaty zostały przedyskutowane ze społecznością lokalną, co pozwoliło na opracowanie procedur, mających zapewnić jak największą przejrzystość procesu oceny i wyboru projektów, finansowanych ze środków PROW. Oprócz procedur opisujących standardowy tok postępowania przy ocenie danego typu operacji uwzględniono:

- ✓ prowadzenie rejestru interesów członków Rady LGD, pozwalającego na identyfikację charakteru powiązań z wnioskodawcami/poszczególnymi projektami,
- ✓ przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów,
- ✓ zasady i tryb postępowania w przypadku zastosowania procedury odwoławczej (termin, warunki i sposób wniesienia protestu), podawanie do publicznej informacji protokołów z procesu wyboru operacji (zawierają tym samym także informacje o włączeniach członków Rady LGD z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy),
- ✓ tryb wniesienia przez wnioskodawców protestu od rozstrzygnięć Rady LGD w sposób zapewniający możliwość skutecznego wniesienia protestu.

Sposób oceny i wyboru operacji, w tym kryteriów oceny, został opisany w kontekście każdego z typów operacji, zaplanowanych do realizacji w ramach LSR, z uwzględnieniem:

- ✓ zgodności zapisów z przepisami obowiązującymi dla RLKS,
- ✓ konieczności dopasowania ich do specyfiki obszaru objętego LSR, co szczególnie istotne jest dla określonych kryteriów,
- ✓ transparentności, jasności i sprawności procesu wyboru operacji, w tym rozwiązań formalno-instytucjonalnych
- ✓ wniosków z ewaluacji poprzedniej strategii,
- ✓ wniosków płynących z procesu analizy problemów, definiowania celów i wskaźników jako miar jej sukcesu.

Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów wyboru zgodnie z wymogami określonymi dla programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR z uwzględnieniem powiązania kryteriów wyboru z diagnozą obszaru celami i wskaźnikami

W celu zapewnienia ciągłego procesu partycypacji – począwszy od tworzenia dokumentu, akceptacji ostatecznej wersji, poprzez wdrażanie, ewaluację i rekomendacje na przyszłość podjęto następujące kroki dotyczące lokalnych kryteriów wyboru:

1. Proces tworzenia lokalnych kryteriów wyboru opierał się na weryfikacji celów jakie zamierza się osiągnąć i kryteriów wyboru, które pozwolą realizować je w sposób skuteczny. Etap trwał kilka miesięcy i angażował różne grupy społeczne z obszaru objętego LSR.

Narzędzia jakie wykorzystano w procesie:

- Wywiady pogłębione dotyczące kierunków rozwoju,
- Warsztaty ze społecznością lokalną poszczególnych gmin,
- Warsztaty z grupami - reprezentanci sektora społecznego i gospodarczego całego obszaru,
- Warsztaty z sektorem publicznym - reprezentanci całego powiatu,
- Wyniki badań, ewaluacji i monitoringu (kryteria wyboru oraz rekomendacje do kierunków działań),
- Konsultacje społeczne.

2. Społeczne opracowanie i akceptacja ostatecznej wersji. Ostateczna analiza zapisów, procedura przyjęcia lub odrzucenia odbyła się na warsztatach w dniu 21.10.2015 r.

3. Każda zmiana lokalnych kryteriów wyboru wymaga partycypacyjnej współpracy ze społeczeństwem.

Na proces zmian składają się:

- Rekomendacje Rady dotyczące problemów w realizacji LSR wynikających ze złego dopasowania kryteriów,
- Opracowanie projektu nowych kryteriów wyboru, które uskuteczniłyby proces wdrażania LSR,
- Wysłanie mailowe kryteriów wyboru do: członków LGD, wszystkich organizacji pozarządowych, osób które brały udział w pracach nad LSR, do sektora gospodarczego i publicznego z prośbą o analizę i przedstawienie uwag (do 4 dni),
- Umieszczenie propozycji kryteriów na stronie internetowej z informacją o terminie na zgłaszanie uwag oraz z informacją o terminie spotkania konsultacyjnego ze społecznością,

- Zebranie wszystkich uwag,
- Przeprowadzenie spotkania ze społecznością mającego na celu przeanalizowanie zebranego materiału i wypracowanie nowych kryteriów,
- Projekt nowych kryteriów zostanie przyjęty przez Zarząd.

Kryteria oceny operacji są przygotowane na podstawie wniosków z monitorowania poprzedniej LSR, spotkań warsztatowych na etapie przygotowania LSR oraz doświadczeń w poprzednim okresie programowania Zarządu i Biura LGD.

Najważniejszą kwestią przy projektowaniu kryteriów wyboru jest ich powiązanie z diagnozą, analizą SWOT i celami.

Zaproponowane rozwiązania dotyczące kryteriów są zgodne z wymogami określonymi w przepisach EFRROW, tzn.:

- ✓ są mierzalne,
- ✓ mają charakter oceny punktowej,
- ✓ posiadają odpowiednią metodologię wyliczenia,
- ✓ zawierają szczegółowy opis wyjaśniający sposób oceny wskazujący wymagania konieczne do spełnienia danego kryterium,
- ✓ posiadają określone wagi, które w sposób adekwatny do działań korelują wybór przedsięwzięcia z założonymi celami i wskaźnikami, w tym podano odpowiednie opisy i definicje tak, by zapewnić przejrzystość ich przyznawania.

Kryteria wyboru projektów			
Nazwa kryterium	GRANTY	WDRAŻANIE LSR	WŁASNE
Karta oceny wykonawcy	brak	brak	oceny dokonuje Rada LGD cel: weryfikacja czy zgłoszenia zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu oraz, ocenia czy dany Wykonawca spełnia warunki podmiotowe uprawniające go do wsparcia, o których mowa w § 3 rozporządzenia o wdrażaniu LSR.
Weryfikacja zgodności projektu z LSR	oceny dokonuje Rada LGD ✓ Ocena zgodności operacji z LSR, przeprowadzana jest w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ realizacji celu ogólnego i szczegółowego LSR, poprzez osiągnięcie zaplanowanych w LSR wskaźników, ✓ zgodności z Programem, w tym, z: <ul style="list-style-type: none"> obowiązującymi w ramach naboru warunkami udzielenia wsparcia oraz formą wsparcia wskazaną w ogłoszeniu o naborze wniosków, zgodności z zakresem tematycznym wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków, złożenia wniosku o przyznanie pomocy w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków ✓ weryfikacji zgodności operacji z warunkami przyznania pomocy kreślonymi w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Spełnienie powyższych kryteriów jest warunkiem przejścia do kolejnego etapu oceny		
Lokalne kryteria wyboru	Oceny dokonuje Rada LGD Każda ocena zawiera szczegółowe wyjaśnienie metodologii jej przyznania Kryteria są powiązane z diagnozą, celami i wskaźnikami		
	Kryteria -Działania innowacyjne	Uzasadnienie zastosowania kryterium: -premiowanie celu przekrojowego PROW 2014-2020 -kryterium ustalone zgodnie z wymogami określonymi w programach/przepisach dla poszczególnych EFSI	
	-Wyższy wkład własny beneficjenta	-kryterium wyboru LSR nr 16 „zaangażowanie środków innych niż środki programu”	
	-Tworzenie miejsc pracy	-premiowanie operacji przyczyniających się do	

		osiągnięcia celów i wskaźników LSR -kryterium ustalone zgodnie z wymogami określonymi w programach/przepisach dla poszczególnych EFSI
	-Wsparcie grup defaworyzowanych	-odpowiedź na potrzeby wynikające z diagnozy -kryterium ustalone zgodnie z wymogami określonymi w programach/przepisach dla poszczególnych EFSI
	Realizacja projektu w miejscowości mniejszej niż 5 tys mieszkańców	-kryterium ustalone zgodnie z wymogami określonymi w programach/przepisach dla poszczególnych EFSI
	Realizacja projektu wpływa na obszar interwencji wyznaczony w LSR Promocja marki (sieci) Wsparcie grup nieformalnych	Powiązanie z diagnozą

Wskazanie w jaki sposób w kryteriach wyboru operacji została uwzględniona innowacyjność oraz przedstawienie jej definicji i zasad oceny

Zgodnie z podstawowym poradnikiem „Podejście LEADER” przez innowacyjność rozumiemy wprowadzanie nowego produktu, nowego procesu, nowej organizacji lub nowego rynku, o charakterze wyjątkowym, niespotykanym dotychczas na obszarze LSR przy wykorzystaniu lokalnych zasobów dla niego charakterystycznych. Są to przede wszystkim zasoby przyrodnicze, kulturowe, w tym związane z lokalnym dziedzictwem kulinarnym, tradycje rzemieślnicze, lokalne opowieści i legendy, wydarzenia historyczne. Innowacyjność to partnerskie podejście nie tylko na etapie planowania, ale również na etapie wdrażania rozwiązań, bazujące na lokalnych zasobach, pomysłach i potencjale. Innowacyjne jest zebranie ich pod wspólną marką Chrzanolandia oraz wioski tematyczne jak również sposób ich promocji poprzez lokalnych twórców i partnerskie podejście ponadgminne.

Zgodnie z wygenerowanymi w ramach warsztatów partycypacyjnych wnioskami, aby umożliwić rozwój gospodarczy obszaru poprzez turystykę weekendową niezbędne jest wyróżnienie i zintegrowanie oferty.

Bardzo istotne jest wprowadzenie takich działań, które są niespotykane, innowacyjne – przez co jest możliwe zainteresowanie i przyciągnięcie potencjalnego turysty.

Zatem kluczowe w poszukiwaniu działań jest znalezienie ich odrębności i zastosowanie innowacji. Na warsztatach wyłoniono kluczowe w tej materii kwestie:

- turystyka związana z tym terenem ma się opierać na emocjach, dlatego tak ważne jest jak największe zaangażowanie zasobów ludzkich w każdy projekt
 - ważne jest poszukiwanie innowacyjnych działań i projektów takich jak: ogrody sensoryczne, gród rycerski, miejscowości tematyczne, przejazdy drezynami, żywe pracownie, edukacyjne zagrody, ekologiczne pracownie, ścieżki dydaktyczne
- Co ważne projekty muszą „żyć”, opowiadać historię, wzbudzać uczucia, przenosić w czasie.
- Jednym z elementów strategii jest też inwestycja w rozwój czasu wolnego mieszkańców (plac zabaw, siłownia napowietrzna, skateparki). W trakcie warsztatów wskazano na duży problem, w tym iż obiekty są dewastowane. Jako innowacyjne działanie przeciwdziałające tym elementom wypracowano politykę angażowania społeczeństwa w realizację projektów (również poprzez prace społeczne i publiczne)
 - Innowacyjnym jest również angażowanie społeczeństwa w tworzeniu projektu- tym samym nie tylko strategia jest opracowana w sposób oddolny, ale też działania mają odpowiadać na realne potrzeby społeczeństwa

Największy nacisk na innowacje wykazano w celach 1 i 3, gdzie nabory będą ogłaszane na działania:

o Projekty realizowane przez podmioty inne niż LGD - tworzenie i rozwój infrastruktury czasu wolnego oraz realizacja kompleksowej oferty edukacji ekologicznej

Aby projekt spełnił kryterium innowacyjności musi zostać przedyskutowany partycypacyjnie ze społecznością lokalną i zostać przez tę społeczność zatwierdzony, a cały proces konsultacji został opisany we wniosku o przyznanie pomocy. Pozwoli to na realizację projektów niezbędnych z punktu widzenia społeczności lokalnej i pozwoli dopasować projekty do jej preferencji. Ponadto innowacyjność będzie spełniana, jeżeli założeniem projektu będzie włączenie społeczności lokalnej w jego realizację poprzez zlecenie prostych prac porządkowych i przedstawiono sposób włączenia społeczności. Kolejnym możliwym elementem, mogącym zostać uznanym jako innowacyjny jest stworzenie kompleksowego projektu edukacyjnego dotyczącego ochrony środowiska i zasobów.

- o Grantobiorcy, operacje własne – tworzenie i rozwój obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej lub produktów turystycznych oraz realizacja przedsięwzięć proekologicznych, tworzenie produktów turystycznych lub sieci ofert turystycznych

- o Aby projekt spełnił kryterium innowacyjności musi zakładać utworzenie nowego produktu w ramach z sieciowanej oferty i przedstawiono szczegółowe uzasadnienie. Przykładowym produktem może być utworzenie miejscowości tematycznej, żywej pracowni lub zagrody edukacyjnej. Ponadto projekt może zostać uznany za innowacyjny jeśli zakłada zaangażowanie grup defaworyzowanych w realizację projektu lub projekt ma wpływ na poprawę sytuacji grup defaworyzowanych oraz przedstawiono szczegółowe wyjaśnienie. Aby projekt został uznany za innowacyjny musi zakładać stworzenie sieci w zakresie usług turystycznych na terenie powiatu chrzanowskiego lub nowoczesną promocję marki Chrzanolandia.

Zgodnie z w/w założeniem wszystkie zaplanowane w ramach LSR działania mają charakteryzować się innowacyjnością. Na straży zagwarantowania innowacyjności stoją kryteria wyboru projektów.

Informacja o realizacji projektów grantowych operacji własnych projektów współpracy i wdrażania LSR

Realizacja celów Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023, zakłada następujące typy operacji:

- ✓ **operacje realizowane indywidualnie** w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD i wybieranych przez Radę LGD, a następnie przedkładanych do weryfikacji Samorządowi Województwa Małopolskiego,
- ✓ **projekty grantowe**, będące operacjami, których beneficjent będący LGD udziela innym podmiotom wybranym przez LGD grantów (środki finansowe) na realizację zadań służących osiągnięciu celu tej operacji. LGD planuje realizację projektów grantowych mających na celu: tworzenie i rozwój oferty turystycznej opartej na lokalnych zasobach poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz produktów turystycznych; realizację innowacyjnych działań edukacyjnych, w zakresie proekologicznych rozwiązań, promujących ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu.
- ✓ **operacje własne LGD** (których beneficjentem i realizatorem operacji jest LGD). Operacje własne to operacje kluczowe do realizacji LSR, służące dobru ogółu. LGD planuje realizację operacji z zakresu sieciowania produktów turystycznych z terenu powiatu chrzanowskiego, inwentaryzacji zasobów turystycznych i rekreacyjnych na obszarze, budowa portalu turystycznego i aplikacji mobilnej, stworzenie strategii rozwoju marki Chrzanolandia, budowa centrum turystyki oraz izby regionu, tworzeniu nowych produktów turystycznych lub wsparciu istniejących, realizację innowacyjnych działań edukacyjnych, w zakresie proekologicznych rozwiązań, promujących ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu.
- ✓ **projekty współpracy**, zaplanowano dwa projekty współpracy z czego jeden międzynarodowy, poprzedzone analizą potrzeb społecznych w tym zakresie, wybrano partnerów projektu oraz podjęto rozmowy mające na celu ustalenie wspólnych ram projektowych i podpisano porozumienia o współpracy: Projekt wspierający Ekomuzea mający na celu stworzenie dużej sieciowanej oferty ekomuzeów

Wysokość wsparcia

LGD planuje podstawowe kwoty i wysokość wsparcia w ramach poszczególnych działań, zgodnie z rozporządzeniem „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Wysokość wsparcia przyznawanego na rozpoczęcie działalności gospodarczej ustalono na 100 000,00 zł. Wskazana kwota wsparcia wynika ze składanych przez beneficjentów fiszek projektowych i wskazywanego w nich zapotrzebowania środków. Ponadto w okresie programowania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, osoby fizyczne rozpoczynające działalność gospodarczą wnioskowały średnio o 200 000,00 zł.

Wszystkie operacje realizujące cele i wskaźniki określone w LSR realizowane będą w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, a finansowane będą z Europejskiego Funduszu na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Warunki określające intensywność pomocy dla poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach LSR w zależności od kategorii beneficjenta i rodzaju operacji.

Zakres operacji	Rodzaj działania	Beneficjenci	Kwota dofinansowania na projekt	Maksymalna intensywność pomocy (% kosztów kwalifikowalnych)
Przedsięwzięcie 1.1 Rozwój oferty czasu wolnego dla mieszkańców LSR, w tym grup defaworyzowanych, sprzyjający włączeniu	Operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD	Jednostki samorządu terytorialnego	Min. 50 000,00 zł Max. 200 000zł na każdy zrealizowany wskaźnik produktu	63,63%

społecznemu, poprzez budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację i wyposażenie obiektów		Organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, związki wyznaniowe	Min. 50 000,00 zł Max. 200 000zł na każdy zrealizowany wskaźnik produktu	80,00%
1.2. Tworzenie i rozwój oferty turystycznej, wykorzystującej zasoby obszaru LSR a) obiekty infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej b) produkty turystyczne	Granty	Organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, związki wyznaniowe	Min. 5 000,00 zł Max. 50 000,00 zł	80,00%
	Operacje własne	Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze”	Max.50 000,00 zł	95,00%
	Operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD	Organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, związki wyznaniowe	Jednostki samorządu terytorialnego	Min. 50 000,00 zł Max 50 000,00 zł na każdy jeden zrealizowany wskaźnik produktu
		63,63%		
2.1. Wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej, poprzez inwestycje polegające na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD	Osoby fizyczne, Spółki kapitałowe w organizacji	100 000,00 zł	premia
2.2. Wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej poprzez inwestycje polegające na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD	Mikro i małe przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą	Min. 50 000,00 zł Max. 300 000,00 zł	70,00%
3.1. Stworzenie kompleksowej innowacyjnej oferty edukacji proekologicznej, promującej ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	Operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD	Jednostki samorządu terytorialnego	Min. 50 000,00 zł Max. 63 300 zł na każdy zrealizowany wskaźnik produktu	63,63%
		Organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, związki wyznaniowe	Min. 50 000,00 zł Max. 63 300zł na każdy zrealizowany wskaźnik produktu	80,00%
	Operacje własne	Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze”	Max.50 000,00 zł	95,00%
	Granty	Organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, związki wyznaniowe	Min. 5 000,00 zł Max. 50 000,00 zł	80,00%
3.2. Innowacyjne działania edukacyjne, w zakresie proekologicznych rozwiązań, promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu.	Operacje własne	Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze”	Max. 50 000,00 zł	95,00%

1. Procedury naboru wniosków

Dodatkowo należy zauważyć, że procedury:

- ✓ są przejrzyste,
- ✓ są niedyskryminujące,
- ✓ pozwalają uniknąć ryzyka konfliktu interesów,
- ✓ przewidują regulacje zapewniające zachowanie parytetu sektorowego,
- ✓ szczegółowo regulują sytuacje wyjątkowe – określono sposób postępowania w przypadku takiej samej liczby punktów,
- ✓ zapewniają stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru.

Najważniejsze założenia poszczególnych rozwiązań przedstawione zostały z zachowaniem podziału na typ przewidzianej operacji, planowanej do uruchomienia w ramach wdrażania strategii:

Procedura oceny i wyboru operacji w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020 na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD
W dokumentach zawarto elementy regulujące: zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji, sposób organizacji naborów wniosków, tryb podawania do publicznej wiadomości protokołów posiedzeń dotyczących oceny i wyboru operacji zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy, sposób informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu

Procedura oceny i wyboru oraz rozliczania, monitoringu i kontroli grantobiorców w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020
W dokumencie zawarto elementy regulujące: zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji, sposób organizacji naborów wniosków, tryb podawania do publicznej wiadomości protokołów posiedzeń dotyczących oceny i wyboru operacji zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy, sposób informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu

Procedura oceny i wyboru operacji własnych LGD w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020
W dokumencie zawarto elementy regulujące: sposób ogłaszania zamiaru realizacji operacji własnej, sposób weryfikacji zgłoszeń zamiaru realizacji operacji przez podmioty inne niż LGD, sposób oceny wniosku własnego LGD, tryb podawania do publicznej wiadomości protokołów posiedzeń dotyczących oceny i wyboru operacji zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy,

Opracowane na rzecz realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność procedury zawierają także wzory wszystkich dokumentów, o których mowa w treści ich zapisów.

ROZDZIAŁ VII: PLAN DZIAŁANIA

Realizacja Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2023, została zaplanowana w kontekście 3 kluczowych kamieni milowych:

- ✓ lata 2016-2018 – 1 kamień milowy
- ✓ lata 2019-2021 – 2 kamień milowy
- ✓ lata 2022-2023 – 3 kamień milowy

Dla zoptymalizowania procesu wdrożenia strategii i zminimalizowania ryzyka procesu wdrożeniowego, większość operacji planowanych do realizacji, zostanie zaplanowana w okresie realizacji 1 i 2 kamienia milowego.

1. Wskaźniki produktu

Zaprezentowano przyrost liczbowy wskaźników produktu w kontekście zaplanowanego czasu, wraz z zaprezentowaniem procentowego udziału w wartości docelowej wskaźnika.

2. Wskaźniki rezultatu

Zakładane do realizacji wskaźniki rezultatu będą osiągnięte sukcesywnie, jednakże wskaźniki związane:

- ✓ z udziałem osób w przedsięwzięciach realizowanych w ramach operacji realizujących strategię lub związane z utworzeniem działalności gospodarczej, realizowane będą adekwatnie do zaplanowanych w czasie wskaźników produktu dla poszczególnych przedsięwzięć.
- ✓ z oddziaływaniem danej inwestycji (np. budynki infrastruktury czasu wolnego), rezultaty będą osiągnięte sukcesywnie – od momentu zakończenia realizacji do roku docelowego 2023.

Plan działania tworzy logiczną całość z budżetem i celami. Jego ostateczny kształt został wypracowany na warsztatach ze społeczeństwem w taki sposób aby odpowiadał na potrzeby beneficjentów ale też na ich możliwości administracyjne i finansowe. Ważną kwestią przy projektowaniu planu była możliwość analizy realizacji wskaźników a co za tym idzie celów oraz czas na ewentualne działania korekcyjne.

Nabory będą uruchamiane stopniowo z dwóch powodów: weryfikacji stopnia realizacji wskaźników, oraz możliwości finansowo administracyjnych beneficjentów.

ROZDZIAŁ VIII: BUDŻET LSR

Założenia budżetu dla Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, zostały oparte o proces, w którym partycypacyjnie zidentyfikowano kluczowe zasoby i problemy, w kontekście których określono strategiczne priorytety rozwojowe – cele dla strategii. Poniżej zaprezentowano przyporządkowanie poszczególnych środków budżetu, do celów strategii.

BUDŻET LSR		
Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)	
	PROW	Razem EFSI
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	7 600 000,00	7 600 000,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	95 000,00	95 000,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	1 657 750,00	1 657 750,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	99 750,00	99 750,00
Razem	9 452 500,00	9 452 500,00

W kontekście środków zaplanowanych na realizację LSR, dokonano analizy i wskazano powiązania z celami strategii.

POWIĄZANIE BUDŻETU Z CELAMI STRATEGII I PLANEM DZIAŁANIA		
Cele szczegółowe	Wartość budżetu w PLN	Powiązanie celów z budżetem
1.1. Kształtowanie oferty oraz warunków dla spędzania czasu wolnego mieszkańców oraz rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru objętego LSR	3 560 000,00 46,84% wartości budżetu poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”	W toku zidentyfikowano potrzeby wynikające z oczekiwań społeczności lokalnej, dotyczące oferty czasu wolnego. W tym kontekście zaplanowano działania związane z tworzeniem warunków dla kreowania twórczej i atrakcyjnej oferty, dla różnych grup wiekowych, w tym seniorów, rodzin, dzieci, czy młodych aktywnych osób. Istotnym aspektem jest fakt, że oferta ta, ma duże znaczenie w kontekście osób z grup defaworyzowanych, dla których realizacja różnego rodzaju przedsięwzięć może istotnie pomóc i sprzyjać ich włączeniu społecznemu. Dodatkowo, w kontekście zidentyfikowanych zasobów obszaru objętego LSR, w tym lokalnego dziedzictwa materialnego i niematerialnego zaplanowano działania mające na celu rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego. Należy zauważyć, że powyższe działania są ze sobą skorelowane, gdyż z jednej strony wsparcie rozwoju infrastruktury czasu wolnego, może poprawić atrakcyjność obszaru dla turystów (np. place zabaw czy siłownie na świeżym powietrzu), z drugiej zaś strony z oferty turystycznej, czy rekreacyjnej korzystac mogą mieszkańcy gmin współtworzących obszar objęty LSR. Dlatego też, w budżecie LSR na działania w tym zakresie przeznaczono ponad 46,84% dostępnych środków. Realizacja LSR: zakres wsparcia PROW art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, Plan działania został oparty o potrzeby i możliwości społeczeństwa oraz potencjalnych beneficjentów. Nabory będą uruchamiane stopniowo z dwóch powodów: weryfikacji stopnia realizacji wskaźników oraz możliwości finansowo-administracyjnych beneficjentów.
1.2. Wsparcie i promocja efektywnej, nowoczesnej gospodarki, w tym turystycznej, opartej na lokalnych	3 800 000,00 50% wartości budżetu poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach	Rozwój przedsiębiorczości, powiązany jest z jednej strony z miejscami pracy dla mieszkańców, co jest bardzo istotnie dla oceny jakości życia na danym obszarze, z drugiej zaś generuje przychód dla samorządów lokalnych zarówno z podatku PIT (osoby fizyczne) jak i podatku CIT (przedsiębiorstwa). Dlatego też w szeroko rozumianym interesie społecznym, wobec rosnącego długotrwałego bezrobocia, koniecznym jest podejmowanie działań mających na celu rozwój przedsiębiorczości, rozumianej jako: tworzenie nowych działalności gospodarczych oraz rozwój istniejących przedsiębiorstw. Dodatkowo w kontekście położenia pomiędzy dwoma dużymi aglomeracjami (Kraków, konurbacja śląska)

zasobach	strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”	<p>jako rynkami zbytu i dobrym systemem szybkiej komunikacji do nich, istotnym wydaje się być możliwość wykorzystania potencjału obszaru objętego LSR, dla rozwoju przemysłów czasu wolnego. Dlatego istotnym w kontekście rozwoju przedsiębiorczości jest uwzględnienie branży turystycznej oraz przedsięwzięć biznesowych opartych na lokalnych zasobach, co komplementarne jest do działań zaplanowanych w celu strategicznym 1.</p> <p>Zgodnie z regulaminem konkursu 50% budżetu LSR przeznaczonego na realizację poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach PROW przeznaczone jest na przedsięwzięcia związane z tworzeniem lub utrzymaniem miejsc pracy.</p> <p>Dlatego też wartość budżetu na ten cel strategiczny wynosi 50% całego budżetu. Plan działania został oparty o potrzeby i możliwości społeczeństwa oraz potencjalnych beneficjentów. Nabory będą uruchamiane stopniowo z dwóch powodów: weryfikacji stopnia realizacji wskaźników, oraz możliwości finansowo administracyjnych beneficjentów.</p>
1.3. Innowacyjne rozwiązania i zachowania promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	<p>240 000</p> <p>3,16% wartości budżetu poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”</p>	<p>Częścią dziedzictwa obszaru objętego LSR jest środowisko naturalne, które w kontekście dzisiejszego stylu życia - zużywania coraz większej ilości energii oraz wytwarzania coraz większej ilości odpadów, wymaga ochrony. Jest ona istotna gdyż, środowisko naturalne jest dobrem wspólnym, a część jego zasobów nie jest odnawialna. Dodatkowo dla jakości życia mieszkańców istotnymi są aspekty dotyczące czystości powietrza czy wody, bo mają bezpośrednie przełożenie na zdrowie i rozwój fizyczny osób.</p> <p>Dlatego też, jako istotne określono zadania związane kształtowaniem świadomości mieszkańców i kształtowaniem postaw proekologicznych i włączenie się w działania w tym zakresie (jako komplementarne do możliwych działań inwestycyjnych w NFOŚiGW, WFOŚiGW czy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020). Istotnym jest, iż działania mające na celu kształtowanie kompleksowych ofert edukacji proekologicznej i realizacja przedsięwzięć promujących ochronę środowiska oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu, powinny kształtować w sposób uświadamiający i mocno angażujący mieszkańców, aby nie stały się „kolejną” kampanią promocyjną. Dlatego w tym zakresie położono zdecydowany nacisk na proces kształtowania oferty w tym zakresie – tj. identyfikacji metod i narzędzi komunikowania, w kontekście grup docelowej. Właśnie dlatego sami odbiorcy planowanych przedsięwzięć, zostaną zaproszeni do kształtowania tego komunikatu, określenia tego co istotne dla nich, do jakich treści, wartości, elementów dziedzictwa warto się odwołać edukując dla faktycznej zmiany postaw i zmieniając nawyki mieszkańców na bardziej proekologiczne. Właśnie dlatego, w tym zakresie położono nacisk na innowacyjność, a na działania w tym zakresie przeznaczono ponad 3,16% budżetu.</p> <p>Plan działania został oparty o potrzeby i możliwości społeczeństwa oraz potencjalnych beneficjentów. Nabory będą uruchamiane stopniowo z dwóch powodów: weryfikacji stopnia realizacji wskaźników, oraz możliwości finansowo administracyjnych beneficjentów.</p>
1.4. Wzmocnienie włączenia społecznego mieszkańców w proces wdrażania LSR poprzez działania edukacyjne oraz rozwój partnerstwa na rzecz rozwoju obszaru objętego LSR	<p>Budżet działania animacja realizacji strategii kierowanej przez społeczność i koszty bieżące razem koszty poddziałania 19.4 – 1 757 500,00 zł Razem poddziałanie</p>	<p>Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność LGD Partnerstwo na Jurze na lata 2016-2023, z samej swojej definicji zakłada udział mieszkańców, a wręcz aktywne uczestnictwo w procesie jej wdrażania, dla osiągnięcia efektu pożądanых zmian.</p> <p>Narzędziami dla włączania mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ promocja i informacja dla mieszkańców o możliwościach płynących z wdrażanych działań, ✓ bezpośrednie doradztwo i wsparcie dla mieszkańców, NGO, przedsiębiorstw czy innych przedstawicieli grupy docelowej, udzielane przez pracowników Biura LGD. <p>Dodatkowym ważnym aspektem jest aspekt współpracy, jako element kluczowy, dla budowania więzi i otwartych postaw społecznych. W tym kontekście, planowane są też do realizacji w ramach planowanych przedsięwzięć, projekty</p>

	19.3 95 000,00 zł	współpracy, w tym z LGD sąsiednimi dla LGD Partnerstwo na Jurze. Koszty bieżące (zakres wsparcia PROW art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013), Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013), Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013) Plan działania oparty jest o doświadczenie we wdrażaniu poprzedniej LSR.
Razem	9 452 500,00	

ROZDZIAŁ IX: PLAN KOMUNIKACJI

Warunkiem skutecznego zaangażowania społeczności lokalnej w realizację LSR jest skuteczna (obustronna) komunikacja. Bardzo ważnym elementem wdrażania (tj. prowadzenia konkursów na wybór operacji realizujących cele LSR, wdrażania projektów grantowych, realizacji operacji własnych, rozwijania i realizacji projektów współpracy, a także innych działań, w szczególności aktywizacyjnych) jest możliwie szeroki udział społeczności lokalnych z obszaru działań LGD.

Etap zaangażowania w procesie planowania został opisany w rozdziale dotyczącym partycypacji.

Etap zaangażowania w procesie realizacji przedstawia opisany plan komunikacji, stanowiący załącznik nr 4 do strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Wskazany plan komunikacji ma na celu zobrazowanie procesu uporządkowanych działań komunikacyjnych na poziomie wdrażania i oceny LSR.

Działania komunikacyjne i zastosowane narzędzia mają zapewnić udział interesariuszy w procesie wdrażania LSR i pozyskać informacje zwrotne na temat kluczowych elementów jej wdrażania oraz zaistniałych problemów.

Podstawowe celem działań komunikacyjnych:

- ✓ monitoring procesu wdrażania LSR
- ✓ informowanie społeczeństwa o działaniach, planach wraz z informacją o możliwości konsultacji lub zgłaszania inicjatyw
- ✓ prowadzenie transparentnej polityki zarządzania i wdrażania LSR opartej o partycypację społeczną
- ✓ monitorowanie zmian społecznych, gospodarczych i środowiskowych
- ✓ konsultacje działań i zmian
- ✓ monitoring jakości świadczonych przez LGD usług i realizacji zadań: doradztwa, aktywizacji społeczeństwa, informacji, animacji lokalnej, i współpracy ze społecznością lokalną

Efektom działań ma być nie tylko partycypacyjny charakter wdrażania LSR, ale przede wszystkim poprzez bieżące monitorowanie potrzeb społeczeństwa i zmian zachodzących na obszarze prowadzenie takich działań by docelowy efekt wdrażania LSR w możliwie najpełniejszy sposób odzwierciedlił potrzeby społeczeństwa a co za tym idzie zrealizował podstawowy cel: stworzył warunki do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich.

Plan komunikacji zakłada różnorodne środki przekazu i komunikacji ze społeczeństwem:

- ✓ ogłoszenia w prasie
- ✓ ogłoszenia na własnej stronie internetowej i facebooku
- ✓ ogłoszenia na stronach internetowych partnerów i członków LGD
- ✓ spotkania z mieszkańcami
- ✓ spotkania tematyczne dotyczące konkretnych problemów z adekwatnymi grupami
- ✓ mailing oraz wysyłanie informacji pocztą tradycyjną
- ✓ kontakt z grupami defaworyzowanymi na rynku pracy poprzez: powiatowy urząd pracy, ośrodki pomocy społecznej,
- ✓ kontakt z grupami defaworyzowanymi społecznie poprzez sołtysów, koła gospodyń wiejskich, szkoły i ośrodki pomocy społecznej,
- ✓ kontakt z sektorem gospodarczym: poprzez stowarzyszenia zrzeszające przedsiębiorców.

Wszystkie spotkania dla mieszkańców i interesariuszy LSR będą realizowane w godzinach popołudniowych, w miejscach ogólnodostępnych i przy uwzględnieniu języka prostego i zrozumiałego dla wszystkich, na co wskazywali uczestnicy zespołów i grup partycypacyjnych w trakcie planowania LSR.

Działania komunikacyjne i środki przekazu również podlegać będą procesowi monitorowania i ewaluacji wewnętrznej, co opisano w rozdziale dotyczącym monitoringu i ewaluacji. Dodatkowo w załączniku nr 1 do LSR, opisano procedurę aktualizacji LSR, której założenia skorelowane będą z działaniami komunikacyjnymi prowadzonymi w całym procesie wdrażania.

ROZDZIAŁ X: ZINTEGROWANIE

Założenia realizacji Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność mają przyczynić się do poprawy warunków jakości życia mieszkańców obszaru 5 gmin z terenu powiatu chrzanowskiego.

Dlatego też zdefiniowane wyzwania rozwojowe i postawione cele, muszą być komplementarne do założeń dokumentów strategicznych szczebla krajowego, regionalnego i ponadlokalnego oraz szczebla lokalnego.

Dla zobrazowania zależności pomiędzy Strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2023 a ww. dokumentami strategicznymi, opracowano matryce spójności celów strategicznych i operacyjnych.

1. Zintegrowanie – dokumenty strategiczne szczebla krajowego, regionalnego i ponadlokalnego

W procesie badania zgodności, LSR z kluczowymi dokumentami planistycznymi definiującymi priorytety rozwojowe w obszarach tematycznie i sektorowo powiązanych z niniejszym dokumentem, wzięto pod uwagę następujące strategie:

- ✓ Strategię Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo;
- ✓ Strategię Rozwoju Kapitału Społecznego 2020;
- ✓ Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020;
- ✓ Strategię Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”;
- ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Poniżej wykazano zgodność Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2023 z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu regionalnym oraz ponadlokalnym, definiującymi priorytety rozwojowe w obszarach tematycznie i sektorowo powiązanych z niniejszym dokumentem. **Matryca przedstawia wyłącznie te cele i priorytety, z którymi bezpośrednio powiązane są cele zawarte w LSR.**

Cele LSR są komplementarne z dokumentami strategicznymi wszystkich pięciu gmin wchodzących w skład obszaru LGD, które koncentrują się przede wszystkim na:

- ✓ budowaniu potencjału gospodarczego oraz podnoszeniu poziomu przedsiębiorczości mieszkańców,
- ✓ rozwoju infrastruktury rekreacyjnej oraz oferty czasu wolnego,
- ✓ ochronie środowiska oraz podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców,
- ✓ działaniach na rzecz wyrównywania szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ✓ wzmacnianiu tożsamości lokalnej oraz aktywności mieszkańców,
- ✓ dbałości o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze.

Zintegrowanie w ramach celów LSR

Zintegrowanie w niniejszej LSR rozumiane jest jako umożliwienie wykorzystania potencjałów rozwojowych znajdujących się na obszarze LGD w działaniach na rzecz jego rozwoju, w tym zapewnienie mieszkańcom możliwości udziału w procesach rozwojowych, niezależnie od miejsca na obszarze i z zaangażowaniem różnego rodzaju beneficjentów. Działania mają całościowo wpływać na poprawę jakości życia społeczności lokalnej poprzez działania optymalnie wykorzystujące lokalne zasoby. LGD skupia się na konieczności poprawy spójności terytorialnej regionu pod kątem równoważenia poziomu rozwojowego czyli wzmacnianie obszarów/grup społecznych o większych problemach z wykorzystaniem silnych stron i szans rozwojowych jakie tkwią na całym obszarze i w jego otoczeniu. Zastosowane działania mają charakter kompleksowy, a uwidacznia się to w łączeniu różnych sektorowych i problemowych działań

Jednym z kluczowych celów interwencji jest rozwój turystyki opartej o lokalne zasoby. Dlatego też LSR zaprojektowano w taki sposób by każde działanie wpływało na realizację tego celu – przez co cały dokument jest spójny i zintegrowany.

Pomysł wspólnego celu jakim jest rozwój oferty turystyki opartej na lokalnych zasobach i jej scalenie pod wspólną marką Chrzanolandia był niejednokrotnie wskazywany na warsztatach ze społecznością, przedstawicielami organizacji i sektora publicznego. Cel ten służy rozwojowi wewnętrznej spójności obszaru, przyczynia się do wzrostu gospodarczego ale również wpływa na obniżenie poziomu defaworyzacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz na jakość życia i rozwój oferty czasu wolnego. Z założenia są to głównie miejscowości tematyczne, sieć ekomuzeów, izb regionalnych czy żywych pracowni, które będą zintegrowane pod wspólną marką produktu turystycznego „Chrzanolandia”.

Biorąc pod uwagę niewielki budżet jaki może otrzymać LGD na realizację poważnych wyzwań społecznych i gospodarczych oraz konieczność rozwiązania wielu problemów, zaplanowane działania pozwalają wierzyć w osiągnięcie wielopłaszczyznowego, zintegrowanego efektu rozwoju społeczno-gospodarczego całego obszaru poprzez rozwój turystyki.

Schemat. Matryca zgodności pomiędzy Strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność a regionalnymi i ponadlokalnymi dokumentami strategicznymi

Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023				
Nadrzędne dokumenty strategiczne	Kształtowanie oferty oraz warunków dla spędzania czasu wolnego mieszkańców oraz rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru objętego LSR	Wsparcie i promocja efektywnej, nowoczesnej gospodarki, w tym turystycznej, opartej na lokalnych zasobach	Innowacyjne rozwiązania i zachowania promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	Wzmocnienie włączenia społecznego mieszkańców w proces wdrażania LSR poprzez działania edukacyjne oraz rozwój partnerstwa na rzecz rozwoju obszaru objętego LSR
Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020	Zgodność z celami: 2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego 2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego	Zgodność z celami: 1.4 Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia 1.5 Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości 2.3 Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego 5.2 Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich	Zgodność z celami: 6.1 Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski	Zgodność z celami: 7.2 Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego
Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020	Zgodność z osiami priorytetowymi: 6. Dziedzictwo regionalne	Zgodność z osiami priorytetowymi: 3. Przedsiębiorcza Małopolska	Zgodność z osiami priorytetowymi: 4. Regionalna polityka energetyczna 5. Ochrona środowiska	Zgodność z osiami priorytetowymi: 9. Region spójny społecznie 12. Infrastruktura społeczna
Program Strategiczny Dziedzictwo i Przemysły Czasu Wolnego	Zgodność z priorytetami: 2. Pobudzenie kreatywności oraz wzrost dostępu do oferty czasu wolnego 3. Kreowanie innowacyjnej i atrakcyjnej oferty czasu wolnego dla wzmocnienia przewagi konkurencyjnej regionu			
Program Strategiczny Obszary Wiejskie		Zgodność z priorytetami: 2. Aktywizacja gospodarcza terenów wiejskich		
Strategia Rozwoju	Zgodność z celami: 3.2 Budowa i promocja zintegrowanej	Zgodność z celami: 1.1 Rozwój potencjału inwestycyjnego	Zgodność z celami: 3.1 Racjonalne użytkowanie	Zgodność z celami: 2.2 Integrująca polityka

Powiatu Chrzanowski ego na lata 2015-2023	oferty czasu wolnego na terenie powiatu chrzanowskiego 3.3 Rozwój infrastruktury przemysłu czasu wolnego	1.2 Wspieranie aktywności gospodarczej mieszkańców 1.3 Aktywna polityka subregionalnego rynku pracy	zasobów i ochrona środowiska	społeczna, uwzględniająca potrzeby i zmiany struktury społecznej 4.1 Współpraca międzysamorządowa i międzysektorowa
--	---	--	------------------------------	--

2. Zintegrowanie – dokumenty lokalne (strategie gminne)

W procesie badania zgodności, LSR z kluczowymi dokumentami planistycznymi definiującymi priorytety rozwojowe strategii lokalnych, powiązanych z niniejszym dokumentem, wzięto pod uwagę wszystkie strategie gmin obszaru objętego LSR

Poniżej wykazano zgodność Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2023 z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu lokalnym, definiującymi priorytety rozwojowe w obszarach tematycznie i sektorowo powiązanych z niniejszym dokumentem. **Matryca przedstawia wyłącznie te cele i priorytety, z którymi bezpośrednio powiązane są cele zawarte w LSR.**

Cele szczegółowe Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2023				
Nadrzędne dokumenty strategiczne	Kształtowanie oferty oraz warunków dla spędzania czasu wolnego mieszkańców oraz rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru objętego LSR	Wsparcie i promocja efektywnej, nowoczesnej gospodarki, w tym turystycznej, opartej na lokalnych zasobach	Innowacyjne rozwiązania i zachowania promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	Wzmocnienie włączenia społecznego mieszkańców w proces wdrażania LSR poprzez działania edukacyjne oraz rozwój partnerstwa na rzecz rozwoju obszaru objętego LSR
Strategia Rozwoju Gminy Chrzanów na lata 2016-2023	Zgodność z celami: 2.2 Rozwój i integracja oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego na terenie gminy	Zgodność z celami: 1.2 Aktywizacja gospodarcza i inwestycyjna obszaru gminy 1.3 Aktywizacja zawodowa i przedsiębiorcza mieszkańców oraz wzrost zatrudnienia	Zgodność z celami: 2.1 Dbłość o zasoby środowiska naturalnego i wykorzystanie ekologii dla zwiększenia atrakcyjności osadniczej gminy	Zgodność z celami: 2.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i skuteczna ochrona zdrowia mieszkańców 3.1 Wzmocnienie integralności społeczno-przestrzennej i wieloaspektowa aktywizacja obywatelska mieszkańców
Strategia Rozwoju Gminy Trzebinia na lata 2014-2020	Zgodność z celami: I.5 Rozwój oferty przemysłów czasu wolnego III.4 Ochrona przestrzeni kulturowej i przyrodniczej	Zgodność z celami: I.3 Aktywna polityka na rynku pracy i wspieranie zatrudnienia I.4 Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości	Zgodność z celami: III.4 Ochrona przestrzeni kulturowej i przyrodniczej IV.1 Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego dla rozwoju Trzebini	Zgodność z celami: IV.2 Integrująca polityka społeczna V.2 Kształtowanie kapitału społecznego i wzmacnianie aktywności obywatelskiej
Strategii Rozwoju	Zgodność z celami: 3.1 Poprawa jakości noclegowej bazy	Zgodność z celami: 1.1 Wzrost atrakcyjności	Zgodność z celami: 2.1 Poprawa stanu środowiska	

Gminy Alwernia na lata 2015-2020	agroturystycznej 3.2 Turystyczne zagospodarowanie przestrzeni i potencjałów czasu wolnego Gminy Alwernia 3.3 Gmina Alwernia – przestrzenią kultury, twórczości i sztuki	gospodarczej Gminy Alwernia 1.2 Rozwijanie postaw przedsiębiorczych 3.1 Poprawa jakości noclegowej bazy agroturystycznej	naturalnego	
Strategia Rozwoju Gminy Babice na lata 2015-2020	Zgodność z celami: 3.1. Tworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury turystycznej rekreacyjnej 3.2. Bogata i różnorodna oferta czasu wolnego 3.3. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej	Zgodność z celami: 1.1 Infrastruktura dla rozwoju gospodarczego 1.2 Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców oraz zatrudnienia	Zgodność z celami: 2.1 Skuteczny system ochrony środowiska i wysoki poziom bezpieczeństwa	Zgodność z celami: 2.3 Nowoczesne zarządzanie publiczne i wysoki poziom kapitału społecznego 2.4 Integrująca polityka społeczna
Strategia Rozwoju Gminy Libiąż na lata 2014–2020	Zgodność z celami: VI.1. Rozwój kultury, sportu i rekreacji na terenie gminy		Zgodność z celami: V.2. Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych oraz ochrona środowiska	Zgodność z celami: II.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu VI.2. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Zintegrowanie zostanie osiągnięte poprzez wszystkie cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1:

- stworzenie wspólnej oferty turystycznej bazującej na projektach konkursowych zakładających rozwój oferty czasu wolnego będącego również infrastrukturą sprzyjającą wsparciu turystyki,
- projekty konkursowe, grantowe oraz własne ściśle związane z turystyką,
- .

Cel szczegółowy 2:

- projekty tworzące lub rozwijające gospodarkę turystyczną,
- projekty polegające na wsparciu gospodarki związanej z zasobami lokalnymi,
- projekty polegające na wsparciu gospodarki związanej z przetwórstwem produktów rolnych

Zintegrowane zostaną sekcje gospodarki: sekcji C (Przetwórstwo przemysłowe), sekcji G (handel hurtowy i detaliczny), sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi), sekcji N (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca), sekcji R (Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją).

Cel szczegółowy 3:

- stworzenie kompleksowych ofert edukacji ekologicznej opartej o lokalne zasoby m.in. pszczelarstwo będącej atrakcją turystyczną na skalę województwa

Cel szczegółowy 4:

- wsparcie merytoryczne, doradcze, szkoleniowe interesariuszy oraz pracowników i organów LGD
- aktywizację i integrację społeczeństwa objętego LSR
- projekty współpracy polegające na wsparciu infrastruktury oraz Ekomuzeów

Wszystkie te przedsięwzięcia zostaną scalone przez projekt własny polegający na inwentaryzacji zasobów turystycznych, wciągnięciu ich w spójną ofertę, opracowaniu strategii promocji i rozwoju turystyki emocji oraz utworzeniu portali internetowych i mobilnych promujących zintegrowany produkt.

Zintegrowanie zostanie osiągnięte poprzez różnego rodzaju metody:

- aktywizację społeczeństwa do tworzenia trwałych projektów angażujących jak największą liczbę mieszkańców i społeczeństwa mających na celu wzrost atrakcyjności obszaru, ale przy założeniu że projekt ten w głównej mierze służy mieszkańcom oraz niweluje poziom defaworyzacji społecznej,
- realizację projektów grantowych,
- realizację dużych projektów związanych z rozwojem oferty czasu wolnego poprzez tworzenie siłowni napowietrznych, skateparków, ogrodów sensorycznych,
- realizację dużych projektów konkursowych związanych z turystyką takich jak grody rycerskie, infrastruktura rekreacyjno-turystyczna,
- realizację projektów przez przedsiębiorców,
- realizację projektów polegających na utworzeniu przedsiębiorstwa,
- realizację projektów współpracy,
- realizację projektów własnych LGD.

Lokalne kryteria wyboru zostały opracowane w ten sposób by sprzyjać realizacji celu.

W działania te zaangażowane zostaną jednostki z sektorów społecznego, gospodarczego, publicznego, organizacje nieformalne, LGD oraz mieszkańcy.

Cele wskazane w LSR odpowiadają w sposób kompleksowy na problemy, potrzeby i wyzwania wyłonione na etapie diagnozy. Pomysł na rozwój obszaru, to nie tylko pomysł na rozwiązywanie problemów bieżących, ale przede wszystkim na integrowanie ich w ramach wyzwań i uwarunkowań rozwojowych. Dlatego w procesie tworzenia strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność uzgodniono, że głównym kierunkiem LSR jest rozwój z wykorzystaniem potencjału przyrodniczego, kulturowego, społecznego, gospodarczego oraz organizacyjnego obszaru działania. Realizowany jest on poprzez różne rodzaje przedsięwzięć oraz zaangażowanie różnych interesariuszy.

Ważnym elementem zintegrowania jest **integracja podmiotów różnych sektorów** – w realizację przedsięwzięć aktywnie będą mogły włączać się podmioty reprezentujące różne miejscowości i różne sektory. Obszar LGD leży na terenie różnych gmin, jednak tworzących jeden zwarty obszar o podobnych walorach i specyfice. Ponadto grupy docelowe beneficjentów wywodzą się z różnych sektorów: społecznego, publicznego i gospodarczego. Takie rozwiązanie sprawi, że możliwe będzie zwiększenie korzyści i osiągnięcie jak najwyższego stopnia osiągnięcia celów z uwzględnieniem wzajemnych powiązań gospodarczych czy też społecznych.

- ✓ Sektor publiczny, głównie odpowiada za kształtowanie oferty oraz warunków dla spędzania czasu wolnego mieszkańców oraz rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru, tworzy warunki dla rozwoju usług czasu wolnego, rekreacji oraz integracji mieszkańców.
- ✓ Sektor pozarządowy i nieformalne grupy zbierają potencjał lokalnego rzemiosła, sztuki kulinarnej, środowiska i kultury lokalnej, dbają o zaangażowanie mieszkańców i różnych grup, aktywizując ich w oparciu o lokalne bogactwo na rzecz aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwoju oferty turystycznej. Dbają także w LSR o zachowanie lokalnego potencjału dla przyszłych pokoleń oraz o współpracę międzypokoleniową.

Integracja zasobów – realizacja zaplanowanych przedsięwzięć jest związana z wykorzystaniem zasobów obszaru, tj. społecznych, kulturowych, przyrodniczych i ekonomicznych. Obszar charakteryzuje mało zdegradowane środowisko i ogromny potencjał warunków naturalnych i przyrodniczych. Atrakcyjne walory przyrodnicze określone w diagnozie oraz infrastruktura turystyczno-rekreacyjna wraz z bogactwem walorów historycznych i całym dziedzictwem kulturowym są istotnym czynnikiem rozwoju całego obszaru.

Wewnętrzna spójność obszaru to wspólne zwyczaje i tradycje, które należy promować i wspierać w celu ich zachowania, ale także wykorzystania w rozwoju - zarówno społecznym jak i gospodarczym.

Wsparcie przedsiębiorczości to także zintegrowane podejście do problemu bezrobocia w grupach defaworyzowanych na rynku pracy, a więc w środowisku osób, które mają utrudniony dostęp do podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia. LSR preferuje takie osoby z całego terenu swego działania, które znajdując się w takiej sytuacji podejmą działalność gospodarczą.

Integracja wewnątrz danego sektora – będzie przejawiała się na wzajemnych powiązaniach gospodarczych czy też społecznych. To między innymi wymiana doświadczeń i dobrych praktyk płynących z konkretnie wdrożonych operacji i zrealizowanych działań. Umożliwia to sama LGD w ramach działań własnych, ale także częste konsultacje między podmiotami w danym sektorze, w tym m.in. w sektorze publicznym, co sprzyja analizowaniu wyników wdrażania projektów społecznych/infrastrukturalnych w poszczególnych miejscach. Na podstawie kontaktów partnerskich, które ugruntowała na terenie działania LGD (także w procesie tworzenia LGD) podejmowane będą lepsze decyzje co do lokalizacji i zakresów kolejnych inwestycji, co ma ścisły związek z osiągnięciem zintegrowanych celów w postaci lepszego wykorzystania nowych - zbudowanych, wyremontowanych lub zagospodarowanych - terenów i obiektów czy np. lepszej gospodarki przestrzennej, w tym w zakresie bezpieczeństwa, ładui estetyki przestrzeni publicznej.

Integracja obszaru – planowane przedsięwzięcia swoim zasięgiem obejmą cały obszar LGD, a wynika to z faktu, że z zaplanowanych inwestycji czy też imprez będą mogli korzystać wszyscy mieszkańcy znajdujący się w obszarze LGD, a także odwiedzający nasz region turyści. Ponadto przy realizacji projektów promowany będzie cały obszar LGD przez co poszerzy się wiedza na jego temat. Operacje wdrażane w ramach LSR dają także podstawy do ścisłej integracji mieszkańców poprzez ich udział w organizowanych wydarzeniach kulturalnych i aktywizacyjnych (operacje beneficjentów oraz samej LGD), a także w formie wspólnej pracy na rzecz inicjatyw objętych wnioskami, choćby w formie zaangażowania pracy własnej w projektach grantowych (wspieranie postaw wolontariatu). Działania edukacyjne i promocyjne wzmocnią także wiedzę mieszkańców całego obszaru o walorach i zasobach (kulturowych, historycznych, przyrodniczych, krajobrazowych) terenu LGD, o których nierzadko nie wiedzą sami mieszkańcy (promocja wewnętrzna obszaru). Takie działania można traktować jako zintegrowane (w tym wypadku uzupełniające) dla systemu edukacji szkolnej.

Integracja funkcji – strategia dąży do integrowania rozwoju wielopłaszczyznowego. Łączy ze sobą funkcję środowiskowe, społeczne, kulturowe, gospodarcze i przestrzenne. Wszystkie te wymiary współzależą od siebie, a realizacja przedsięwzięć w ramach jednego wymiaru sprzyja osiągnięciu celów w innych wymiarach. Miejsca i obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe i historyczne będą mogły zostać wykorzystane do generowania korzyści ekonomicznych. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości opartej o wykorzystanie lokalnych zasobów, produktów, pozytywnie wpłynie na rozwój turystyki. Inwestycje w infrastrukturę publiczną, oprócz aktywizacji społecznej, wpłyną także na poprawę wizerunku gmin.

Kontekst jakości życia nie może być pozytywnie rozwijany bez **dbałości o środowisko naturalne**. Ogromnym wyzwaniem są konsekwencje zmian klimatu, gdzie ważne jest informowanie mieszkańców i angażowanie na rzecz ekologicznych zachowań i dbałości o swoje środowisko. Jest to zadanie zarówno dla samorządu, jak i organizacji społecznych i odbywa się w ramach celu: Innowacyjne rozwiązania i zachowania promujących ochronę środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu, który zakłada realizację ciekawych inicjatyw.

Całość działań sprzyja rozwijaniu przedsiębiorczości i usług w zakresie turystyki i rekreacji. Dlatego w ramach celu: „Wsparcie i promocja efektywnej, nowoczesnej gospodarki, w tym turystycznej, opartej na lokalnych zasobach” przewiduje się wsparcie rozwoju firm oraz powstawaniu przedsiębiorstw wykorzystujących lokalne warunki.

Ważnym jest również rozwój zasobów ludzkich, bo dla pełnego wykorzystania potencjału, jaki niesie za sobą LSR potrzebna jest wiedza i zaangażowanie mieszkańców, beneficjentów i pracowników tak, aby w partnerstwie poprawiać warunki życia na obszarze LSR.

ROZDZIAŁ XI: MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie i ewaluacja są przeprowadzane wewnętrznie zgodnie z opracowaną procedurą będącą załącznikiem do LSR

1. Monitoring LSR

Monitorowaniem realizacji LSR zajmuje się biuro LGD i Zarząd- analizuje wyniki i wdraża rekomendacje

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji strategii w aspekcie rzeczowym i finansowym, którego celem jest uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także ocena zgodności realizacji operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Monitoring w LSR obejmuje zakres zbierania danych w układzie rzeczowym i finansowym. Na bieżąco monitorowane będą: projekty wdrażane z podziałem na przedsięwzięcia, wskaźniki (w tym efekt zatrudnieniowy) i wydatkowane kwoty.

Proces monitoringu będzie obejmować:

- ✓ **Monitorowanie rzeczowej realizacji LSR** polegającej m.in. na: analizie stopnia osiągnięcia mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników wykonalności celów strategii (kamieni milowych), monitorowaniu operacyjnym na podstawie bezpośrednich rozmów z beneficjentami i wizji lokalnych na miejscu realizacji operacji,
- ✓ **Monitorowanie finansowej realizacji LSR** na poszczególne operacje i działania własne LGD oraz identyfikowanie bieżących problemów w celu usprawnienia realizacji LSR.
- ✓ **Monitorowanie skuteczności działań komunikacyjnych** i wskazanych w rozdziale komunikacji środków przekazu

Monitorowanie skuteczności dostarczanego doradztwa i szkoleń, na podstawie ankiet weryfikowanych przez **Prezesa LGD**.

Ponadto monitorowaniu na bieżąco będą podlegać również:

- ✓ Potrzeby odbiorców LSR, w tym informacyjne i doradcze,
- ✓ Procedura wyboru projektów oraz trudności ze stosowaniem kryteriów,
- ✓ Zaangażowanie partnerów w proces wdrażania LSR.

Sposób wykorzystania danych z monitoringu

Monitoring w Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność służyć ma kontroli postępu wypracowanych zadań, weryfikacji osiągniętych rezultatów i porównywaniu ich zgodności z celami szczegółowymi. Z upływem czasu istotnym działaniem będzie również ocena sytuacji zewnętrznej i ocena założeń, które mogą się dezaktualizować w związku ze zmianami sytuacji gmin wchodzących w skład partnerstwa, powiatu, regionu i kraju.

Elementem procesu będzie wspólna analiza zebranego materiału monitoringu oraz wypracowywanie rekomendacji do dalszego etapu wdrażania.

2. Ewaluacja LSR

Ewaluacja przeprowadzana jest wewnętrznie przez LGD.

Nadrzędnym celem realizacji działań związanych z ewaluacją LSR, jest zapewnienie informacji o efektach realizacji LSR oraz informowanie ogółu społeczeństwa o wynikach jej realizacji. Dlatego przewiduje się realizację dwóch typów ewaluacji: *on going* i *ex post*, na koniec wdrażania LSR. Informacje wyjściowe dla ewaluacji to raporty monitoringowe oraz wnioski z procesu monitorowania wdrażania LSR i projektów.

✓ **Ewaluacja *on going*** (wspierająca proces zarządzania LSR) będzie dotyczyła:

- **Trafności i skuteczności zastosowanych kryteriów operacji.** Jej efektem będzie odpowiedź na pytanie, czy wskazane kryteria odpowiadają na zapotrzebowanie sformułowane na etapie wstępnym i czy pozwalają na wyłonienie dobrych, skutecznych projektów? Wskazana ewaluacja odbędzie się: po pierwszym ogłoszonym konkursie (pierwsze zastosowanie kryteriów wyboru) i po pierwszym roku wdrażania projektów. Wynikiem ewaluacji będzie wskazanie rekomendacji do wprowadzenia ewentualnych zmian w kryteriach.
- **Efektywności LSR**, czyli stosunku poniesionych nakładów w stosunku do osiągniętych do momentu badania efektów.

- **Skuteczność działań doradczych i szkoleniowych** – na podstawie kryterium **skuteczności** podjętych działań. Zbierając w procesie monitorowania ankiety na koniec dostarczonego doradztwa, szkoleń i wybranych spotkań z interesariuszami. Wyniki z ewaluacji posłużą również do wprowadzenia zmian w zakresie działań doradczych, szkoleniowych i wspierających beneficjentów oraz zasad i zakresu planu komunikacji w ramach LSR.
- ✓ **Ewaluacja efektów** przeprowadzona zostanie na koniec 2023. Jej celem będzie analiza rzeczywistych i końcowych efektów wdrażania LSR, w tym skuteczności, użyteczności efektywności i trwałości wdrożonych rozwiązań na cały obszar LSR. Obydwa raporty wraz z rekomendacjami zostaną udostępnione na stronach LGD oraz poddane dyskusji w zakresie rekomendacji.

Sposób wykorzystania wyników ewaluacji:

Ewaluacja odpowiada na zapotrzebowanie na konkretne informacje z wdrażania i oprócz elementu ulepszania przyszłych interwencji ma również duże znaczenie edukacyjno-informacyjne. To dzięki zastosowaniu ewaluacji wiemy nie tylko co i jak zostało wykonane (monitoring) ale również co z tego wynika dla naszej lokalnej gospodarki. Zatem każda ewaluacja kończy się sformułowaniem rekomendacji oraz planem ich wdrożenia w organizacji. Jeśli chodzi o wyniki ewaluacji *on going*, będzie miała bardzo istotny wpływ na sposób wdrażania obecnej LSR na podstawie faktycznych informacji. Natomiast ewaluacja *ex post* pozwoli na ocenę realizacji i efektów LSR i pomoże w przygotowaniu dalszego etapu partnerstwa.

Szczegółowe założenia monitoringu i ewaluacji, zawarte są w załącznikach do Strategii, Procedurze dokonywania monitoringu i ewaluacji.

ROZDZIAŁ XII: STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

LGD Partnerstwo na Jurze, w ramach prac nad LSR na lata 2016-2023, zwróciło się **do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska**, z prośbą o opinię w sprawie.

- ✓ Kontekst prawny: w odniesieniu do art. 47 i 49 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.)
- ✓ Termin zwrócenia się z prośbą o opinię do **Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska** z prośbą o stwierdzenie czy istnieje konieczność przeprowadzenia **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** do projektu tworzonej Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2023: **18 listopada 2015 r. (znak pisma LGD PJ 120/11/2015).**

W załączniku do złożonego wniosku przedstawiono streszczenie projektu Strategii oraz analizę jego zapisów pod kątem zapisów art. 49 rzeczonyj ustawy.

W odpowiedzi na przedstawiony wniosek, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie, w piśmie nr OO.410.1.107.2015.MZi z dnia 07.12.2015 roku uznał, iż przedstawiony projekt Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023 realizującej Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 opracowanej przez Lokalną Grupę Działania „Partnerstwo na Jurze” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w myśl przepisów ustawy OOS.

ZAŁĄCZNIKI DO STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ LGD PARTNERSTWO NA JURZE NA LATA 2016-2023

1. Procedura aktualizacji LSR
2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu
3. Plan działania – załącznik nr 3 do Strategii (LGD Partnerstwo na Jurze)
4. Plan komunikacji
5. Budżet LSR

Literatura:

- BDL GUS - Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.
http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks. Pobrano: 24.09.2015 r.
- Chojnicki Z., 1989. Podstawowe aspekty rozwoju społeczno-gospodarczego. W: Kukliński A. (red.), *Współczesne problemy gospodarki przestrzennej Polski*. Rozwój regionalny, rozwój lokalny, samorząd terytorialny nr 18, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, s. 107-121.
- Czapiewska G., 2011. Odnowa wsi szansą na rozwój peryferyjnych obszarów wiejskich Pomorza. W: Kowerski M. (red.), *Barometr Regionalny nr 3(25)/2011*, Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu, Zamość, s. 85-94.
- Dolata M., 2009. Wewnętrzne zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego województwa. W: Czyż T. (red.), *Biuletyn IGSEiGP UAM, Seria Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna nr 9*, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, s. 63-76.
- Heffner K., 2007. Fundamenty procesu przemian aktywizacyjnych na obszarach wiejskich. W: Kłodziński M., Bład M., Wilczyński R. (red.), *Odnowa wsi w integrującej się w Europie*, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Warszawa, s. 51-66.
- Herbst J., Przewłocka J., 2011. Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych. Raport z badania 2010, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa.
- Holzer J., 2003. Demografia, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.
- Kondracki J., 2013. Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Lokalna Strategia Rozwoju 2015. Wersja ujednolicona po zmianach z dnia 30.06.2015 r. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze” Chrzanów.
- Poradnik dla lokalnych grup działania w zakresie opracowania lokalnych strategii rozwoju na lata 2014-2020. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa, 2015.
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 2015, Warszawa.
- Raczkowska M., 2009. Kapitał społeczny na obszarach wiejskich w Polsce. W: Kiryjow J. (red.), *Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie, Ekonomia i Organizacja Gospodarki Żywnościowej nr 79*, s. 39-47.
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Dz. U. 2015 poz. 1570
- Statut Stowarzyszenia. Wersja ujednolicona po zmianach z dnia 16.12.2015 r. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze”, Chrzanów
- Strategia komunikacji PROW 2014–2020. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 2015, Warszawa.
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Dz. U. 2015 poz. 349
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności. Dz. U. 2015 poz. 348.
- Zasady realizacji instrumentu Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w Polsce. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa, 2014.

ZAŁĄCZNIK NR 1: PROCEDURA AKTUALIZACJI LSR

Cześć I - Słownik

Użyte w procedurze zwroty oznaczają:

1. LGD – Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Partnerstwo na Jurze,
2. LSR – Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023,
3. Zarząd LGD – Zarząd Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo na Jurze,
4. Rada LGD- organ decyzyjny, Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo na Jurze,
5. Biuro LGD – Biuro Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo na Jurze,
6. Organ nadzorujący - Marszałek Województwa Małopolskiego.

Cześć II - Odpowiedzialność za proces aktualizacji i zmian LSR

1. Aktualizacją LSR należy do kompetencji Zarządu Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo na Jurze” .
2. W celu przeprowadzenia aktualizacji LSR, Zarząd LGD przygotowuje projekt aktualizacji i przedkłada go członkom Rady oraz członkom Komisji Rewizyjnej do opiniowania.
3. Zmian w LSR dokonuje Zarząd LGD na wezwanie organu nadzorującego.

Cześć III - Proces aktualizacji LSR

1. Aktualizacja LSR jest dokonywana w efekcie wyników prowadzonego monitoringu i ewaluacji
2. **Zarząd rozpoczyna proces aktualizacji LSR, dla jak najpełniejszego jej wdrożenia, tj.:**
 1. Raz na rok przeprowadza monitoring procesu wdrażania LSR, po czym wyciąga wnioski i w sytuacji niezgodności zapisów LSR z wynikami raportu przeprowadza ewaluację na podstawie, której opracowuje rekomendacje lub w sytuacji gdy niezgodność nie wymaga dogłębnej analizy opracowuje na podstawie raportu monitorującego rekomendacje w formie planu naprawczego
 2. Rekomendacje i propozycje zmian przedkładane są członkom Rady oraz członkom Komisji Rewizyjnej, które analizując raport z monitoringu oraz po własnej analizie procesu przyjmują lub modyfikują rekomendacje i nakazują wprowadzenie zmian dostosowanych do w/w rekomendacji do Zarządu.
 3. Zarząd po otrzymaniu decyzji Rady i Komisji rewizyjnej dookreśla zakres i brzmienie proponowanych zmian, oraz rozpoczyna proces społecznej konsultacji
 4. Metody angażowania społeczności lokalnej w proces aktualizacji LSR:
 - a. Informuje: Zamieszcza na stronie LGD proponowane zmiany, w zapisach LSR wraz z uzasadnieniem, określając minimum 4-dniowy termin prowadzonych konsultacji, wysyła propozycje zmian wszystkim członkom LGD, wysyła propozycje zmian wszystkim osobom i instytucją które brały udział w tworzeniu dokumentu lub w późniejszej fazie zgłosiły się do LGD z chęcią uczestniczenia w procesie wdrażania strategii
 - b. Zbiera uwagi: termin na wnoszenie uwag jest 7 dniowy od daty wysłania propozycji drogą mailową.
 - c. Organizuje minimum jedno spotkanie konsultacyjne ogłoszone na stronie www oraz poprzez wysłanie maili, podczas którego będą mogli zapoznać się z proponowanymi zmianami i przedstawić swoje opinie i rekomendacje.Grupy docelowe prowadzonych działań: członkowie LGD, organizacje pozarządowe formalne i nieformalne, mieszkańcy, sektor gospodarczy i publiczny.
 5. W efekcie prowadzonych działań partycypacyjnych, mających jak najpełniejszą odpowiedź na potrzeby i preferencje społeczności lokalnej obszaru LGD Partnerstwo na Jurze, sporządzane jest zestawienie uwag i rekomendacji prowadzonych przez Biuro LGD. Zestawienie opracowywane jest w formie tabelarycznej i uwzględnia treść propozycji, zgłaszającego, i przedstawiane jest członkom Zarządu do dyskusji mającej na celu przyjęcie lub odrzucenie uwagi.
 6. Zarząd Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo na Jurze” podejmuje w efekcie prowadzonych konsultacji stosowną uchwałę, określającą i zatwierdzającą zmiany w LSR.

Cześć VI - Upowszechnianie wyników

Informacje dotyczące działań podejmowanych w ramach aktualizacji LSR, zamieszczone są na stronie internetowej LGD, a także udostępnione do wglądu w Biurze LGD.

ZAŁĄCZNIK NR 2: PROCEDURA DOKONYWANIA EWALUACJI I MONITORINGU LSR

Cześć I - Słownik

Użyte w procedurze zwroty oznaczają:

1. LGD – Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Partnerstwo na Jurze,
2. LSR – Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023,
3. KR – Komisja Rewizyjna Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo na Jurze,
4. Zarząd Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo na Jurze,
5. Biuro LGD – Biuro Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo na Jurze.

Cześć II - Odpowiedzialność za proces monitoringu i ewaluacji

1. Nadzór nad monitoringiem i ewaluacją LSR należy do kompetencji Zarządu.
2. Nadzór nad wynikami oraz analiza słuszności przyjętych rekomendacji należy do kompetencji Komisji Rewizyjnej.
3. Organem pomocniczym, wykonującym na bieżąco czynności techniczne związane z procesem monitoringu, czyli systematycznym zbieraniem danych dotyczących postępów w realizacji LSR, oraz związanych z procesem ewaluacji jest Biuro LGD.

Zarząd jest odpowiedzialny za analizę i ocenę danych związanych z realizacją LSR, zbieranych przez Biuro LGD.

Cześć III – Monitoringu Strategii

1. Monitoring to proces polegający na systematycznym kontrolowaniu postępów w realizacji LSR, w kontekście zaplanowanych wskaźników realizacji działań i budżetu, w założonym czasie.
2. Monitoring prowadzony jest przez cały rok a na podstawie wyników monitoringu sporządzany jest raport do 15 lutego za cały poprzedni rok każdego roku przez Biuro LGD na podstawie:

A. Analiza projektów „realizowanych przez podmioty inne niż LGD”

- a. rejestr danych: dane dotyczące realizacji projektów przez beneficjentów wysyłane przez UMWM uzupełniane o wywiady telefoniczne z beneficjentami
w układzie: ile jest wybranych projektów, na jaka kwotę, na jakim są etapie realizacji
- b. sprawozdania składane przez beneficjentów po zakończeniu realizacji projektu
- c. zgodności prowadzonych naborów i ich wyników (realizacji wskaźników, realizacji budżetu) z planem działania i harmonogramem

B. Analiza projektów grantowych

- a. zgodności prowadzonych naborów i ich wyników (realizacji wskaźników, realizacji budżetu) z planem działania i harmonogramem
- b. kontrola realizacji umowy z grantobiorcą z punktu widzenia realizacji planu finansowego i merytorycznego oraz realizacji wskaźników – kontrola u beneficjenta
- c. sprawozdań z realizacji projektu grantowego po jego zakończeniu oraz dowodów potwierdzających realizację wskaźników
- d. analiza zrealizowanych umów

C. Analiza projektów własnych i współpracy

- a. zgodności prowadzonych naborów i ich wyników (realizacji wskaźników, realizacji budżetu) z planem działania i harmonogramem
- b. stan prac dotyczący realizacji projektów własnych i współpracy

D. Analiza usług świadczonych przez biuro: w tym doradztwa: jakości i skuteczności, planu komunikacji, realizacji zasad włączenia społecznego przy wdrażaniu i aktualizacji dokumentu

- a. Analiza realizacji wskaźników planu komunikacyjnego
- b. Analiza realizacji wskaźników celu szczegółowego 4 – zgodność z planem działania
- c. Analiza spełnienia warunków załącznika do LSR „procedura aktualizacji LSR”
- d. list obecności ze spotkań informacyjno-konsultacyjnych,
- e. Analizę skuteczności i jakości aktywizacji społeczeństwa do wdrażania LSR, poprzez badania ankietowe, oraz spotkania z potencjalnymi beneficjentami, odbiorcami projektów oraz grupami docelowymi i weryfikacja działań biura LGD,
- f. Analizę jakości współpracy biura LGD z potencjalnymi beneficjentami, odbiorcami usług LGD oraz projektów oraz z grupami defaworyzowanymi – poprzez bieżący monitoring działań i ich rezultatów, poprzez ankietę monitorującą przedsięwzięcia związane z animacją lokalną
- g. Analizę jakości i skuteczności działań komunikacyjnych ze społeczeństwem, oraz grupami defaworyzowanymi poprzez monitoring realizacji wskaźników oraz poziomu zadowolenia z usług biura

E. Analiza jakości świadczonego doradztwa (rozmowy z beneficjentami, prowadzenie rejestru udzielanego doradztwa, ankietowanie beneficjentów doradztwa)

Monitorowanie skuteczności doradztwa będzie prowadzone raz na pół roku przez Prezesa LGD na podstawie przekazanych przez biuro LGD ankiet badających zadowolenie mieszkańców. Po realizacji Prezes przedstawia opinię, zawierającą ewentualne rekomendacje dla biura LGD.

3. Wyniki monitoringu przedstawiane są w formie rocznych raportów monitorujących, sporządzanych przez Biuro LGD.
4. Raporty monitorujące przekazywane są do wiadomości Zarządowi i KR
5. W przypadku stwierdzenia niezgodności lub negatywnej oceny realizowanych działań z zapisami LSR, Zarząd opracowuje rekomendacje zawierający plan działań naprawczych w formie rekomendacji oraz projektuje propozycje aktualizacji do LSR którą przedkłada do oceny Komisji Rewizyjnej

Cześć IV – Ewaluacja Strategii, jako narzędzie monitoringu

1. **Ewaluacja to** ocena trafności skuteczności, efektywności, użyteczności, i trwałości podejmowanych działań.
2. Ewaluacja bieżąca jest przeprowadzana w sytuacji negatywnych wyników raportów monitorujących to jest niezgodności zapisów LSR (planu działania, harmonogramu) z wynikami oraz obowiązkowo jedna zostanie przeprowadzona do grudnia 2018 roku.
3. ewaluacja ex post zostanie opracowana na koniec okresu wdrażania
4. Ewaluacja *on going* jest badaniem **obejmującym** przede wszystkim:
 - a) Ocena procesu monitoringu
czy założenia monitoringu są wystarczające by w sposób efektywny sygnalizowały o zaistniałych niezgodnościach? Zbadanie poprzez analizę faktu czy wdrożenie rekomendacji przyniosło zamierzony efekt, czy wyniknęły inne problemy z realizacją LSR których nie uwzględniła proces monitoringu.
 - b) Ocena dokumentów: kryteria, procedury, regulaminy, zapisy LSR
Poprzez badanie ankietowe, zbieranie informacji na spotkaniach z mieszkańcami i na konsultacjach

c) Ocena wdrażania LSR:

- Ocena techniczna wdrażania LSR
Ocena skuteczności zrealizowanych dotychczas działań (naboru, obsługa biur) oraz osiągnięcia celów (zgodnie lub niezgodnie z planem działania, harmonogramem)
- Wnikliwa analiza przyczyn wynikłej niezgodności zapisów LSR z wynikami monitoringu
W oparciu o: w głównej mierze poprzez wywiady z pracownikami, beneficjentami, interesariuszami oraz analizę dokumentacji, ankiet
na podstawie raportu z monitoringu generowane są główne problemy w realizacji LSR
Wynikła niezgodność – analiza przyczyny
Analiza przyczyn poza administracyjnych: badanie ankietowe
Kryteria wyboru projektów: czy są przejrzyste, łatwe do interpretacji, czy pozwalają wybrać operacje w sposób najpełniejszy odpowiadające realizacji LSR
Problemy beneficjentów związane z wdrażaniem i realizacją projektu
Jakiej pomocy oczekują beneficjenci by móc zrealizować projekt
Ocena prowadzonych działań informacyjno-doradczych oraz naborów, w tym całej procedury, obsługi dokonana przez beneficjentów
- Analiza działalności LGD, w tym przede wszystkim funkcjonowania organów stowarzyszenia, Biura LGD i jego pracowników.

5. Ewaluacja *ex post* jest badaniem obejmującym przede wszystkim ocenę rzeczywistych i końcowych efektów wdrażania LSR zrealizowana zostanie w 2023 roku:

a) Ocena wdrażania LSR: badanie ankietowe

Jaki jest wpływ wdrażania LSR na sytuację gospodarczo-społeczną obszaru?

Czy udało się osiągnąć zamierzone cele i wskaźniki

Czy jakość życia beneficjentów się podniosła, czy są zadowoleni z efektów realizacji LSR, czy zsięciowanie wpłynęło pozytywnie na rozwój społeczno gospodarczy obszaru, jakie wartości dodane można zaobserwować po zsięciowaniu, czy partnerstwa powstałe w ramach projektów między innymi zsięciowanie są trwałe i jest chęć ich podtrzymywania

Czy procedury wyboru projektów oraz realizacji i rozliczania projektów umożliwiły skuteczną realizację celów LSR? Jeśli nie, które elementy procedur negatywnie oddziaływały na realizację celów LSR?

b) Ocena wartości dodanej wynikającej z wdrażania LSR: badanie ankietowe

Jaka jest obserwowalna wartość dodana realizacji LSR,

c) Ocena jakości zapisów LSR z perspektywy po wdrożeniowej: badanie ankietowe, spotkania z grupami, wywiady pogłębione

jak oceniają beneficjenci proces wdrażania LSR a jak odbiorcy projektów

co było błędnie zaprojektowane w strategii, co było największym sukcesem realizacji strategii a co było największą porażką

Jaki jest wpływ wdrażania LSR na realizację celów strategii gminnych, regionalnej, oraz strategii zrównoważonego rozwoju rolnictwa (...) - podajcie te dokumenty, które wpisujecie w LSR jako zgodne i komplementarne?

Jaki jest wpływ realizacji LSR na realizację celów PROW 2014-2020?

Jakie działania powinny stanowić elementy ukierunkowania kolejnej LSR wdrażanej w perspektywie finansowej 2021+? LUB: Jak poprawić interwencję LSR w kolejnej perspektywie finansowej 2021+ aby uniknąć wystąpienia podobnych problemów, jakie wystąpiły podczas wdrażania LSR 2016-2023?

jakie kolejne wyzwania powinno podjąć LGD

rekomendacje na przyszłość

6. **Raport z ewaluacji zawiera** ocenę podejmowanych działań w oparciu o następujące kryteria oceny:

5.1. Ewaluacja *on going*:

✓ **Trafności i skuteczności zastosowanych kryteriów operacji.**

✓ **Efektywności** LSR, czyli stosunku poniesionych nakładów w stosunku do osiągniętych do momentu badania efektów.

✓ **Skuteczność działań doradczych i szkoleniowych**

5.2. Ewaluacja efektów (*ex post* - przeprowadzona zostanie na koniec 2023):

✓ **skuteczności**

✓ **użyteczności**

✓ **efektywności**

✓ **trwałości** wdrożonych rozwiązań na cały obszar LSR.

7. **Zarząd** wykonuje ewaluacje *on going* (metodyka w rozdziale XI), a jej wyniki, wraz z propozycją wdrożenia rekomendacji (plan wdrożenia rekomendacji) prezentuje Komisji Rewizyjnej, która na ich podstawie podejmuje decyzje w sprawie wdrożenia rekomendacji bądź przeprowadzenia aktualizacji LSR.
8. Raport ewaluacyjny wraz z propozycją aktualizacji są przedstawiane Walnemu Zebraniu Członków Stowarzyszenia.
9. Ewaluacja *ex post* ma charakter poznawczy a także służy ulepszeniu przyszłych interwencji.

Cześć V – Upowszechnianie wyników

Monitoring jest związany z bieżącym zarządzaniem, więc upowszechnieniu podlegają głównie raporty monitoringowe, które prezentowane są corocznie Walnemu Zebraniu Członków Stowarzyszenia.

Ewaluacja *on going* służy wsparciu procesu monitorowania i zarządzania LSR, dlatego głównym odbiorcą jej wyników jest Zarząd. Ewaluacja *ex post* ma na celu poinformowanie społeczności lokalnej o rzeczywistych i końcowych efektach wdrażania LSR, zatem prezentowana będzie jak najszerszej, poprzez stronę LGD, publikacje i spotkania dla mieszkańców.

ZAŁĄCZNIK NR 3: PLAN DZIAŁANIA

PLAN DZIAŁANIA														
Cel ogólny 1	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Podziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Planowane wsparcie w PLN		
CEL SZCZEGÓŁOWY 1 Kształtowanie oferty oraz warunków dla spędzania czasu wolnego mieszkańców oraz rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru objętego LSR.														
Przedsięwzięcie 1.1 Rozwój oferty czasu wolnego dla mieszkańców LSR, w tym grup defaworyzowanych, sprzyjający włączeniu społecznemu, poprzez budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację i wyposażenie	Wsk. produktu Liczba obiektów infrastruktury czasu wolnego objętych wsparciem	3 szt.	25%	564 900	6 szt.	75,00%	1 129 800	3 szt.	100,00 %	565 300	12 szt.	2 260 000	PRO W	Podziałanie 19.2
Przedsięwzięcie 1.2 Tworzenie i rozwój oferty turystycznej, wykorzystującej zasoby obszaru LSR	Wsk. produktu Liczba wspartych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	0	0,00%	0	2 obiekty	100,00 %	100 000				2 obiekty	100 000	PRO W	
	Wsk. produktu Liczba nowych lub ulepszonych produktów turystycznych wykorzystujących zasoby obszaru LSR	7 szt.	28%	322 000	11 szt.	72%	506 000	7 szt.	100,00 %	322 000	25 szt.	1 150 000	PRO W	

	Wsk. produktu Liczba sieci w zakresie oferty turystycznej, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	0	0,00%	0	1 szt.	100,00 %	50 000				1 szt.	50 000	PRO W	
Razem cel szczegółowy 1				886 900			1 785 800			887 300		3 560 000		
CEL SZCZEGÓŁOWY 2 Wsparcie i promocja efektywnej, nowoczesnej gospodarki, w tym turystycznej, opartej na lokalnych zasobach														
Przedsięwzięcie 2.1 Wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej, poprzez inwestycje polegające na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Wsk. produktu Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej	2 szt.	28,57 %	200 000	4 szt.	85,71%	400 000	1 szt.	100,00	100 000	7 szt.	700 000	PRO W	Podział anie 19.2
Przedsięwzięcie 2.2 Wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej poprzez inwestycje polegające na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Wsk. produktu Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa, w tym w branży turystycznej i okołoturystycznej	3 szt.	25%	700 000	7 szt.	83,33%	1 900 000	2 szt.	100,00	500 000	12 szt.	3 100 000	PRO W	
Razem cel szczegółowy 2				900 000			2 300 000			600 000		3 800 000		

CEL SZCZEGÓŁOWY 3 Innowacyjne rozwiązania i zachowania promujących ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu														
Przedsięwzięcie 3.1 Stworzenie kompleksowej innowacyjnej oferty edukacji proekologicznej, promującej ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	Wsk. produktu Liczba powstałych innowacyjnych kompleksowych ofert edukacji proekologicznej, promującej ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	0	0,00%	0	3 szt.	100,00%	190 000				3 szt.	190 000	PROW	Poddziałanie 19.2
Przedsięwzięcie 3.2 Innowacyjne działania edukacyjne, w zakresie proekologicznych rozwiązań, promujące ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	Wsk. produktu Liczba zrealizowanych przedsięwzięć, w zakresie proekologicznych rozwiązań promujących ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	2 szt.	40,00%	20 000	3 szt.	100,00%	30 000				5 szt.	50 000	PROW	
Razem cel szczegółowy 3				20 000			220 000			0		240 000		
CEL SZCZEGÓŁOWY 4 Wzmocnienie włączenia społecznego mieszkańców w proces wdrażania LSR poprzez działania edukacyjne oraz rozwój partnerstwa na rzecz rozwoju obszaru objętego LSR														
Przedsięwzięcie 4.1 Wsparcie edukacyjne, lub informacyjne lub doradcze dla beneficjentów w zakresie zasad pozyskiwania	Wsk. produktu Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	80 podmiotów	40,00%	12 000	80 podmiotów	80,00%	12 000	40 podmiotów	100%	6 000	200 podmiotów	30 000	PROW	Poddziałanie 19.4

i rozliczenia środków w ramach LSR	Wsk. produktu Liczba szkoleń dla beneficjentów LSR	3 szt.	100,00%	27 000							3 szt.	27 000	PROW	
	Wsk. produktu Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	4 szt.	33,33%	14 250	6 szt.	83,33%	21 375	2 szt.	100%	7 125	12 szt.	42 750	PROW	
Przedsięwzięcie 4.2 Szkolenia podnoszące wiedzę i kompetencje dla członków organów statutowych Stowarzyszenia oraz pracowników LGD	Wsk. produktu Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	26 osobodni	57,78%	20 800	13 osobodni	86,66%	10 400	6 osobodni	100%	4 800	45 osobodni	36 000	PROW	
	Wsk. produktu Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	24 osobodni	50%	10 080	16 osobodni	83,33%	6 720	8 osobodni	100%	3 200	48 osobodni	20 000	PROW	
Przedsięwzięcie 4.3 Realizacja działań rozwojowych na rzecz obszaru LSR realizowanych we współpracy	Wsk. produktu Liczba przygotowanych projektów współpracy	1 szt.	50,00%	47 500	1 szt.	100,00%	47 500				2 szt.	95 000	PROW	Poddziałanie 19.3
	Wsk. produktu Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym międzynarodowej	1 szt.	50,00%		1 szt.	100,00%		2 szt.	PROW					

	Wsk. produktu Liczba LGD uczestnicząca w projektach współpracy	3 szt.	50,00 %		3 szt.	100,00 %					6 szt.		PROW	
Przedsięwzięcie 4.4 Zapewnienie stabilnego i efektywnego wdrażania LSR	Wsk. Prod. Liczba funkcjonujących jednostek administracyjnych w latach 2016 do 2023 mających na celu wdrożenie realizacji LSR	3lata	37,5%	645 000	3lata	75%	645 000	2lata	100%	311 750	8lat	1 601 750	PROW	Poddziałanie 19.4
Razem cel szczegółowy 4				776 630			742 995			332 875		1 852 500		
Razem cel ogólny 1				2 583 530			5 048 795			1 820 175		9 452 500		
Razem LSR				2 583 530			5 048 795			1 820 175		9 452 500		
Razem Poddziałanie 19.2				1 806 900			4 305 800			1 487 300		7 600 000		
Razem Poddziałanie 19.3				47 500			47 500			0		95 000		
Razem Poddziałanie 19.4				729 130			695 495			332 875		1 757 500		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania 19.2							% budżetu poddziałania realizacja LSR							
3 800 000,00							50,00%							

ZAŁĄCZNIK NR 4: PLAN KOMUNIKACJI

Cele i przesłanki leżące u podstaw opracowania planu komunikacji

Przesłanką do stworzenia planu komunikacji jest zaplanowanie odpowiednich działań mających za zadanie w głównej mierze rozpowszechnić informacje o LSR i co za tym idzie pozyskać beneficjentów. Ważne zatem jest opracowanie planu działania i odpowiednie monitorowanie jego realizacji oraz jego modyfikacja w sytuacji gdy efekty nie zostają osiągnięte. Działania komunikacyjne i zastosowane narzędzia mają zapewnić udział interesariuszy w procesie wdrażania LSR i pozyskać informacje zwrotne na temat kluczowych elementów jej wdrażania oraz zaistniałych problemów.

Podstawowe celem działań komunikacyjnych jest:

- ✓ Realizacja LSR, poprzez pozyskanie beneficjentów w procesie informacji społeczeństwa
- ✓ monitoring procesu wdrażania LSR
- ✓ informowanie społeczeństwa o działaniach, planach wraz z informacją o możliwości konsultacji lub zgłaszania inicjatyw
- ✓ prowadzenie transparentnej polityki zarządzania i wdrażania LSR opartej o partycypację społeczną

- ✓ monitorowanie zmian społecznych, gospodarczych i środowiskowych
- ✓ konsultacje działań i zmian
- ✓ monitoring jakości świadczonych przez LGD usług i realizacji zadań: doradztwa, aktywizacji społeczeństwa, informacji, animacji lokalnej, i współpracy ze społecznością lokalną
- ✓ zapewnienie poparcia społecznego dla działań realizowanych przez LGD i dla wdrażania LSR

Efektom działań ma być nie tylko partycypacyjny charakter wdrażania LSR, ale przede wszystkim poprzez bieżące monitorowanie potrzeb społeczeństwa i zmian zachodzących na obszarze prowadzenie takich działań by docelowy efekt wdrażania LSR w możliwie najpełniejszy sposób odzwierciedlił potrzeby społeczeństwa a co za tym idzie zrealizował podstawowy cel: stworzył warunki do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich.

Budżet przewidziany na działania komunikacyjne

LGD „Partnerstwo na Jurze” zaplanowała budżet w wysokości 99 750,00 zł na działania związane z realizacją planu komunikacji, polegające m.in. na organizacji spotkań, szkoleń, informowaniu społeczności lokalnej.

Analiza efektywności działań komunikacyjnych i zastosowanych środków przekazu:

Zaplanowano działania komunikacyjne na kluczowych etapach wdrażania LSR. Każdy etap kończy się realizacją założonych wskaźników oraz efektów. W połowie każdego etapu oraz na jego zakończenie będzie weryfikowany stan osiągnięcia poszczególnych wskaźników oraz efektów. W sytuacji gdy w połowie okresu realizacji danego założenia ocena efektów będzie wskazywała na kłopoty z osiągnięciem danego efektu wprowadzony zostanie plan korekcyjny, mający za zadanie ocenę narzędzi dotarcia do odbiorców i skorygowanie ich lub zwiększenie ilości środków przekazu. Na zakończenie każdego z etapów zostaną również ocenione efekty związane z każdym z zastosowanych środków przekazu i ich skuteczność w realizacji efektów. W sytuacji, gdy jakieś narzędzie przekazu okaże się mało skuteczne zostanie usunięte lub jego ilość zostanie zmniejszona, natomiast te działania które w danym etapie charakteryzowały się dużą skutecznością zostaną wzmocnione na kolejnych etapach.

Opis sposobu wykorzystania w procesie realizacji LSR wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych

Działanie komunikacyjne ma na celu nie tylko informowanie o realizacji LSR ale także uzyskiwanie informacji zwrotnych dotyczących zadowolenia z działań LGD w tym z jakości doradztwa, szkoleń oraz działań animacyjnych i komunikacyjnych, z procesu wdrażania LSR, oraz uzyskiwanie informacji mających istotny wpływ na proces wdrażania (stan środków finansowych będących wkładem beneficjentów, możliwości beneficjentów w realizacji projektów, obawy beneficjentów)

Informacje te służą to realizacji planu wdrażania LSR, oraz planowania korekt dokumentów, planowania działań służących lepszej realizacji projektów a tym samym całego LSR, wykrywania oraz niwelowania problemów u beneficjentów jaki i w samym LGD.

Działania podejmowane w przypadku problemów z realizacją LSR

Monitoring wdrażania prowadzony na bieżąco i porównywana ilość osiągniętych efektów z planem skutkuje wczesną diagnozą problemu i jego przyczyny. W takim wypadku opracowany jest plan weryfikacji i zmiany LSR, a w głównej mierze zaplanowanie odpowiednich dodatkowych narzędzi komunikacyjnych mających na celu niwelację problemu.

Działania podejmowane w przypadku niskiego poparcia społecznego dla działań realizowanych przez LGD

W sytuacji niskiego poparcia działań LGD zaplanowano zmianę LSR i wypracowanie w sposób partycypacyjny nie tylko nowych zapisów ale też zmiany w sposobie wdrażania LSR w LGD, informacje o stanie poparcia społecznego będą uzyskiwane za pomocą ankiet, monitoringu oraz na corocznych spotkaniach. Ważne też jest stałe uaktualnianie strony www w celu pokazania dobrych praktyk z poprzedniego okresu wdrażania oraz zmian jakie tamten okres przyniósł.

PLAN KOMUNIKACJI

Termin	Nazwa, przesłanki i cel działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Opis działań komunikacyjnych, środki przekazu	Wskaźniki	Efekty działania
Przez cały okres wdrażania LSR	<p>Zintensyfikowana kampania informacyjna dotycząca LSR, kierunków wspólnych działań, dofinansowań</p> <p>Celem jest poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych celach, zasadach przyznawania pomocy, kierunkach działania realizowanych w ramach LSR na lata 2016-2023</p> <p>Przesłanką jest niski poziom znajomości nowej LSR oraz możliwych dofinansowań wśród mieszkańców i podmiotów działających na obszarze objętym LSR</p>	Organizacje pozarządowe formalne i grupy nieformalne, sektor gospodarczy, sektor publiczny, mieszkańcy obszaru objętego LSR w tym grupy defaworyzowane wskazane w LSR	<p>Opis: zaangażowanie odpowiednich środków do jak najszerszego wypromowania LSR</p> <p>Środki przekazu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Artykuły w prasie lokalnej ✓ Ogłoszenia w siedzibach instytucji publicznych (urzędy, ośrodki kultury) ✓ Artykuły na stronach internetowych oraz portalach społecznościowych ✓ Wszystkie informacje na stronie www oraz na portalach społecznościowych ✓ Na spotkaniach w sołectwach informacje przekazane przez sołtysów ✓ Przekazanie informacji przez organizację zrzeszającą sektor gospodarczy ✓ Organizacja spotkania informacyjnego ✓ Dotarcie z informacją do wszystkich organizacji pozarządowych (maile) <p>dotarcie do grup defaworyzowanych</p> <p>Ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy Ogłoszenia w Ośrodkach Pomocy Społecznej Poinformowanie i przeszkolenie pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej Spotkanie z kołami gospodyń wiejskich Przekazanie informacji sołtysom w celu dalszego poinformowania mieszkańców</p> <p>W przypadku braku osiągnięcia efektu: Dotarcie do beneficjentów poprzez inne środki przekazu: fb, na spotkaniach sołeckich, przez parafię Wzmocniona kampania informacyjna: dodatkowe artykuły w prasie, plakaty, bilbordy</p>	1 ogłoszenie w prasie Stała zakładka z informacjami na stronie internetowej 3 spotkania szkoleniowo informacyjne Plakaty w Powiatowym Urzędzie Pracy Plakaty w ośrodkach pomocy społecznej Pisma wysłane do sołtysów (39 sołectw) Pisma do kół gospodyń wiejskich (29) Pisma do przewodniczących rad gmin i powiatu (6 szt.) Pismo do Chrzanowskiej Izby Gospodarczej (1 szt.) Informacja na Gali Przedsiębiorców powiatu chrzanowskiego Przeszkolenie 5 pracowników z każdego ośrodka pomocy społecznej, oraz 1 pracownika powiatowego centrum pomocy rodzinie	Rozpowszechnienie informacji o PROW, LSR, LGD oraz możliwości uzyskania dofinansowania wśród 500 osób, w tym 180 na spotkaniach Poinformowanie: 150 partnerów/instytucji między innymi: organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, całego sektora publicznego, wszystkich sołtysów i radnych dotarcie do jak najszerszego grona mieszkańców, oraz osób zainteresowanych tworzeniem lub rozwojem przedsiębiorczości
Według potrzeb w sytuacjach przygotowania do	<p>Partycypacyjne wypracowanie projektów grantowych</p> <p>Celem jest aktywizacja mieszkańców do składania</p>	Organizacje pozarządowe formalne i grupy nieformalne, sektor	<p>Opis: zaangażowanie takich działań aby uaktywnić jak największą grupę potencjalnych beneficjentów</p> <p>Środki przekazu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Artykuł w prasie lokalnej z informacją o projektowaniu grantu wraz z ogłoszeniem 	1 artykuł w prasie 1 spotkanie warsztatowe dotyczące grantów	Projekty grantowe, które odpowiadają na potrzeby

naboru grantów	wniosków grantowych oraz wypracowanie ostatecznych założeń projektów grantowych Przesłanką jest niska aktywność mieszkańców do realizacji wspólnych projektów grantowych oraz niezajomość założeń projektów grantowych realizowanych przez LGD	gospodarczy, sektor publiczny, mieszkańcy obszaru objętego LSR w tym grupy defaworyzowane wskazane w LSR	terminu spotkania oraz informacją o możliwości skorzystania z doradztwa w biurze ✓ Spotkanie ze społeczeństwem w celu wypracowania założeń grantu dotarcie do grup defaworyzowanych Ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy Ogłoszenia w Ośrodkach Pomocy Społecznej Poinformowanie i przeszkolenie pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej Spotkanie z kołami gospodyń wiejskich Przekazanie informacji sołtysom w celu dalszego poinformowania mieszkańców	W przypadku braku osiągnięcia efektu: Dotarcie do beneficjentów poprzez inne środki przekazu: fb, na spotkaniach sołeckich, przez parafię Wzmoczona kampania informacyjna: dodatkowe artykuły w prasie, plakaty, bilbordy	społeczeństwa 10 organizacji zaktywizowanych do pisania grantów
W razie zaistniałej potrzeby	Edukacja w zakresie pisania wniosków o dofinansowanie Celem jest przygotowanie beneficjentów do poprawnego wypełniania dokumentacji konkursowej Przesłanką jest brak znajomości dokumentacji aplikacyjnej i niewielka znajomość zasad wypełniania wniosku wśród beneficjentów	Organizacje pozarządowe formalne i grupy nieformalne, sektor gospodarczy, sektor publiczny, mieszkańcy obszaru objętego LSR w tym grupy defaworyzowane wskazane w LSR	Opis: zaangażowanie takich środków i działań aby każdy potencjalny beneficjent mógł skorzystać z oferty Środki przekazu: ✓ Ogłoszenia w siedzibach instytucji publicznych (urzędy, ośrodki kultury) ✓ Artykuły na stronach internetowych oraz portalach społ. ✓ Informowanie potencjalnych beneficjentów telefonicznie, mailowo ✓ Plakat na stronie www.partnerstwonajurze.pl	3 spotkania szkoleniowe bądź szkoleniowo-warsztatowe dla beneficjentów LSR 1 artykuł w prasie (ogłoszenie naboru) Ogłoszenie naboru na własnej stronie internetowej W przypadku braku osiągnięcia efektu: Dotarcie do beneficjentów poprzez inne środki przekazu: fb, na spotkaniach sołeckich, przez parafię Wzmoczona kampania informacyjna: dodatkowe artykuły w prasie, plakaty, bilbordy	60 podmiotów korzystających ze szkoleń
Po raporcie z monitoringu lub ewaluacji wskazującym na konieczność	Konsultacje społeczne zmian w LSR oraz dokumentach związanych z funkcjonowaniem LGD i wyborem projektów Celem jest wypracowanie zmian w LSR i dokumentach związanych z funkcjonowaniem	Organizacje pozarządowe formalne i nieformalne, sektor gospodarczy, sektor publiczny, mieszkańcy	Opis: zaangażowanie takich środków i działań aby każdy potencjalny beneficjent miał szansę zgłosić uwagi do LSR Środki przekazu: ✓ Ogłoszenie w prasie o konsultacjach dokumentów ✓ Informacje o konsultacjach i zmianach dokumentu wysłane mailowo do	400 osób powiadomionych mailowo 1 ogłoszenie w prasie Plakat na www.partnerstwonajurze.pl oraz fb 1 spotkanie	Partycypacyjny charakter dokumentów Wykorzystanie uwag i postulatów społeczności lokalnej w

wprowadzenie zmian Minimum raz w trakcie wdrażania LSR w 2019 roku	LGD, na podstawie potrzeb, uwag i problemów społeczności lokalnej Przesłanką jest włączenie społeczności lokalnej do realizacji LSR oraz wdrożenie uwag społeczności	obszaru objętego LSR w tym grupy defaworyzowane wskazane w LSR	wszystkich członków LGD, oraz osób które brały udział przy tworzeniu dokumentu oraz osób które były obecne na spotkaniach w trakcie wdrażania LSR ✓ spotkanie	W przypadku braku osiągnięcia efektu: Dotarcie do beneficjentów poprzez inne środki przekazu: fb, na spotkaniach sołeckich, przez parafię Wzmoczona kampania informacyjna: dodatkowe artykuły w prasie, plakaty, bilbordy	procesie realizacji LSR 300 osób włączonych w aktywne działanie
Wspieranie beneficjentów w LSR w realizacji projektów.	Pomoc w realizacji projektów Celem jest przygotowanie beneficjentów do efektywnego wdrażania projektów oraz skutecznej realizacji LSR Przesłanką jest słaba znajomość realizacji wniosków w nowej perspektywie finansowej wśród beneficjentów	Beneficjenci/projektodawcy/grupy nieformalne realizujące projekty	Opis: zaangażowanie takich środków i działań aby każdy potencjalny beneficjent miał szansę uzyskać pomoc w realizacji projektów Środki przekazu: ✓ każdy beneficjent jest informowany o bezpłatnym doradztwie realizowanym przez biuro ✓ na stronie internetowej jest informacja o funkcjonowaniu biura	Prowadzenie ciągłego doradztwa dla beneficjentów w biurze LGD	Wysoka jakość wdrażania LSR Przygotowanie beneficjentów do skutecznej realizacji projektów. 200 podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa
Uzyskanie opinii i informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD	Badanie opinii i satysfakcji beneficjentów zmierzające do weryfikacji usług świadczonych przez LGD i dostosowaniu ich do potrzeb społeczeństwa Celem jest zweryfikowanie zadowolenia społeczności lokalnej z usług świadczonych na jej rzecz przez LGD oraz analiza zgłaszanych uwag Przesłanką jest możliwa niska jakość udzielanego doradztwa i możliwość ciągłego jego ulepszenia.	Beneficjenci/projektodawcy/grupy nieformalne realizujące projekty	Opis: zaangażowanie takich środków komunikacyjnych by uzyskać 400 wypełnionych ankiet Środki przekazu: ✓ umieszczanie informacji o możliwości składania sugestii w ankiecie na stronach urzędów gmin, partnerów ✓ informacja w prasie ✓ informacja na spotkaniach, szkoleniach oraz w biurze	Plakat na stronie LGD Plakat na stronach gmin i partnerów (5stron www) Ankieta dostępna w biurze W przypadku braku osiągnięcia efektu: Dotarcie do beneficjentów poprzez inne środki przekazu: fb, na spotkaniach sołeckich, przez parafię Wzmoczona kampania informacyjna: dodatkowe artykuły w prasie, plakaty, bilbordy	Podwyższenie jakości świadczonych przez LGD usług 400 osób/podmiotów w wypełniło ankietę

ZAŁĄCZNIK NR 5: BUDŻET LSR

BUDŻET LSR - LGD Partnerstwo na Jurze		
Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)	
	PROW	Razem EFSI
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	7 600 000,00	7 600 000,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	95 000,00	95 000,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	1 657 750,00	1 657 750,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	99 750,00	99 750,00
Razem	9 452 500,00	9 452 500,00

PLAN FINANSOWY W ZAKRESIE PODDZIAŁANIA 19.2 PROW 2014-2020 LGD PARTNERSTWO NA JURZE				
	Wkład EFRROW	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	3 397 842,00	1 942 158,00		5 340 000,00
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	1 438 038,00		821 962,00	2 260 000,00
Razem	4 835 880,00	1 942 158,00	821 962,00	7 600 000,00

W celu jak najefektywniejszego osiągnięcia założonych działań i efektów LGD również będzie się starała pozyskiwać środki finansowe z innych źródeł

